DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 201. SZÁM. Debrecen, 1939 szeptember 3 vasárnap ÁRA: 24 FILLÉR

Mussolini béketervétől várják a világkatasztrófa elhárítását

Az angol és francia parlamentben foglalkoztak a helyzettel

Döntés még nincs — A német hadvezetőség jelentése szerint a német csapatok minden irányban előrehaladnak

Nincs szó háborúról — mondják Berlinben

Légibombák robbanása közben ülésezett a lengyel parlament

Milyen szerepet játszana Franciaország egy beállható háborúban?

Anglia nem kötötte ultimátumát határidőhöz

Az elmúlt huszonnégy óra izgalmas képe abban foglalható össze, hogy *a kocka még nincs elvetve* és még mindig van remény a világkatasztrófa elkerülésére. Erre vall, hogy Anglia és Franciaország részéről nem hangzott el az utolsó szó, sőt *Halifax az angol szenátusban részletesen ismertette Mussolini béketervét, melytől Párisban is valami olyan csodát várnak, mely megállíthatja a végzetet.*

Igen érdekes, hogy német hivatalos körökben váltig hangoztatják, hogy nincs szó háborúról, hanem arról, hogy Németország életszükségleteinek kielégítésére kénytelen volt fegyverhez nyulni. A lengyel földön Németország részéről megindított katonai akciót valóban nem előzte meg hadüzenet. Most már az a nagy kérdés változatlanul, hogy Anglia és Franciaország milyen magatartást tanusít. *Végleges döntés még nincs, erre csak a közeli napokban, vagy talán órákban kerül sor. Eddig csak parlamenti nyilatkozatok történtek úgy francia, mint angol részről.*

A lengyel földön tovább tart a német haderők előnyomulása. *A német hadvezetőség egész sereg hadászati eredményről számol be. A helyzetre jellemző, hogy maga a varsói parlament is légi bombák robbanása közben tartotta ülését. Lengyel részről a késő éjjeli órákig hadi jelentés nem érkezett, az okát sem tudjuk.*

„A csodának 24 órán belül be kell következni"

Róma, szeptember 2. (MTI.) Római diplomáciai és sajtókörökben továbbra is tartja magát az a hír, hogy Mussolini a jelen körülmények között sem adja fel *a világbéke megmentésére és az új igazságos rendre irányuló küzdelmet.* Ugyanezekben a körökben úgy látják, hogy Mussolini diplomáciailag ennek a célnak az érdekében további érintkezést tart fenn az érdekelt hatalmakkal, elsősorban Németország, Nagy-Britannia és Franciaország kormányaival. Mussolini általános békeakciójáról római hivatalos körökben nem nyilatkoznak. Ami Anglia és Franciaország magatartását illeti, úgy az olasz sajtó bizonyos fontosságot tulajdonit annak, hogy Anglia ultimátumát nem kötötte határidőhöz. A Párisból érkező jelentések viszont megerősítik azt a benyomást, hogy *csak csoda akadályozhatja meg az általános háborút, ennek a csodának azonban 24 órán belül be kellene következnie.*

Ami Olaszország várható magatartását illeti, római politikai körökben utalnak a minisztertanács pénteki közleményére, mely szerint *Olaszország semminő katonai műveletet nem kezdeményez, mint hogy Hitler kancellár kijelentette, hogy Olaszország támogatására a jelen körülmények között nem tart számot. Az eddig hozott olasz katonai intézkedések azonban fennmaradnak, mivel megvan a lehetősége annak, hogy a helyzetnek Olaszországra is kiható további fejleményei lesznek.*

A *Corriere della Sera* szerint, miután Hitler kijelentette, hogy a jelenlegi ellenséggel egyedül is felveszi a harcot, Olaszország természetszerűleg tartózkodik minden katonai kezdeményezéstől. Minthogy azonban nem lehet teljes bizonyossággal előrelátni, hogy mit hoz a holnap, vagy a közeljövő, Olaszország teljes készenlétben áll.

A *Lavoro Fascista* vezércikke szerint Mussolini lángelméje *olyan európai rendet gondolt el, amelyben valamennyi európai nemzet békében férhet meg egymással néprajzi határai között.*

Halifax Mussolini béketervéről

London, szeptember 2. Halifax külügyminiszter szombat este a lordok házában megemlékezett Mussolini béketervéről. Lord Halifax szerint az olasz kormány az ellenségeskedések megszüntetését és egy értekezlet azonnali összehívását javasolta Anglia, Franciaország, Lengyelország, Németország és Olaszország résztvételével. Ezután lord Halifax, mint a Havas Iroda jelentése közli, kijelentette, hogyha a német kormány hajlandónak mutatkozik csapatai visszavonására, Anglia hajlandó volna résztvenni az említett értekezleten. Ebben az esetben a német és lengyel kormány között felmerült kérdések ügyében nyitva állana a tárgyalások útja. Lengyelország érdekeit nemzetközi szavatossággal biztositanák. Ha a német és lengyel kormány azt óhajtja, hogy más hatalmak is vegyenek részt a kettőjüket érintő tárgyalásokon, az angol kormány hajlandó a német és lengyel kormány rendelkezésére állani.

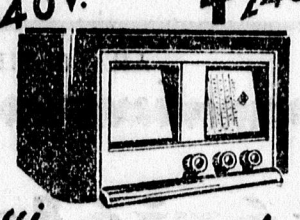
Beszéde végén Halifax hangoztatta, hogy az angol kormány nem ismeri el azoknak az indítóokoknak az érvényességét, amelyekkel a danzigi akciót érvényesiteni szeretnék.

A német főparancsnokság jelentése a csapatok előnyomulásáról

Berlin, szept. 2. (Német TI.) A véderő főparancsnoksága a következőket közli:

A német csapatok előrehaladása valamennyi ponton gyors sikereket hozott.

A felsőszileziai ipari területtől délre, a harcbavetett erők Bialához közelednek és elfoglalták Pless városát. Ettől északra áttörték egy lengyel kiserőd vonalát. Az ipari területtől északra csapataink a Wertához közelednek. Pán. célos csapataink Czenstochowától északra Radomszk irányában törnek előre, Wieluntot bevettük. A Lempen városán túl harcbavetett erők gyors előretöréssel közelednek Sieradz felé. A pomerániai erők a Brahen átkeltek és erőteljes lökéssel élük Graudenztől délnyugatra elérte a Visztulát. Ezzel helyreállitották az összeköttetést a Keletporoszországból Graudenz felé mozgó csoporttal. A folyosó északi részén levő lengyel seregrészeket elvágták a lengyel haderő többi részétől. A tuchali síknak az ellenségtől való megtisztitása folyamatban van. A Keletporoszor-

a TELEFUNKEN RÁDIÓ
NAPPAL is hangerős
T240V. T240U.

az uj napszak-kapcsolóval!

Már kapható:
Földes Sándor cégnél
Püspöki palota.

Bemutatja:
Meteor csillár üzlet
Debrecen Piac ucca 9.

Vegye meg
Neumann József
rádió szaküzletében,
Piac és Simonffy ucca sarok.

szgától dél felé irányuló támadás ugyancsak megindult. Csapataink Przemyszl felé törnek előre.

A német légihaderő ma számos gyors erőteljes akciót hajtott végre lengyelországi katonai célpontok ellen. Igen sok lengyel hadirepülőgépet megsemmisítettek légiharc során. A repülőterek egész sorát támadták meg, különösen Gdingen, Krakó, Lodz, Radom, Demblin, Breszt, Teresiopol, Lublin, Luck, Goták, Varsó, Ookocie, Posen-Lawice közelében, a hangárokban és a repülőtereken a gépek elégtek. Ezenkívül a legfontosabb vasutvonalak mentén sok helyütt elpusztították a pályatestet, katonai vonatokat siklattak ki és bombázták a visszavonuló lengyel osztagokat. A Skarzyske-Kamienna-i lőszergyár légitámadás során levegőbe repült. A mai nap sikerei után számíthatunk arra, hogy a lengyel légihaderőt a legsúlyosabb csapás érte. A német légihaderő az egész lengyel légtér felett biztosította magának a korlátlan légi uralmat és a birodalom védelme érdekében további feladatokra áll készen.

A tengeri haderők a danzigi öböl előtt a délelőtti órákban lőtték a helai erődöket és a helai hadikikötőt. A tengeri repülőoszlopok ismételen Gdingen hadikikötőjét.

Sorozatos tanácskozások Londonban

London, szeptember 2. Londonban szombaton tovább folytatódtak az államférfiak tanácskozásai és a különböző megbeszélések. Chamberlain miniszterelnök lord Halifax külügyminiszterrel, majd a belügyminiszterrel és a dominiumügyi miniszterrel tárgyalt. Mielőtt lord Halifax Chamberlain miniszterelnöknél megjelent volna, a londoni lengyel nagykövet folytatott megbeszélést a külügyminiszterrel. Chamberlain miniszterelnök fogadta még Kanada miniszterelnökét, aki tolmácsolta kormánya üzenetét. Eszerint Kanada elhatározta, hogy a jelen nemzetközi helyzetben egységesen áll Anglia mellett.

vább folytatódik és ekkor Franciaország el van szánva arra, hogy hű marad vállalt kötelezettségeihez."

Ezután Daladier miniszterelnök kormánynyilatkozatot olvasott fel, összefoglalva a legutóbbi napok eseményeit. Rámutatott Chamberlain miniszterelnök fáradozásaira a béke fenntartása érdekében, majd a kamara lelkes tapsai közben hangsúlyozta, hogy **„boldogan mondok köszönetet az olasz kormánynak is nemes szándékú erőfeszítéseiért."**

Beszéde további részében a következő kijelentést tette: Hajlandó lennénk újra olyan békés lépést tenni, mint amelyet a háború megindítása előtt tettünk, ha a harcok megszünnének, ha a támadó vissza húzódnék haáraira és így a szabad tárgyalásokra alkalom nyilnék. A francia kormány arra törekszik, hogy ezeket a tárgyalásokat megkönnyítse. De az idő sürget — folytatta Daladier —, Franciaország és Anglia nem tudná végignézni a lengyel baráti nép pusztulását.

Ezután hevesen ostorozta a német politika módszereit s a következőket jelentette ki:

Angliának és Franciaországnak Lengyelország segítségére kell sietni, ha a német kormány nem ad biztositékot arra vonatkozólag,

Diákok!
bőr- és hátitáskát
Tóthfalussy
bőröndös szaküzletéből
Piac u. 40.

hogy visszavonja csapatait. Annak a fejtegetése után, hogy Franciaország egy beállható háború esetén csak a védekező szerepét játszaná, Daladier azzal fejezte be beszédét, hogy Franciaország készen áll a harcra életéért és függetlenségéért.

Daladier beszéde után a kamara megszavazta a nemzetvédelmi hitelekről szóló javaslatot. A javaslat megszavazása után az ülést felfüggesztették.

Az angol és francia nagykövet Ribbentropnál

Kérték vonják vissza a német csapatoka tLengyelországból.

Páris, szeptember 2. Berlinből jelentik a Havas Irodának: Pénteken este 10 órakor *Ribbentrop* külügyminiszter fogadta *Coulandre* berlini francia nagykövetet.

A nagykövet a francia kormány utasítására azt kérte, hogy szüntessék be az ellenségeskedéseket és vonják vissza Lengyelországból a csapatokat. Ribbentrop kijelentette, hogy Németországot nem terheli felelősség semmiféle támadó cselekményekért.

Hozzátette, hogy a kérést közlik Hitler kancellárral és csak azután hozza a nagykövet tudomására válaszát.

Úgy tudják, hogy az angol nagykövet pénteken hasonló előterjesztést tett. A két nagykövetet Ribbentrop külön-külön fogadta.

Mozgósitották a ir hadsereget

Dublin, szeptember 2. *Az ir kormány elrendelte a véderő azonnali általános mozgósítását.* Az ir hadsereg összesen körülbelül 25 ezer emberből áll. *A parlament vasárnap reggeli ülésén dönt a felhatalmazási törvényről. De Valera miniszterelnök előreláthatóan nyilatkozik Irország politikájáról és magatartásáról háború esetén.*

Német beavatott körök szerint nincs szó háboruról

„Csupán arról van szó, hogy a birodalom életszükségletének kielégitése végett fegyverhez nyult."

Berlin, szeptember 2. (MTI.) Berlin város polgársága a megszokott módon folytatja napi munkáját. A lakosság hangulata nyugodt és semmiféle izgalom nem látható. A német főváros, valamint az egész birodalom helyiségét elsötétítik. Tele vannak a vendéglők, kávéházak, mulatók, színházak.

Német beavatott körök hangoztatják, hogy Németországban nincs háborús állapot, csupán arról van szó, hogy a német birodalom, miután minden kísérlete akadályba ütközött, hogy elsőrendű életszükségleteit kielégitse, a fegyverek erejéhez volt kénytelen folyamodni. Sem Hitler vezér és kancellár beszédében, sem a német politikusok, vagy államférfiak kijelentéseiben, *sem pedig a német sajtóban még egyetlen egyszer sem hangzott el a »háború« szó és beavatott körök szerint nincs is szó háborúról.* Remélik, hogy Németország hamarosan kivívja jogos érdekei érvényesülését és háború egyáltalán nem is lesz.

Vigszinház
Ma 3—5—7—9 órakor és holnap utoljára 5—7—9 órakor a felejthetetlen francia világfilm
A megbélyegzett asszony
SESSUE HAYAKAWA — VICTOR FRANCEN — LISE DELAMARE. — CSAK 16 ÉVEN FELÜLIEKNEK!
Kedden először JÁVOR PÁL új magyar vígjátéka:
»A TÖKÉLETES FÉRFI.«

— A női betegségek gyógykezelésében a természetes Ferenc József keserűvíz gyakran alkalmaztatik, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkivül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélküli jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

Hungária női kalapszalon
áthelyezte üzemét
Csapó u. 6. az udvarban.

A francia kamara rendkivüli ülése

Daladier: Boldogan mondok köszönetet az olasz kormánynak a békére irányuló erőfeszítéséért. — Milyen szerepet játszana Franciaország egy várható háborúban?

Páris, szept. 2. Szombat délután 3.10 órakor zsufolt karzatok előtt megkezdte a kamara rendkivüli ülését.

Herriot kamarai elnök bevezető szavai után, amelyek különösen heves és egészen szokatlanul éles kitételeket tartalmaztak Németországgal szemben, **Daladier** miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre.

A miniszterelnök először Lebrun köztársasági elnök üzenetét olvasta fel, amely azzal a megállapitással kezdődik, hogy Közép-Európában Anglia és Franciaország fáradozásai ellenére háború tört ki és ebben Németországot minősítik támadó félnek. Az üzenet ezzel zárul: „hogyha nem akarják meghallani a világ lelkiismeretének szavát, a válság to-

Roboz és Hammer
az 1940. évi uj Rádió
tipusokat augusztus 28-tól díjtalanul bemutatja
Részlet-Csere! Piac u. 8. Tel. 24-30. Arjegyzék ingyen!

BÉCSI ŐSZI VÁSÁR

1939 szept. 17—23. **1939 szept. 17—23.**

Rendkívüli vasúti kedvezmények **Illetéktelen márka hitellevelek**

Felvilágosítást nyujt: **A BÉCSI VASAR MAGYARORSZAGI KÉPVISELETE: MER UTAZÁSI ÉS MENETJEGYIRODÁJA** Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. Tel.: 186—809. A NÉMET BIRODALMI VASUTAK IDEGENFORGALMI IRODÁJA, Budapest, IV., Váci-utca 1—3. Tel.: 18-02-29 és minden IBUSZ Utazási és Menetjegyirodája.

A jelenlegi helyzet nem nevezhető háborus állapotnak, mondják Berlinben

Berlin, szeptember 2. (Magyar Távirati Iroda.) Hivatalos helyeken azt mondják, hogy a jelenlegi helyzet nem minősíthető még kifejezetten háborús állapotnak. A kancellár beszédében sem volt ilyen természetű kijelentés. Német körökben azt mondják, hogy csak büntető akciót rendeltek el, amelyet úgy jellemeznek: »Zustand des Gegenschlages«. Politikai körökben hangsúlyozzák, hogy bár Németországnak nincs semmi kapcsolata a lengyel kormánnyal, Londonban még mindig folynak tárgyalások.

Roosevelt teljes semlegességet jelent be az első hadüzenet pillanatában

Washington, szept. 2. *Roosevelt* fogadta a Fehér Házban az ujságírókat s kijelentette, hogy nemcsak teljes semlegességet szándékozik bejelenteni az első hadüzenet pillanatában, hanem minden lehetőt el akar követni, hogy az Egyesült Államokat távoltartsa a bonyodalomtól.

Egyébként nagyon fáradt volt, mert hajnali félnégy órakor ébresztette fel távbeszélőn a párisi nagykövet, aki jelentette a német-lengyel ellenségeskedések megkezdődését.

Hull külügyminiszter talán még Rooseveltnél is fáradtabb volt és aggodalmasabb. Nagyon sötéten ítélte meg a bonyodalom elszigetelésének és megrövidítésének lehetőségét.

iskolai

író-, rajzszerek, irkák, füzetek papíráruk a legjobb minőségben beszerezhetők a

„Méliusz"

könyvkereskedésben

Telefon: 16-73.

Roosevelt és Hitler táviratváltása a polgári lakosság kiméléséről

Berlin, szept. 2. (Német TI.) Roosevelt amerikai elnök felhívást intézett valamennyi olyan államhoz, amely esetleg résztvehet az ellenségeskedésekben, közölje hivatalosan azt az elhatározását, hogy csapatai semmi körülmények között nem bombázzák a polgári lakosságot s a meg nem erősített városokat.

Hitler válasza a következő volt: Minden feltétel nélkül csatlakozom indítványához. A most folyamatban levő ellenségeskedésben résztvevő kormányok hivatalosan tegyenek megfelelő nyilatkozatot. Én már a mai birodalmi gyűlési beszédemben nyilvánosan közöltem, hogy a német légi haderők olyan parancsot kaptak, hogy harci cselekményeikben katonai tárgyakra szorítkozzanak. E parancs betartásának magától értetődő feltétele, hogy az ellenfelek légi haderői is tartsák magukat ugyane szabályhoz.

Berlin, szept. 2. (Német TI.) Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter utasítására pénteken jegyzéket nyujtottak át a berlini lengyel nagykövetségnek s közlik vele, hogy a német légi haderő azt a parancsot kapta, hogy lengyelországi hadműveleteiben katonai tárgyak támadására szorítkozzék. Ennek a parancsnak magától értetődő feltétele, hogy a lengyel légihaderő is hasonló szabályt alkalmazzon. Ha a lengyelek nem tartják meg ezt, akkor német részről azonnal a legszigorubban megtorolják.

Román lapok véleménye

»A háború terjedése megakadályozható, ha Olaszország továbbra is semleges marad«

Bukarest, szeptember 2. (MTI.) A reggeli lapok komentálva a pénteki eseményeket, még mindig remélik, hogy nem veszett el teljesen a béke.

A *Timpul*, a külügyminiszter lapja azt irja, hogy most, amikor már dörögnek az ágyúk, Románia még mindig hisz abban, hogy a békéhez vezető utak még nem zárultak le teljesen, talán még van lehetőség a békés kiegyezésre. Nem szabad elveszteni azt az utolsó reményt is — irja —, hogy még lehetséges a béke, amelyet Románia minden erejével szolgált és szolgálni akar a jövőben is.

Hasonló hangon ir a *Romania* külpolitikai vezetője is. A kormény félhivatalosan ama hitének ad kifejezést, hogy még megállítható a világégés.

A háború egyelőre még lokalizálva van, ezért a továbbterjedés megakadályozható, ha Olaszország továbbra is semleges marad és ha Anglia és Franciaország tovább késlekedik a közbelépéssel. Anglia és Franciaország tényleges közbelépése még azért nem történt meg — irja a lap —, mert még mindig hisznek a megegyezés lehetőségében. Ha ez a két reményre jogosító körülmény is semmivé válik, akkor az európai háború valóság lesz.

A *Curentul* ezzel szemben úgy véli, hogy nagyon kevés remény van a békéhez való visszatérésre, már csak azért is, mert Anglia, úgy látszik, nem akar rátérni a diplomáciai útra, amit bizonyít az is, hogy nemzeti háborús kormányt készít elő. Milyen békét lehet várni Európától — kérdezi a lap —, ahol még a legsemlegesebb államok, igy Svájc, Belgium, Dánia, Hollandia és Portugália is, behivták a tartalékosokat?

Strassburgot kiüritik

Basel, szept. 2. (MTI.) Pénteken felszólították a még Strassburgban tartózkodó lakosságot, hogy hagyja el a várost. A franciaországi Rajna-síkságon elterülő falvak lakosságával közölték, hogy éjfélig hagyják el lakóhelyüket.

Papirpénzt nyomnak Franciaországban

Páris, szeptember 2. A francia hivatalos lap rendeletet közöl, amelynek értelmében a 10 és 20 frankos ezüstérméket és az 5 frankos nikkelérméket kivonják a forgalomból és felhatalmazzák a Francia Bankot, hogy 5, 10 és 20 frankos papírpénzt nyomjon.

Svájci lap Magyarországról

»Magyarország reméli, hogy a válságon békében keresztül mehet«

Genf, szeptember 2. (Magyar Távirati Iroda.) A Neue Zürcher Zeitung budapesti jelentésben közli hogy Magyarországon nincs mozgósítás, csupán egyéni behivások vannak.

Magyarországon nyugodt a légkör és optimizmus tapasztalható. A lakosság állandóan a térképet tanulmányozza és különösen a lemberg—odesszai vonal környékét figyeli.

Magyarország reméli, hogy a válságon békében keresztül mehet. A revízió gondolata függőben van. A románokkal való tárgyalások tekintetében a magyar álláspont az, hogy minden tárgyalás felesleges mindaddig, amig nincs remény megegyezésre a kisebbségi kérdésben. Az a tény, hogy a szerbek és horvátok megegyeztek, bizonyitja, hogy a megegyezés ilyen kérdésben lehetséges.

Magyarország és Jugoszlávia között minden surlódást kiküszöböltek. Magyarországon kedvezően fogadták a szerbek és horvátok megegyezését.

Használt **tankönyvek** féláron

Füzetek és irószerek olcsó árban kaphatók

Bőhm István

Debrecen, Kossuth u. 2. sz. (Városháza)

Lenti rádiókat készséggel bemutatja

Katz Rádió

Piac ucca 60.

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐ NÁL

Már kapható:

Földes Sándor cégnél

Püspöki palota.

Bemutatja:

Meteor Csillár üzlet

Debrecen Piac ucca 9.

Vegye meg

Neumann József

rádió szaküzletében,

Piac és Simonffy ucca sarok.

Fenti rádiót készséggel bemutatja

Nánássy Lajos

rádió, villany, csillár és kerékpár szaküzlete, Piac ucca 85. — Telefon: 30-67

Fenti rádiókat bemutatja és árusítja:

Gulyás Ferenc

rádiószaküzlet, Piac u. 59. sz.

Telefon: 22-19.

— **Hosszú idő óta fekvő betegek a** régbevált, tisztán természetes **Ferenc József** keserűvizet nagyon szivesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát!

Elszállitottak 300,000 gyereket Londonból

London, szeptember 2. (Stefani.) Az angol kormány összesen 17 belpolitikai és gazdasági természetű szükségrendeletet bocsátott ki. Az iskolás gyermekek eltávolítása az angol fővárosból tervszerűen folyik tovább. Az eddig eltávolított gyermekek száma meghaladja a 300 ezret.

Csak öt percig

London, szeptember 2. Szombat délután az angol minisztertanács ülése alatt gróf *Raczinszky* londoni lengyel nagykövet a miniszterelnökségen felkereste Chamberlain miniszterelnököt, akivel mindössze ötperces megbeszélést folytatott.

Amnesztia

Berlin, szeptember 2. (Német Távirati Iroda.) Hitler vezér és kancellár kegyelmi rendeletet bocsátott ki a hadsereg büntetés alatt álló tagjai számára. A rendelet értelmében elengedik a német hadsereg tagjainak a hat hónapig terjedő fogházbüntetést, elzárást, a várfogságot és bizonyos összegig terjedő pénzbüntetést. A kegyelmi rendelet nem vonatkozik a szökevényekre, zendülőkre és hasonló bűnösökre.

Buray sorsjegyáruda

végleges helyisége

mai naptól

Kossuth u. 8.

Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet székházában.

Berlint elhagyta a lengyel nagykövet

Párizs, szept. 2. (Havas). Lipski berlini lengyel nagykövet ma délelőtt elutazott a német fővárosból. A lengyel nagykövetség főtisztviselői még Berlinben tartózkodnak.

Bombák robbanása és légelhárító ütegek lövöldözése közben mondott beszédet a legyel miniszterelnök

Varsó, szept. 2. A lengyel képviselőház, amelyet rendkívüli ülésszakra hívtak össze, szombaton összeült. Skladkovszky miniszterelnök, mint a Lengyel TI jelenti, bombák robbanása és légelhárító ütegek lövöldözése közbe mondotta el beszédét. A beállott helyzetet lengyel szempontból ismertette, azt hangoztatva, hogy nem Lengyelország a támadó fél. Az ülés folyamán a képviselőház törvényjavaslatot fogadott el a képviselők és szenátorok katonai szolgálatáról, majd parlamenti bizottságot választottak, amely 41 képviselőből áll és a háborús veszély idejére a képviselőház jogait gyakorolja.

Az uj szovjet nagykövet szovjet tábornokkal érkezett Berlinbe

Berlin, szept. 2. (Német T. I.) — Skavarzev Sándor, a Szovjet Unió Berlinbe újonnan kinevezett nagykövete, szombaton délután Moszkvából jövet a német kormány részéről Stockholmba eléje küldött repülőgépen megérkezett a tempelhofi repülőtérre. Ugyanezen a gépen érkezett Purkajev Maxim tábornok, a Szovjet Unió katonai meghatalmazottja vezérkarával.

Változás az angol és f[illegible] kormányban

London, szeptember 2. (Stefani.) Ma délelőtt a királyi palotában koronatanács lesz, amelynek során az új miniszterek leteszik az esküt. Az új miniszterek nevét még nem tudják, de hír szerint Chamberlain Greenwood munkáspárti vezért és Churchillt kérte fel, hogy lépjenek be a kormányba. A *Daily Mail* szerint Chamberlain még nem kérte a munkáspárt közreműködését és Churchillen kívül Edent akarja bevonja a kormányba.

A „Press Assotiation" úgy értesül, hogy az angol kormányt négy új miniszterrel egészítik ki. Az új miniszterek között szerepel Winston Curchill is.

Páris, szeptember 2. *Zay közoktatásügyi miniszter lemondott és bevonult a hadsereghez. Politikai körökben úgy tudják, hogy Zay lemondása megindítja a kormány átalakítását, illetőleg kiszélesítését a nemzeti egység irányában. Már arról beszélnek, hogy Flandin és Blum tagjai lesznek az új kormánynak.*

A magyar követ az olasz és jugoszláv külügyminiszternél

Róma, szept. 2. Báró Villani Frigyes quirináli magyar követ ma délelőtt felkereste Cianó gróf külügyminisztert, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Belgrád, szept. 2. (M. T. I.) Báró Bakách Bessenyey György, belgrádi magyar követ ma este 7 órakor látogatást tett Czinczár Markovics jugoszláv külügyminiszternél s vele hosszabb megbeszélést folytatott.

Hacsak egyetlen reménysugár is marad...

Párizs, szeptember 2. A szenátusban a nemzetvédelmi hitelről szóló javaslat elfogadása után az elnök szólalt fel és rámutatott oz ország egységére.

Ezután Daladier folytatta beszédét. Percekig tartó hatalmas tapssal fogadták a miniszterelnököt, aki rámutatott Franciaországnak a béke érdekében tett erőfeszítésére.

Hacsak egyetlen reménysugár is marad — folytatta — Franciaország a végsőkig folytatja erőfeszítéseit a béke érdekében.

Daladier beszéde után a szenátus ülését elnapolták azzal, hogy az elnök a szenátust a körülmények kívánalmaihoz képest bármikor összehivhatja.

Páris kiürítése folyamatban van

Páris, szeptember 2. A francia mozgósítás általános nyugalomban, szabályszerűen folyik. Páris polgári kiürítése továbbra is folyamatban van. Egész sor intézkedés szabályozza a főváros életét. A társasgépkocsi közlekedés megszűnt, a földalatti vasút is korlátozódott. Valamennyi lap négy oldal terjedelemben jelenik meg. A legtöbb színház és zeneterem zárva van, a mozik azonban játszanak. A közvélemény várja Berlin válaszát a nyugati hatalmak lépésére. *Még fennáll a remény, hogy el lehet kerülni a világkatasztrófát. Mussolini kezdeményezése továbbra is leköti az érdeklődést.*

— Összeütközött két szekér a Kishegyesi út 3. előtt szombaton. Ennek következtében Kinbergel Györgyné, Gyepűsor 27. alatti rézöntősegéd felesége a szekérről leesett a kövezetre és halántékán zúzott s repesztett sebeket szenvedett. A mentők részesítették első segélyben.

MEGHOSSZABBITJA életét, ha a nagyerdei strandot látogatja.

INTÉZETI
Fehérnemü,
Takaró,
Matrác
előírás szerint — megbizhatóan
Kardos László
1831.

Uj és használt
tankönyveit
Grünmann Sándor
antikváriumából szerezze be
Piac u. 53.

Hungária filmszinház
MA, VASÁRNAP d. u. 3, 5, 7, 9 órakor, HÉTFŐN d. u. 5, 7, 9-kor UTOLJÁRA a páratlanul MULATSÁGOS és BÁJOS vígjáték:
Három kis angyal
Fősz. DEANNA DURBIN.
Magyar világhiradó!

MEGNYILT
A ÚJ
HAAS FŰLÖP ÉS FIA
FÉLE RÉSZVÉNY TÁRSASÁG =
DEBRECENI FIÓKJA!
FERENC-JÓZSEF ÚT 58
DÚS VÁLASZTÉK
SZŐNYEGEK, BÚTORSZÖVETEK, LINOLEUMOK
FÜGGÖNYÖK, PAPLANOK ÉS GUMMIÁRUKBAN.

Hitler szeretné lokalizálni a viszályt, irja az olasz sajtó

Róma, szeptember 2. Róma az események mai forgatagában is központja azoknak az erőfeszítéseknek, amelyek a helyzet elmérgesedésének megakadályozására irányulnak. Az olasz külügyminiszteriumban folyó rendkívüli tevékenység és Ciano gróf ismételt megbeszélései az angol, francia és német nagykövettel, azt mutatják, hogy Mussolini diplomáciája nem adja fel erőfeszítéseit az általános európai háború megakadályozására.

Az olasz lapok egyébként a legutóbbi legfontosabb eseményeket a következőképpen foglalják össze:

1. A német-lengyel ellenségeskedés megkezdése.
2. Az angol-francia mozgósítás.
3. Az olasz minisztertanács állásfoglalása, amely szerint Olaszország tartózkodik minden katonai akciótól.

A *Messaggero* vezércikkében »férfias nyugalom« címmel foglalkozik a helyzettel és a következőket írja:

— A béke megmentésére irányuló fáradozások ellenére

Európa olyan helyzet elé került, amelynek következményeit lehetetlen belátni.

Az igazság szavát nem akarták meghallgatni és így a versaillesi szerződés által nyitvahagyott kérdések megoldása fegyveres úton történik meg. A jelenlegi körülmények között nem szabad jóslásokba és találgatásokba bocsátkozni a helyzet további fejlődése szempontjából és csak a napi események mérlegelésére kell szorítkozni.

Mindenesetre nagy fontosságot kell tulajdonítani Hitler kijelentésének, hogy

Németországnak semmi ellenséges érzelme nincs Franciaországgal és Angliával szemben.

Világos, hogy

Hitler szeretné lokalizálni a viszályt és egyedül Németország erejére számítva akarja megoldani a lengyel-német ellentétet. Tekintve a körülményeket, természetesen Olaszország semmiféle katonai műveletet nem kezd és az eddig hozott katonai intézkedések továbbra is elővigyázatossági jellegűek maradnak.

Az olasz nép Európa életének ebben a pillanatában egy emberként áll a Duce mögött, akinek emberiességtől áthatott kezdeményezése az igazságos béke megteremtésére irányult. Az olasz nép tudja, hogy a Duce lángelméjéből a nehéz órában gyors és döntő elhatározások pattannak ki. Nincs egyetlen olasz ember sem, aki ne tartaná magát szerencsének, hogy olyan férfiú parancsnoksága alatt szolgálhat, aki látja azt, amit mások nem látnak és aki mindenki helyett cselekszik.

A *Popolo di Roma* szerint maga az angol miniszterelnök is elismerte, hogy Mussolini mindent megtett a béke megmentésére.

— A helyzet ma tragikusan világos. Danzig németté nyilvánította magát,

Németország és Lengyelország között harcok folynak. Minthogy Hitler kijelentette, hogy nincs szüksége külső segítségre, Olaszország tartózkodik minden katonai kezdeményezéstől.

Lengyelország azonban a szövetséges hatalmak közbelépését kérte és az angol miniszterelnök kijelentette, hogyha Németország nem vonja vissza csapatait, Anglia eleget tesz kötelezettségeinek. Az angol miniszterelnök nem is ringatja magát illuziókban a német válasz tekintetében. A jövő tekintetében — folytatja az olasz lap — nem szabad kávéházi jóslásokba és találgatásokba bocsátkozni. Az olasz nép férfias nyugalmával Olaszország politikai érettségéről tesz tanuságot. A fasizmus az igazság képviselője a világon és tudatában van hatalmának.

A fasiszta olasz nép tehát nem fél a jövőtől, sem a közeli, sem a távoli napoktól.

A *Corriere della Sera* azt írja, hogy a történelem fel fogja jegyezni a becsületes kormányok törekvéseit a válság végzetes kitörésének elkerülésére és Mussolini neve az emberség és bölcsesség új fényében fog tündökölni.

A lap megállapítja, hogy az a mód, amellyel a demokrata hatalmak a legutóbbi tárgyalásokat folytatták, azt mutatja, hogy a főcél nem a népek közti kibékülés előmozdítása volt. Az olasz nép megértéssel és bámulattal kísérte a németek eljárását és legőszintébb rokonszenvével figyeli a birodalomnak a maga egységéért és területi épségéért folytatott küzdelmét.

Az olasz nép lelkében és fegyverkezésében készen áll és felsorakozva várja a Duce rendelkezéseit.

Svájc hivatalos semlegességi nyilatkozata Rómában

Róma, szeptember 2. (Stefani.) Svájc római követe átadta az olasz kormánynak a svájci semlegességről szóló hivatalos nyilatkozatot.

A svájci szövetségtanács a nyilatkozatban kijelenti, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megvédelmezi Svájc területi sérthetetlenségét és semlegességét, amelyet az 1915. évi szerződések és az azokat kiegészítően vállalt kötelezettségek az egész európai politika valódi érdekeinek megfelelően elismertek.

A jegyzék befejezésül megemlíti, hogy a svájci államszövetség minden lehetőt elkövet a háborús szenvedések enyhítését célzó pártatlan emberbaráti tevékenység előmozdítására.

A svájci követ egyúttal átadta Lichtenstein hercegség semlegességi nyilatkozatát is, amelynek továbbításával megbízták.

Mussolini a királynál

Róma, szeptember 2. A király és császár Sanrostreból szombaton délelőtt visszatért Rómába és fogadta a Ducet, aki részletes jelentést tett neki a helyzetről.

A Debreceni Repülő Club kapitánya vitorlázó repülővizsgát tett

A Debreceni Repülőklub agilis kapitánya, akinek igen nagy része van a debreceni ifjúság kiképzése munkája előbbrevitelében, kitűnő motoros pilóta. A vitorlázó repüléssel azonban eddig nem foglalkozott, hanem ő is most képezte ki magát erre a nagyszerű sportra, mely a legkiválóbb idegerősítő és akaratfejlesztő. Dr. Stepper Károly tegnap letette a vitorlázó repülésben az A. vizsgát.

A klubkapitány jól példáján felbuzdultak és mint értesültünk, a jövő héten már több A. vizsgás növendéke lesz a klubnak.

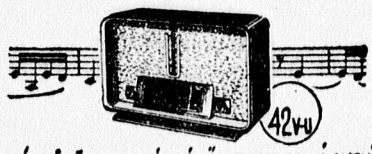
ERŐ, egészség a nagyerdei strand!

!!! Mindig elégedett lesz !!!
ha 1940 tipusu rádió-ját
Soltész-tól, Kálvin tér 2.
veszi. Az összes gyártmányok kaphatók.

Lenti rádiókat készséggel bemutatja
Katz Rádió
Piac ucca 60.

NYITÁNY 1940

EGYKÖRÖS TELEPES

NAGYTELJESITMÉNYŰ KÜLFÖLDVEVŐ

HÉTKÖRÖS TELJESÉRTÉKŰ SZUPER VILÁGVEVŐ

VILÁGVEVŐ LUXUS KÖZÉPSZUPER

LUXUS AUTOMATA VILÁGVEVŐ
9 NYOMÓBILLENTYŰVEL
PHILIPS
A VEZETŐ VILÁGMÁRKA

Már kapható:
Földes Sándor cégnél
Püspöki palota.

Bemutatja:
Meteor Csillár üzlet
Debrecen Piac ucca 9.

Fenti rádiókat bemutatja és árusítja:
Gulyás Ferenc
rádiószaküzlet, Piac u. 59. sz.
Telefon: 22-19.

Vegye meg
Neumann József
rádió szaküzletében,
Piac és Simonffy ucca sarok.

Fenti rádiót készséggel bemutatja
Nánássy Lajos
rádió, villany, csillár és kerékpár szaküzlete, Piac ucca 85 — Telefon: 30-67.

— Hosszú idő óta fekvő betegek a régbevált, tisztán természetes Ferenc József keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általánosan dicsérik. Kérdezze meg orvosát!

Egy debreceni uriasszony érdekes megfigyelései Londonban

Egy debreceni úriasszony, aki már tíz hónapja volt kint Londonban, a napokban hazaérkezett Debrecenbe. Élményeit a következőkben beszélte el:

— A béke világából a háborús készültség világába való átmenetet ezernyi mozzanat jelzi. A lázas napok merően megváltoztatták London külső képét. A felületes szemlélőnek is azonnal feltűnik, hogy London teljesen körül van zárva az úgynevezett ballonzárral. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a város körül többezer méter magasságban apró Zeppelin-formájú léghajócskák függenek, melyek egymással vastag drótkötéllel vannak összekötve. Hogy megfelelő-e ez a védekezés, nem tudom, de amint láttam, az angolok sem hisznek benne, mert az ellenséges repülőgépek felette is berepülhetnek London felé. Mindenesetre kísérteties látványnak nagyon jó, de nem idegmegnyugtatónak.

*

Az uccákon igen sok az egyenruha. A beöltözött katonák mellett sok az olyan »civil«, akinek a fejébe nyomott félrecsapott kaki-sapka jelzi, hogy a bevonulók csoportjához tartozik. A járóműforgalom is ilyen tarka. Az autóbuszok jórészét már lefoglalta a kormány. *Ugyanakkor előkerültek a vízözön előtti emeletes autóbuszok és magas autók.*

*

Az utóbbi hetekben igen sokszor volt általános elsötétítés. Az uccai lámpákat kék és fekete papírral vonták be. A villanyreklámok, amelyek annyi színt kölcsönöztek az angol fővárosnak, eloltották. Érdekes, hogy az elsötétítést nem veszik olyan szigorúan, mert az általános elsötétítés ellenére igen sok világos ablakot lehetett látni. Nem büntetik meg az illetőt, hanem *másnap hírlapilag teszik közzé a nevét és figyelmeztetik a »delikvenst«, hogy ez többször ne forduljon elő.* Azt is megszoktuk, hogy éjjel kevés londoni tud aludni, mert egész éjjel zúgnak a repülőgépek, melyek éjszakai gyakorlatukat végzik. Ez ellen nem segít a becsukott ablak sem, meg kell várni a hajnalt, hogy vége legyen a kísérteties zenének.

*

Amikor kezdődött a világpolitikai feszültség, a lakosság megrohanta az élelmiszerüzleteket. De már másnap jött a kormány felszólítása, hogy nincsen semmi ok a riadalomra. Feltűnő, hogy most milyen sokan bámészkodnak az uccákon. Mindenki lesi a híreket, egymás kezéből tépik ki az ujságokat. Soha ilyen konjunktúrája nem volt az angol ujságoknak, mint most. Egyes nagy londoni világlapok naponta 6—10 kiadásban jelennek meg.

*

Voltam a világhírű National Galleryben is, ahol találkoztam egy híres magyar festőművésszel. Nagyon szomorú volt, mert akkor három napja tartózkodott Londonban. *Három nap elteltével felszólította a kormány az idegeneket, hogy saját érdekükben hagyják el Londont.* Ő ennek a felszólításnak eleget is tett, pedig alig tudta otthagyni a kiállítást. Érdekes, hogy a Londonban tartózkodó idegenek nem nagyon tesznek eleget a felhívásnak. Csupán az amerikaiak mentek el nagy tömegben, de a kontinens lakói nem vették komolyan. Amikor én utaztam hazafelé, akkor is találkoztam igen sok idegennel, akik akkor utaztak Londonba.

*

A miniszteriumok előtt, azonkívül a British Múzeum előtt nagy teherautók állanak. Mindenütt pakolnak. Ugyanez a helyzet a Westminster apátság székesegyházánál, ahol a világhírű szobrokat, képeket, műkincseket gondosan csomagolva teszik a várakozó autóba. Nagy közönség nézi ezt a műveletet. Londonban eltérjedt hírek szerint *a híres okmánytárat Kanadába szállítják. Érdekesen van megoldva a National Galleryben a képek elszállítása. Minden kép alatt a padlón van egy nyílás, amely a pincébe nyílik.* Veszély esetén a képek egyszeri gombnyomásra az alatti lévő nyilásba csúsznak s innen le a bombabiztos páncélozott pincébe.

*

A legjobb itthon — fejezte be nyilatkozatát a debreceni úriaszszony és alig vártam, hogy tízhónapi londoni tartózkodás után együtt lehetek a családommal, akik alig várták hazaérkezésemet.

Nézze meg

NEUWIRTH GYULA

babakelengye kirakatát Kálvin tér 3.

A német színes fényképezés arany érmet nyert a debreceni kiállításon

A Déri múzeumban megnyílt fényképkiállítás iránt fokozottan nagy érdeklődés nyilvánul meg, ami teljesen indokolt és érthető. A csodásan szép képanyag rendkívüli vonzóerőt gyakorol a közönségre, amely már kora reggel nagy számban kereste fel a Déri múzeum kiállítási termeit.

Aszmann Ferenc elnöklésével a következő döntést hozta a zsüri:

A külföldi képekre kiadott egyetlen aranyérmet Harz Hermann frankfurti művész nyerte színes fényképnagyításaival. A magyar arany érmet Vadas Ernő kapta 479. go-ó-ó-ól című képével. Ezüst érmet nyertek külföldiek közül Patel A. J. hindu művész Bombayból 297. Hindu nő c. képével,Oeser Karl USA, 112. sz. Anyai szeretet c. képe és Kornic Ante jugoszláv művész 352. sz. képével. A magyarok közül ezüst érmet nyert: Angyalfi Andor Sopron 380. sz. Édes álom c. képe és Málnásy Béla miskolci művész 433. sz. Por c. remekművével. A külföldiek közül bronzérmet kapott: Bahnsen Axel USA 4. sz. képe, George Karl USA 51. sz. Biró c. képe, Hammond Arthur USA 65. sz. Gáztartály c. alkotása, Ude Yvonne angol 173. sz. Nemes hölgy című képe, Populaire R. Belgium 212. számú képe, a tél trilogiája. Van de Wyer 230. sz. Hazafelé című művel, Albicocco Quinto francia művész 262. sz. Spanyol nő c. műve, Cooper N. B. hindu művész 282. sz. Péter c. állatképe, Unwalla I. N. India 311. sz. Bestia c. képe, Nakai Masami japán 326. sz. Kigyózó ut c. képe, Tatsumma Suiro japán 340 sz. Visszatért halászcsónak c. rmek képe, Maroncic Janez 357. sz. Templomban c. képe, Shu-Chong kínai 370. sz. Idő és ár senkire se vár c. képe, Finazzi Mario olasz 522. sz. Tánctanulmány c. képe, Gaze H. ujzélandi 580. sz. Bucsu c. képével.

A magyarok közül bronzérmet nyertek a következő képek: Csörgeő Tibor 397. Loreley, Czabán Márton 399. sz. Saxofonos, Horváth Mihály 416. Esti hangulat, Sárkány Jenő 450. Japán motivum, Seidl József Budapest nyerte az OIH által felajánlott ezüst szelencét.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a kiállítás csak 9—1-ig és délután 4—7 óráig van nyitva a tegnap történt intézkedés folytán.

Csak egy magyar vonat közlekedik Lengyelország felé

Budapest, szept. 2. A m. kir. államvasutak igazgatóságától kapott értesülés szerint a Budapest keleti pályaudvarról 10.45 órakor induló 402-a és az oda 19.30 órakor érkező 401-a sz., **gyorsvonatok, mivel a lengyel vasútak csatlakozó vonatai elmaradnak, mától kezdve csak a Budapest keleti pályaudvar Lavochne viszonylatban közlekednek.**

Budapest, szept. 2. (M. T. I.) **A kereskedelmi és közlekedési miniszterium közlése szerint Nagybrittánia a magántávbeszélő forgalmat felfüggesztette. Nagybritániával semmiféle magánbeszélgetések nem folytathatók.**

A franciák s az 1935-ös olasz szerződés

Párizs, szept. 2. (Havas) **A szenátusban Chautemps h.-miniszterelnök felolvasta Lebrun elnök üzenetét és a kormánynyilatkozatot. Chautemps bejelentéseit a szenátus hosszantartó tapssal fogadta. Az ülés felfüggesztése előtt Laval szólalt fel és kijelentette, hogy emlékeztetni akarja a szenátust az Olaszországgal 1935-ben kötött egyezményre. Ez időszerűbb, mint valaha. Ezután arra kérte a kormányt, ne feledkezzék meg erről az egyezményről.**

L EGUJABB

London, szept. 2. A Reuter Iroda egyik varsói tudósításában többek között a következőket közli:

A német légitámadások egyik lengyel szemtanúja kijelentette a Reuter Iroda munkatársa előtt: Ugylátszik, hogy a német légi haderő teljesítette Hitler parancsát, mert a polgári lakosságra egy bombát se mdobtak.

Varsóban nehezteInek ama külföldön elterjedt hírek miatt, hogy Varsó lángokban áll.

London, szept. 2. Angliában minden élelmiszerfajtára bvezették az irányzor rendszerét.

*

London, szept. 2. Sir John Simon kincstári kancellár ma délután bejelnetette az alsóházban, hogy a következő ülést vasárnap délben tartják.

*

Genf, szept. 2. (Havas). A francia és angol kormány kérésére a népszövetség szeptember 8—12 napokra kitüzött tanácsülését és ülésszakát a külpolitikai események miatt az év végére halasztották.

*

Berlin, szept. 2. Chamberlain az alsóházban közölte, **hogy a lengyel nagykövet Ribbentrop** külügyminiszternek csütörtökön este kijelentette, hogy **Lengyelország hajlandó egyenlő alapon tárgyalni.** Ezzel szemben megállapítható, **hogy a lengyel nagykövet csütörtökön este a birodalmi külügyminiszternek azt mondotta hogy a lengyel kormány az angol kormánytól tudomást szerzett Németország készségéről Lengyelországgal való közvetlen tárgyalásra. A lengyel kormány** — mondotta a lnegyel nagykövet — most vizsgálja ezt a javaslatot. A birodalmi külügyminiszter kérdésére a lengyel nagykövet azt válaszolta, hogy semmiféle felhatalmazása nincs e javaslat megvitatására.

Chamberlain kijelentette továbbá, hogy a birodalmi külügyminiszter azt válaszolta a lengyel nagykövetnek, hogy a német csapatok szürkületkor átlépték a határt és hogy nyilt városokat bombáztak.

Az angol miniszterelnöknek ezt az állítását német részről **erélyesen cafolják.**

A szigorló mentőorvosok pénteken reggel kiváltak szolgálatukból

Több cikkben foglalkoztunk már a szigorló mentőorvosok ügyével, akiknek ismeretes beadványa után a város elfogadta felmondásukat és pénteken reggel kiváltak szolgálatukból.

A szigorló mentőorvosok ügyével kapcsolatban a város részéről a következő nyilatkozatot tették:

— A szigorló mentőorvosok a várostól voltaképpen nem fizetésként húzták az évi 576 pengőt, hanem tanulmányi segélyként. Ezért az összegért egy esztendőben 73 esetben teljesített egy-egy mentőorvos 24 órás szolgálatot. Ez a szolgálat tanulmányi szempontból is előnyös volt számukra.

Értesülésünk szerint a város a mostani helyzetet valószínűleg új mentőorvosi állás szervezésével oldja meg, ami feltétlen kielégítő lesz, viszont többe kerül, mint az eddigi helyzet. A megoldás azonban szükséges valamilyen formában, mert az egyébként kitünően képzett és évtizedes gyakorlattal rendelkező mentőlegénység injekciót és gyomormosást nem alkalmazhat s ezidőszerint egy mentőorvosa van csak a mentőállomásnak. A kérdés tehát sürgős megoldást kíván.

— **Megharapta egy kóbor kutya,** — Vojniczki Béla, Bethlen ucca 25. alatti városi kertészt a Hortobágy uccán. A sérült lábát a mentők kötözték be és a tisztiorvoshoz utasították.

Várkonyi női ballon

Debrecenben csak

Grósznál

Piac u. 51.

A kultuszminiszter felhívása a külföldi ösztöndíjasokhoz

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívja mindazokat, akik külföldre szóló ösztöndíjakat kaptak, vagy akik tanulmányok, kutatások, előadások tartása vagy kongresszuson való részvétel céljából külföldre szándékoznak utazni, hogy útjukat a külföldön ezidőszerint fennálló ismeretes állapotok miatt a továbbiakig halasszák el.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium ugyanilyen úton fogja az érdekeltek tudomására hozni, amikor az ilyen természetű utak zavartalan lebonyolítása újra időszerű lesz.

Vitás esetekben a miniszterium elnöki C-osztálya ad szóbeli felvilágositást.

Apolja kezét! Manikürözzen Rencznél, Kossuth u. 4. Városház épület.

A Szenczi Molnár Albert ének és zeneegyesület előadásában szinre kerül szeptemberben a János vitéz

Páratlanul érdekes, igazi művészi élményt jelentő előadásban lesz része szeptember második felében a debreceni közönségnek. A debreceni református egyház által fenntartott Szenczi Molnár Albert Ének- és Zeneegyesület szeptember 23-tól kezdődőleg négy előadásban, a Csokonai-színházban előadja Kacsóh Pongrác tündéri szép magyar daljátékát, a *János vitéz*-t.

Az előadás érdekessége, hogy *azt teljesen új stilusban rendezik, hatalmas zenekar és debreceni úrileányokból álló ballettkar működik közre az előadáson. A zenekarban neves kollégiumi tanárok foglalnak helyet.*

Az egyesület súlyt helyezett arra, hogy az igen kiváló, nagytudású szereplőgárdában hivatásos ének- és zeneművészek ne működjenek közre, mert azt akarta bebizonyítani, hogy tisztán debreceni kiváló képességű működvelőkkel és nem hivatásos művészekkel is lehet kifogástalan produkciót, élményt jelentő előadást nyujtani.

Az előadás próbái már hónapok óta folynak és Debrecen művészi életének valóban eseménye lesz a János vitéz újszerű stílusban, hatalmas zenekarral és nagyszámú szereplőgárdával való felújítása.

Két és félévi fegyházra itélték kerékpárlopásért Varga Gyulát

Egy megtalált lakatkulcs döntötte el a bűnper sorsát

A debreceni törvényszék büntető tanácsa szombaton tárgyalta folytatólagos főtárgyaláson **Varga** Gyula debreceni lakos bűnügyét, aki sorozatos kerékpárlopások miatt került a bíróság elé.

Varga Gyula tagadta a lopásokat és azt hangoztatta, hogy vásárolt kerékpárokat, de nem lopott. Az igaz, hogy

átszereltek kerékpárokat, átzománcoztak,

de csak azért, mert az eredeti színezés nem tetszett.

A vádlott tagadásával szemben megnyugtató bizonyíték nem merült fel és már úgy állt az ügy, hogy bizonyításkiegészítés miatt elnapolják a tárgyalást, amikor Tóth László cukrász az egyik károsult, akinek teljesen új kerékpárját lopta el, a bíróság elé tette ellopott kerékpárja lakatkulcsát, melynek száma egyezett a vádlottól lefoglalt kerékpár lakatszámával, így kétségtelenné lett, hogy a Tóth László kerékpárja került Varga Gyulához. Nem vésték ki a lakatszámot, csak a gyártási számot a gépből és így

döntő bizonyitékot kapott a vád.

A bíróság megállapította Varga Gyula bűnösségét és elítélte két és félévi fegyházra. A tárgyalóteremben jelen volt sok ismerőse Varga Gyulának,

jelen volt a menyasszonya is, aki elájult az ítélethirdetéskor.

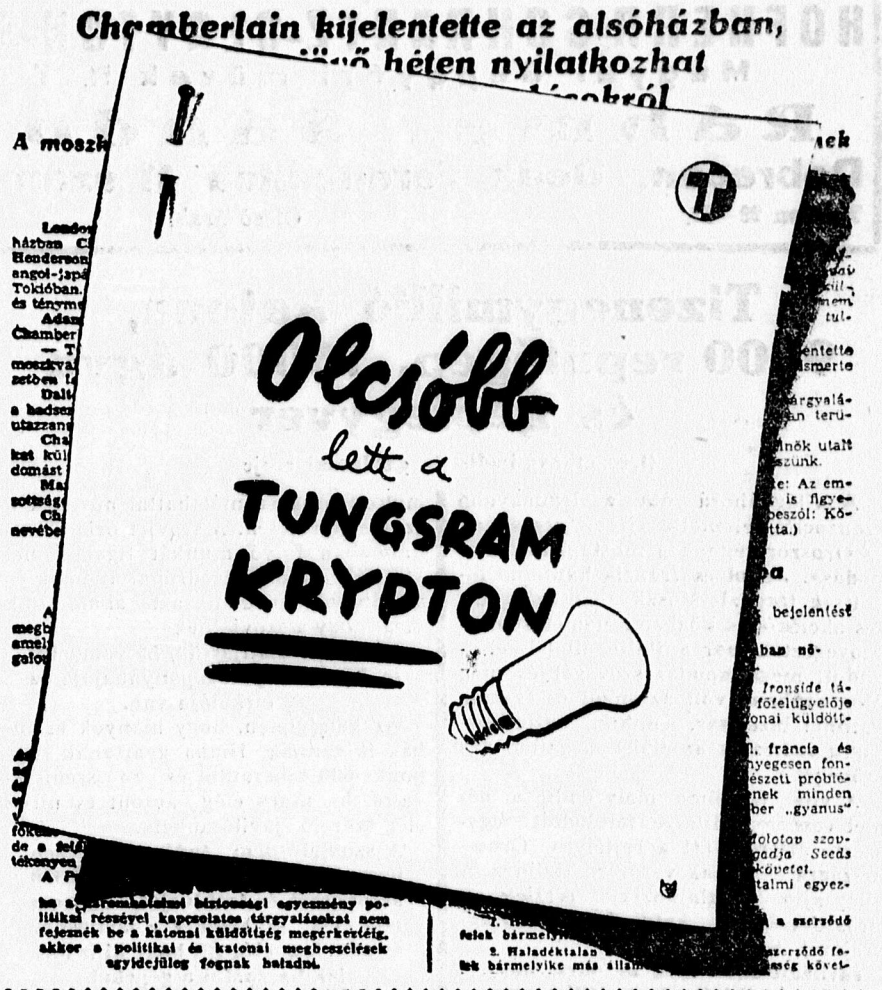
Varga Gyula sietett elsőnek menyasszonya segítségére.

A bíróság elrendelte Varga Gyula azonnali letartóztatását. Az indokolásban súlyosbító körülménynek vették konok tagadását, hogy már büntetve volt többször és hogy legutóbbi büntetésének kitöltése után olyan anyagi helyzetben élt Debrecenben, hogy nem volt rászorulva a más tulajdonára és mégis újra lopásra vetemedett.

Az itélet jogerős. Varga Gyula is tudomásul vette.

A VILÁG legolcsóbb fürdője a nagyerdei strand. Használja ki!

Szegeden eldőlt a színház ügye...

Kölcsey polgármester hazaérkezett Budapestről, ahol a színházi kérdésről és más városi ügyekről tárgyalt

Dr. Kölcsey Sándor polgármester szombaton hazaérkezett Budapestről, ahol pénteken a minisztériumokban több városi ügyben tárgyalt. Igy tárgyalást folytatott a színházi kérdésben is, mely tudvalevőleg Debrecenben a keddi közgyűlésen dől el.

Szeged, mely tudvalevőleg Debrecennel együtt eleinte szintén az önálló színtársulat mellett kardoskodott, csütörtökön, a közgyűlésén végleg a staggione-rendszer bevezetését fogadta el. Példájukat mint a pillanatnyilag lehető legalkalmasabb megoldást, sőt egyetlen észszerű kísérletet a vidéki színészet válságának levezetésére, bizonyára követni fogja Debrecen is.

Pálffy polgármester, aki csütörtökön Kölcsey polgármesterrel hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a színházi kérdésről, közölte a kisgyűlésen, hogy a kultuszminiszter döntését, amely Szegedet a staggione-rendszerbe sorozta, tudomásul veszi. A polgármester nem is javasolta, hogy ebben a kérdésben meghallgassák a közgyűlés véleményét. Önálló színház esetén nagyobb szubvenciót kellene adni, amit Szeged nem tud teljesíteni, másodsorban az önálló szegedi színháznak nyári állomása nem volna (ez a helyzet Debrecennél is) miután a kamara az összes állomásokat már beosztotta. Ilyenformán a polgármester kijelentette, hogy ha összeülne is a közgyűlés, a maga részéről akkor sem tudná javasolni az önálló színházat.

Horváth Árpádot meghivta főrendezőnek a kolozsvári Magyar Szinház

Horváth Árpád, a debreceni színház volt igazgatója, tudvalévőleg színház nélkül maradt az új szezonban. Ebben a helyzetében kapta meg *a kolozsvári Magyar Színház táviratát, amelyben a színház igazgatója főrendezőnek és dramaturgnak hivta meg.* Horváth Árpád a meghívást elfogadta és amennyiben megkapja a munkavállalási engedélyt, már az új szezon előkészitésében tevékeny részt fog venni.

METEOR MOZI MŰSORA

Ma utoljára! 3, 5, 7, 9 órakor: **SZEGÉNY GAZDAGOK. Kulturfilm-hiradó!** Szerdán: **Rutén föld hazatért** és **Veszedelmes életkor.** Csütörtöktől: **János vitéz.**

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
Magyar Gépgyári művek R. T. gépeinek eladása
Ráhmer Sándornénál
Debrecen, Deák Ferenc-utca 11 szám. (Szemben a Törvényszékkel.)
Telefon 23—62. Olcsó árak. Kényelmes fizetési feltételek.

Tizenegymillió katona, 9000 repülőgép, 75000 ágyu és gépfegyver

Oroszország hadi- és gazdasági ereje

A világháború óta a legnagyobb szenzációt jelentette Németországnak és Oroszországnak a mostani megállapodása. Angol és francia katonai bizottság tárgyalt Moszkvában az együttes akcióról és közben a németek megszövegezték már a Stalin által is elfogadott megállapodás szövegét és még Moszkvában volt az angol és francia katonai bizottság, mikor nyilvánosságra is hozták az aláírt megállapodás szövegét.

A világ figyelme, mely eddig a német vezérre, Hitlerre terelődött, egyszerre átterelődött a rejtélyes Oroszországra és annak vezérére Stalinra. A világsajtó foglalkozik részletesen Oroszországnak katonai és gazdasági erejével, hogy

rávilágítsanak arra az okra, mely szükségessé tette, hogy Hitler szerződést kössön Sztalinnal.

Szovjetoroszország katonai erejéről, felkészültségéről igen sokat írtak már. A legellentétesebb megfigyelések eredményei kerültek a közönség elé s tiszta képet a szovjet haderejéről alkotni nem lehetett. Azt meg kell állapítani, hogy a legutóbbi orosz-japán összetüzések Mandzsuria és Mongolia határvidékein arról tettek bizonyságot, hogy

a harcias és kitünően felszerelt japánok nem birtak az orosz erőkkel.

A legújabb jelentések is Távol-Keletről azt adják hirül, hogy két orosz motoros hadosztály megtámadta és átkarolta a japán erőket a Khalgan folyón túl fekvő területen.

A szovjet hadsereg erejét tehát nem lehet lebecsülni, katonai szakértők megállapításai alapján a következőket közölhetjük a szovjet haderejéről:

A gépfegyverek száma 75000

A német honvédtudományi társaság elnöke a társaság évi jelentésében az orosz hadseregről szólva azt írja, hogy a világ leghatalmasabb hadserege. Nem volt még ilyen hatalmas hadsereg, mert

11 millió embert küldhet a frontra az óriás birodalom.

Az ágyuk és gépfegyverek száma ez év februárjában megjelent német jelentés szerint 75.000, a repülőgépek száma 9000. Ez volt a helyzet februárban és azóta bizonyára a hadianyaggyárak még növelték ezt a szédületes számot.

Már 1935-ben megállapította Gaderián német tábornok, hogy a szovjet tankjai és kezelőcsapatai kifogástalanok. Az angoloknál jelent meg 1936-ban, hogy az oroszoknak van a világon a legerősebb hadserege és legjobb, legnagyobb légi hadereje. Foglalkoztak az orosz hadiipar teljesítőképességével is és azt a megállapítást tették, hogy az orosz repülőgépipar nem csökkenti, hanem az eddigi tempóban folytatja a gyártást, akkor

1940-ben már több repülőgépe lesz 12.000 darabnál.

Az orosz hadirepülőgyárakban már 1933-ban 120.000 munkás dolgozott, ezt a számot most legalább 300.000 főre becsülik. Az 1939-es esztendőben a repülőgépgyárak számát nyolccal, a motorgyárak számát hattal növelték a szovjet területén. A szovjet óriás birodalmában folyó munkát figyelemmel kísérték mindig az európai államok és az olaszok például azt állapították meg, hogy a szovjetnek

160 tengeralattjárója, 59 romboló-ja, három repülőgépanyahajója és 12 cirkálója van.

Az kétségtelen, hogy hiányok és hibák is vannak. Hiába gyártanak naponta 600 teherautót és 85 személyautót, ha nincs elég autóút és nincs elég szerelő, javítóműhely.

A szovjet nem tudja sikeresen használni 375.000 autóját és 58.000 autóbuszát és traktorját, ha nem lesz elég szakember a javításhoz és nem lesz elég út, hogy ki is tudják használni a gépeket.

A szovjet a szakértők szerint a repülőgépekben éri el a legjobb eredményt, mert évről-évre többet gyártanak és új rekordokat is állítanak fel, mint arról az elmult hónapokban is beszámoltak a jelentések. A leggyakoribb gépjük az egyfedelű vadászgép, hatvan kilogram bombaterheléssel és 800 kilométer hatótávolsággal. Ezek a kis gépek óránként elérik a 350—450 kilométert.

A nehéz bombázó gépeik három tonna bombát visznek óránként 340—450 kilométeres sebességgel és a hatótávolságuk kétezer kilométer.

A legujabb bombázó gépeik azonban még gyorsabbak és ugyancsak három tonna bombát visznek.

Az orosz föld kincsei kimeríthetetlenek

Az orosz és német támadást kizáró egyezmény okát legfőképpen abban kell keresni, hogy gazdaságilag a két ország egymásra van utalva, az orosz föld kincsei kimeríthetetlenek. Németország tehát megkaphatja mindazt, amire óriásivá fejlesztett iparának szüksége van. Mezőgazdasági terményekben is olyan raktár áll rendelkezésére, hogy egy csapásra megszünteti az élelmezési nehézségeket.

A két hatalmas állam gazdasági együttműködése olyan erőt jelent, hogy ezt már maga fegyverek nélkül is irányitólag befolyásolja az európai erőviszonyokat.

A gazdasági téren való egymásrautaltság az elmult években is érvényre jutott, hiszen akármilyen volt is a politikai ellentét a két állam között, az árucsereforgalmat nem szakították meg és Berlinből mindig lehetett Moszkvába utazni.

Már a jó békében megállapították, hogy Oroszország egy egész világ, mert nem szorul senkire, mindene megterem,

nem lehet kiéheztetni, nem lehet iparát megbénitani.

Nyersanyagokban Európa leggazdagabb állama. Nemcsak annyit termel a földjéből, hogy saját magát ellátni képes, hanem a legfontosabb nyersanyagokból olyan bősége van, hogy az egész világ termelésének jelentős százalékát ő adja. A mezőgazdasága annyira kiterjedt, hogy az óriási földeken a világ termelésének felét ő adhatja.

A bányái kimeríthetetlenek. Az egész világ mangánérctermelésének 58 százaléka az oroszoké, az aranytermelésnek majdnem 30 százalékát az orosz bányák adják. Az egész világ aluminium termelésének 10 százaléka az oroszoké.

A kőolaj a mai motorizált életben a legfontosabb. Nem érnek semmit a gyors motoros dandárok százai sem, ha nincs elegendő üzemanyag,

nem tudnak dolgozni a repülőgépek ezrei, megbénul a forgalom.

Érthető, hogy a kőolajforrásoknak megnőtt a fontossága és

aki nem jut üzemanyaghoz, az leállithatja az „üzemet".

A szovjet a kőolaj terén is vezető helyen áll az egész világon, mert például 1936-ban több mint

27 millió mázsa kőolajat termeltek az orosz források.

Az oroszok nagy nyersanyagbősége eredményezi azt az irigylésre méltó eredményt, hogy a külkereskedelmi mérlegük több százmilliós többlettel zárul.

Az orosz nyersanyagokat elsősorban Anglia, Amerika, Belgium vásárolta és azután a többi állam. Az orosz gyáripar nem tud lépést tartani a nyersanyagtermeléssel és ez az oka annak, hogy gépekben, műszerekben még mindig sok a külföldi vásárlása. Igy érthető, hogy Németország az ipari cikkek egész sorát szállította és szállítja ma is orosz földre. Az oroszok másik nagy szállítója ipari cikkekben Amerika. Érdekes nézni a statisztikát, mely a német és az orosz gazdasági élet képét mutatja. Az oroszoknak nagy nyersanyag bőségük van, de iparuk még, dacára a fokozott iparosításnak, még nem érte el a szükséges nivót, hogy az óriási birodalom egyre emelkedő szükségletét ki tudja elégiteni. A németeknél találjuk a magasfokú iparosítást,

óriásivá fejlesztett gyáripara, de küzdenek a nyersanyaghiánnyal.

A németek bevitelének már két esztendővel ezelőtt is 55 százaléka nyersanyag volt. Élelmiszerben, kőolajban, gyapjuban vásárolt nagy mennyiséget a külföldről.

A két állam gazdasági téren igy egészíti ki egymást. A világ kíváncsian figyeli, hogy a két állam szorosabb gazdasági kapcsolatának kiépítése fog-e újabb meglepetést hozni és mennyiben változtatja meg a szenzáció erejével ható megnemtámadási egyezmény az európai erőviszonyokat.

Bencze Mihály.

Millios örökségek kalandos története

Amióta az örökösödést bizonyos jogszerű formákhoz kötötték, mindig voltak olyan különcök, akik ezeket a formákat áthágták és különös módon végrendelkeztek. Egy ilyen ember volt Samuel Bratt angol ember, aki nagyon szeretett dohányozni, de felesége annál jobban utálta a dohányfüstöt. Emiatt állandó veszekedések voltak a házastársak között. Bratt többmilliós vagyonát csak azzal a feltétellel hagyta feleségére, ha az mindennap tanuk előtt öt nehéz szivart szív el.

Az állatbarátok között is sokan vannak, akik végrendeletileg gondoskodtak kedveseikről. Egy idősebb nő egész vagyonát kutyáira és macskáira hagyta. Minthogy rokonait kitagadta, ezek pert indítottak a végrendelet ellen és a pert meg is nyerték. Egy másik vénkisasszony úgy végrendelkezett, hogy vagyonát ugyan rokonai kapják, de elkényeztetett macskáját jómódban kell tartaniok. Egy francia asszony azzal a feltétellel hagyta pénzét Páris városára, ha a vagyon kamataiból az utcagyerekek által készített hóembereknek ruhát csináltatnak. Ezt a végrendeletet is megsemmisitették.

Egy amerikai gazdag embernek nem volt egyetlen rokona sem. Elment egy fényképészhez, ahol egy fiatal nő arcképét vásárolta meg, de meg sem kérdezte a nevét. Végrendeletében az ismeretlen nőt tette általános örökösévé és a végrendelethez mellékelte a fényképet is. Egy másik amerikai, akinek szintén nem voltak örökösei, kiment az utcára s akikkel szembe találkozott, megkérdezte, hogy mi a nevük és hol laknak. Az első kettő gorombán válaszolt, a harmadik futásnak eredt, mert azt hitte, hogy őrülttel van dolga. Végre egy fiatal fiú készségesen felelt a különc kérdéseire. Ő lett az örökös.

Sir Edgard Brittén, a Queen Mary óceánjáró első kapitánya a szárazföldön halt meg a lakásában. Úgy végrendelkezett, hogy holttestét vigyék ki koporsóban a tengerre és ott adják át a hullámoknak. Igy is történt. Egy svéd polgár maga írta meg halotti beszédét, amelyet sírjánál el kellett mondani. Voltak olyan végrendeletek, amelyeket kőbe vésték, volt olyan is, amelyet egy ház falára karcoltak fel, de a különösebb anyagot egy spanyol ember használta, amennyiben a végrendeletét a saját bőrére tetováltatta.

Vannak végrendeleti perek, melyek hosszú ideig tartanak el. A leghosszabb ilyen per talán az angol Wendel-féle nagy örökösödési per. Az örökhagyó egy Ella Wendel nevű vénkisasszony, aki rokonaira hagyta millióit. 1500 rokon jelentkezett, de az évtizedek folyamán, amióta a per tart, számuk leolvadt 27-re. A pernek egyhamar nem lesz vége.

39363—1939. VI. HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt gazdaközönségét, hogy a m. kir. honvéd központi lóvásárló bizottság folyó évi szeptember hó 13-án 8 órai kezdettel a Hortobágyon lóvásárt tart. Akinek katonai szolgálatra tekintetbe jöhető eladó lova van, az azt az említett időben és helyen a bizottságnak mutassa be. A bizottság vásárolni óhajt 4—8 éves, hátaslónak, tüzérségi hámoslónak vagy géppuskás málháslónak alkalmas melegvérű lovat és hátaslovakért 600—700 pengőt, tüzérségi hámoslovakért átlagosan 700—800 pengőt, a géppuskás málháslovakért 400—500 pengőt fizet. Ismert jó származás a ló értékét emeli, az eladók tehát saját érdekükben cselekszenek, ha lovuk marhalevelén kívül a ló származási lapját (fedeztetési jegyét, szabályszerüen kitöltött csikózási igazolványát stb.) a vásárra magukkal viszik. Polgármester.

GYÓGYIT, üdit, frissit a nagyeredi strandfürdő.

Ismeretlen magyar robinzonok

Hegyaljai Kiss Géza előadása szept. hó hatodikán, délután 4 óra 15 perckor, Budapest I. hullámhosszán.

Szerző a felolvasásáról:

— 12 éves volt Kádár Pali, mikor elrabolták Tahitótfaluból, a szülőföldjéről. És 38 éves férfi, amikor hazatérhetett idegen földekről. Az ő Robinzon kalandjai 1604 és 16—30. között folytak le. A másik ismeretlen Robinzonunk Jetting Károly. Ő Pozsonyból indult el, 120 év mulva és nagyon érdekes kalandok juttatták Robinzon dicsőségéhez. Azt hiszem élvezetes félóra lesz kedves hallgatóimnak velük megismerkedni!

Rendelet

Budapest, szept. 2. A hivatalos lap közli a m. kir. miniszterium rendeletét a szállítási eszközök adatainak honvédelmi célra való bejelentése, nyilvántartása és hatósági vizsgálata tárgyában. A rendelet részletes intézkedéseket tartalmaz a szállítási eszközök honvédelmi szolgáltatása cimén történő igénybevételének előkészítése céljából. Minden ló, öszvér, fogatos jármű, szárazföldi gépjármű, valamint vizi- és légijármű tulajdonosának kötelező bejelentéséről.

x Angol, francia és német nyelvórákat adok, kezdőknek és haladóknak. Batthyány ucca 17. I. 5.

ŐSZRE MÁR VÁSÁROLJON!

Szövetek

Skót szövet	színes kockás vagy pepita 1·48	1·28
Ruhaszövet	divat szövéssel és színekben 2·28	1·68
Divat szövet	izléses szép szövéssel 2·80	2·60
Gyapjuszövet	ujdonságok minden divat színben 3·90	3·20
Gyapju	georgette divat vagy sima szövéssel 4·50	3·90
Kabátszövet	ujdonságok divat szín és szövéssel 7·90	6·50
Kosztüm szövet	egyszín és divat csikos ujdonság 9·80	5·50
Intézeti ruhára	s. kék scheviott jó minőség 5·20 3·20	2·85

Intézeti ruhâzat

Iskolai kötény	szürke hosszu ujjas 70 cm-es 2·95 fekete reform szabás 1-es	1·40
Torna nadrág	fekete clothból csukott vagy nyitott 1-es	0·98
Intézeti türölköző	piké szövés rojtos széllel 0·88	0·58
Fiu sport ing	prima minőség 30-as puplinból puplinettből 4·20	3·-
Fiu hálóing	kitünő mosott siffonból színes pospolai	3·90
Fiu alsónadrág	gombos fehér 1·60 színes sefirből	1·40
Fiu swetter	zippzárral szép színekbe és kivitelben 1-es 5·40	2·75
Leányka kötött blus	hosszu ujjal szép fasonban 1-es	3·20

Paplan, takaró

Intézeti paplan	dupla cloth jó vattával töltve 11·80	10·80
Cloth paplan	egész jó minőség finom vattával 19·80	13·80
Brokát paplan	műselyem feliével fehér vattával 24·80	16·80
Selyem paplan	sodrottszálu műselyem huzattal 25·80	21·80
Paplanlepedő	zsinóros perse selyemből 8·80	5·20
Párnahuzat	szines mosott siffonból nagy 2·60 2·20 k.csi 0·96	0·78
Intézeti takaró	praktikus sötét színben 4·80	3·80
Flanell takaró	bársonyos minőség virágos és kockás 5·40	4·50

Női, férfi, gyermek ernyők divat kivitelben, olcsó árban

3·30 3·90 4·20 4·98

CSILLAG TESTVÉREK

Plac- és Simonffy-utca sarok

Az emberi életkor erősen kitolódott, több ember éri meg az öregkort

Manninger professzor a rákról, hormonról és a megváltozott orvostudomány új lehetőségeiről

Manninger professzor, a »Sebészet diadalútja« világhirű szerzője egyben a legszebb primulák tenyésztője is. Nyilatkozatát, mely a beteg emberiség s az orvostudomány fejlődésének legnagyobb problémáit ölelik fel, a primulatenyésztés érdekességeivel kezdi.

— Mendel öröklési törvényéből indultam ki a primulák tenyésztésénél, — mondotta Manninger professzor. — **Az ő törvényeit használtam fel, hogy új színeket, új fajtákat hozzak a primulákból. Mesterséges kereszteződésekkel sok minden érdekeset találtam.** Egyszerre szinte robbanásszerűen nyiltak ki a kertben a virágok. A negyven évről kérdezzük most Manninger professzort. Kicsit gondolkozik, mielőtt válaszolna: **Ez alatt a negyven év alatt egészen új orvostudomány fejlődött ki.** Mióta bevónta munkájába a természettudomány módszereit, diagnosztikai, korfejlődési szempontból és az emberi szervezet megismerése szempontjából óriási haladást értünk el. Ezeket az eredményeket az orvostudomány ma már a gyakorlatban is tökéletesen tudja használni.

— Például melyik betegségen látszik ez legjobban?

— Itt vannak az összes fertőző betegségek.

A prevenció ma már olyan fejlett, hogy rendkivül erős mértékben esett vissza ezeknek a fertőző betegségeknek a halálozási aránysáma.

Manninger professzor közszolgálatának utolsó éveit Budapest rádiumkórházának fejlesztésével és megszervezésével töltötte. Sebészeti pályájának ezekben az éveiben állandóan a legfélelmetesebb modern betegséggel, a rákkal foglalkozott.

— **Jobb erről nem beszélni** — mondja a professzor. **A legnehezebb orvostudományi kérdés ma ez. Azonban tévedés azt hinni, hogy a rák modern betegség. Amióta ember van, mindig volt rák, sőt az állatoknak is egyik legáltalánosabb betegsége. Csak évtizedekkel ezelőtt nagyon keveset tudtunk erről.** Az állatokat az ember általában olyan korban pusztította el, amikor még nem fejlődhetett ki náluk a rák. A háború alatt azután az angol vágóhidakra öreg ir teheneket hoztak nagy mennyiségben. Erre csak úgy kerülhetett sor, hogy háború volt és szükség volt minden ennivalóra. **Meglepetéssel állapitották meg, hogy ezek az öreg tehenek milyen nagy százalékban rákosak.** Azután itt vannak a madarak. Ezek is elég nagy számban rákos daganatokban szenvednek. Minderről nem tudtunk azelőtt és nem ismertük fel az embereken keletkező rákos daganatokat sem. A diagnosztika csak azóta fejlődött ki, amióta rendszeres boncolás van. Viszont

tévedés azt hinni, hogy a rák az utolsó esztendőkben szaporodott. Ellenkezőleg: nagy városokban, ahol rendszeres statisztikák vannak, meg lehet állapitani, hogy az utolsó évtizedekben a hatvan éves korig történő rák halálozások száma erősen visszaesett.

Számszerűen azért mégis sok a rák, azért, mert

az emberi életkor kitolódott, több ember éri meg az öreg kort és közülük természetesen többen is betegednek meg.

Egyáltalában a jövő fejlődése ott lesz a legnagyobb ahol sikerül az emberi szervezet mechanizmusába jobban beavatkozni. Ilyen a vészes vérszegénység, a cukorbaj, ahol a betegség mechanizmusát az orvostudomány felismerte és ennek következtében bele is tud nyulni abba.

— És a sebészetben? — érdeklődünk.

— **Ma már sok műtétet, amely ezelőtt nagyon komoly volt, veszély nélkül meg lehet csinálni.** Ezen a téren csak kisebb javitásokról, tökéletesitésekről lehet szó. Most

a fejlődés a szekréciós mirigyek működésének felismerése felé halad. Igy volt néhány évvel ezelőtt a vitaminnal. Csakhogy itt könnyebb volt a helyzet, mert egy fajta vitamin elvonásával már nagy eredményeket lehet elérni és komoly tapasztalatokhoz lehet jutni, mig a hormonokról azt lehet mondani, hogy majdnem minden sejtnek külön szekréciós orgánuma van, egyik a másikba kapcsolódik, szóval sokkal nehezebb a helyzet.

Manninger professzor nyugdíjba menetele óta sem tud elszakadni hivatásától.

— Ez nem olyan, **mint valami hivatal,** — mondja — **nem lehet elszakadni tőle.** Reggeltől másnap reggelig benne van az ember, nincs hivatalos óra, nincs pihenő. Az ember állandó izgalomban él betegeiért. Ezért hal meg annyi ember szívbajban. Annyi nyomorúságot és annyi bajt lát az orvos reggeltől estig, hogy kénytelen időnként mesterségesen kikapcsolódni. Ezért kertészkedem én és ezért lesz annyi orvos muzsikus. A botanika és a muzsika valóságos orvos betegség. Persze vannak szerencsés emberek is. Ezek úgy fogják fel a sebészetet, mint valami foglalkozást, hivatalt és kevésbbé érzik az állandó idegőrlő hatását.

Végül az orvosképzés problémáiról beszélt Manninger professzor:

Ezen a téren is nagy feladatok várnak megoldásra. Első sorban a szakorvosok arányát kell csökkenteni. Ma Magyarországon például az a helyzet, hogy az orvosok hatvan százaléka szakorvos. Sok általános praxisú orvost kell képezni, mert csak ezeket lehet elküldeni a falvakba. A kórházak, egyetemek és más közegészségügyi intézmények el tudnak helyezni annyi orvost, hogy azoknak megélhetése biztositva legyen addig, amig teljesen kitanulják az általános praxis minden ágát és elmehetnek a falvakba gyógyitani.

Manninger professzor az órájára néz, azután elindul az autóbuszhoz, mert bár nyugdíjba ment, mégis várja őt a munka most is.

Kereskedő kongresszus Kassán

Kassa, szept. 2. A vidéki kereskedelmi testületek ma tartották Kassán országos értekezletüket. **Sesztina-Nagybákay Jenő** felsőházi tag, a kongresszus elnöke a kongresszus tagjait üdvözlő beszédében kifejtette, hogy nehéz napokban ült össze az országos értekezlet, hálát adva Istennek, hogy olyan vezére van, mint vitéz **nagybányai Horthy Miklós.** Indítványára a kongresszus üdvözlő táviratot intézett a kormányzóhoz. **Nagybákay Sesztina Jenő** ezután hangoztatta, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés örömmel értesült, hogy a kormány Kassán kereskedelmi főiskolát létesit. Az egyesülés a főiskola tanulóinak a megsegitésére két 600—600 pengős alapitványt létesitett. Ezután a napirend tárgyalására tértek át.

Nem mindennapi ügyben tett feljelentést a gyulai ipartestület fodrászszakosztálya. A feljelentés tárgya egy versenytárgyalási eredmény. Nevezetesen a gyulai állami kórház pályázatot hirdetett a borotválási és hajvágási munka elvégzésére a kórház betegeinél.

A munkára kilenc gyulai borbélymester pályázott és az eredmény az lett, hogy közülök az egyik borbély kapta meg ezt a „közszállitást" 125 pengőért. A szakosztály azt sérelmezte, hogy havonként a 2555 borotválást és 300 hajvágást nem lehet 125 pengőért elvégezni, mert igy egy-egy müveletre átlag 4 filléres egységár esnék, enyniért pedig mégsem lehet borotválni és hajat vágni.

„A magyar néplélek ismeretlen kincseit gyűjtöm az állami ösztöndíj segitségével"

Orosz István okl. görögkatolikus egyházkarnagy, aki 14 éven át tanított Debrecenben, ismeretlen egyházi dalok, a nép ajkán élő liturgiák százait emelte ki az ismeretlenség homályából

Azoknak a magyar értékeknek sorában, akik állami ösztöndíjat kaptak a napokban munkásságuk folytatására, az ujságíró felfigyelt Orosz István nevére. Orosz István 14 éven át tanított a debreceni görögkatolikus elemi iskolában, ahonnan csak rövid ideje került a pestszenterzsébeti állami elemi is-

kola tantestületéhez... Okleveles egyházi karnagy, elismert kiváló érték zenei téren, akinek személyében valóban igazi tehetséget, komoly magyar értéket segit munkássága teljes kifejtésében az állami ösztöndíj.

Orosz István munkásságának igazi terrénuma azonban a nép ajkán élő énekek, a magyar görögkatolikusság kallódóban levő liturgikus énekeinek gyüjtése... Másfél évtizede dolgozik ezen, munkáját még Miklóssy püspök idejében a hajdudorogi püspökség támogatta, háromévi tanulmányi szabadságot is kapott, hogy zavartalanul élhessen nagyjelentőségű tevékenységének. A multban már állami ösztöndíjjal járt Lengyelországban is...

Orosz István az elsüllyedt magyar mult itthagyott, eleven emberi ajkakon élő zsolozsmáit kutatja a vérbeli művész fanatikus hitével és kitartásával. Ezen a téren Bartók és Kodály gyüjteményei után a legszámottevőbb munkássága a magyar glóbuson. A liturgikus dalok keresése közben népi énekek is nagy számmal bukkantak fel előtte s ezeket egy csokorba fűzve tette le a görögkatolikus egyházi élet és magyar szellemi élet asztalára.

A »Debreczen« munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott Orosz Istvánnal, ezzel a kiváló képzettségű, nagyszerű művészemberrel, aki fáradhatatlanul rója minden szabad idejében a magyar falvakat... betér az egyszerű házakba és kincset talál a kérgeskezű, melegmosolyú magyar emberekkel való érintkezés közben.

— A magyar néplélek ismeretlen kincseit gyüjtöm az állami ösztöndíj segitségével — mondotta. — A Zeneakadémia tett előterjesztést a minisztériumnak 15 év óta végzett munkámról. A magyar kormány a még fedezetlen, össze nem gyüjtött dallamokat meg akarja menteni s ezeknek kikutatása, feltárására kaptam a támogatást.

— A magyar görögkatolikusság énekei, a liturgikus és népénekek a nép ajkán élnek, eddig nem volt egységes és tudományosan összefogott gyüjteménye... 14 év óta gyüjtöm... Hajdu, Szaboles, Borsod, Ugocsa, Ung magyar részein. Ezeknek az az érdekessége, hogy az ősi, zsoltárformában vannak és egyházi liturgikus énekformákban élnek a nép ajkán. Kodály és Bartók éppen ezért nem foglalkoztak ezzel, mert idegen volt számukra a keret, amibe beillesszék... Legalább ezer önálló dallamról van szó. (Ez a liturgikus ének.) A római és görögkatolikus magyaroknak népdal formája, Kodály—Bartók gyüjtési formájú, parasztdalokhoz hasonlatos formájú énekeik vannak s ezeket is gyüjtöm. (Ebből közel 200-at gyüjtött. Legérdekesebb gyüjtési területek a kulturamentes területek... Nyirgalsa, Penészlek Szatmárban. Itt az az érdekesség, hogy a Penészleken talált »Midőn a Szűz« c. karácsonyi ének a gyüjtésemből már a rádióban is megy. Ezen az egyszólamú dallamkultúrán épül fel egyrészt a hangszeres, másrészt a vokális egyházi zeneirodalma a magyar görögkatolikusságnak.

— A liturgikus ének skála és hangnemek tekintetében az ősi görög skála és hangnemeken épülnek fel... Az anyag abban a 10—20 községben található, ahol nincsenek képzett, modern kántorok, mert ezek az ősi liturgiát elrontották.

— Vannak olyan költeményeik, amelyek vallásos ízűek ugyan, de egyes strófáik, megőrizve a fejlődés nyomát ősi pogány és világi színekkel váltakoznak. Virágénekekhez hasonlóan. Ilyen például a kánai mennyegzőről szóló ének, amit Gelsén a lakodalmak alkalmával szoktak énekelni.

— Amikor a magyarság évszázadokon keresztül a görögkatolikusoknál idegen püspökségek fennhatósága alatt volt, minden kényszerítés dacára ezekben a dallamokban őrizték meg magyarságukat, sőt papjaikat, kántoraikat kényszerítették ezeknek betanulására.

— Szebbnél-szebb népszokásokkal vannak összekötve ezek a dallamok, karácsonyi pásztorjátékok, Bethlehemesek, csillagjárások és egyéb népszokások... Az az érdekesség, ehogy manapság is, ha egy ilyen területre kerül kántor, egy évig egyebet sem csinál, mint tanulja a népszokásokat, népénekeket.

— A magyar lelket az ismeri meg igazán — fejezte be a beszélgetést Orosz István, — aki így közéjük megy és látja, hogy mennyi érték, egyedülálló kincs van beágyazva a magyar népbe. Nincsen ilyen fajta még egy a világon... Öröm az embernek arra áldozni életét, hogy ennek a nemzetnek igazi értékeit megmentse, megőrizze a jövő számára.

Befejezés előtt áll a Kőrös-duzzasztó és a tiszaörvényi szivattyutelep

Az Alföldön új élet kezdete áll közvetlen a küszöbön. A csatorna épitési és öntözési művek a megszabott terv értelmében lépésről-lépésre haladnak előre. Nincs fennakadás, zúgnak a gépek, szorgos munkáskezek dolgoznak és a két legfontosabb mű befejezés előtt áll. Az egyik a Kőrös-duzzasztó, a másik a Tiszaörvénynél létesitett szivattyútelep és az onnan kiágazó egészen Kenderes határáig nyuló öntözőcsatorna.

Az Alföld népét, lakosságát, gazdát, iparost, kereskedőt, munkásembert elsősorban az érdekli, hogy miben nyilvánul meg mindennek a gyakorlati értéke, haszna, előnye az ő szempontjából, az általános nemzetgazdasági szempontokkal együtt?

A Körös-duzzasztó jelentősége egyrészt abban van, hogy

hajózhatóvá teszi nehéz uszályok számára is a Kőröst egészen Békésig s ezzel körülbelül száz kilométer hosszú, új, hajózható viziutat nyer a környék népe

bármilyen vízállás mellett. A víziúton való szállitás olcsósága természetszerűen hozza magával a termelvények jobb értékesítését a termelőkre és az olcsóbb vásárlási árat a fogyasztóra nézve. Tavasszal, amikor hatalmas vízmennyiség zúdul le az Alföldre, a felduzzadt vizet be lehet vezetni a holt Kőrös-ágakba és az árvízmentesitő társaságok belvízlevezető csatornáiba. Tavasz elmúltával, nyáron, a szárazság és csapadékhiány idején aztán az igy tárolt vízmennyiségből tervszerűen lehet a környéket öntözővízzel ellátni. Ennek előnyét, hasznát a mezőgazdaságra és a kertgazdaságokra nem kell külön kiemelni. Remélhetően élvezni és érezni fogja rövidesen minden kisember is, akit valamikor a szárazság nyomorított. A víztároló medencék kiválóan alkalmasak arra, hogy a víz belőlük részben kiemelés, részben nyomás útján az öntözőberendezésekbe kerüljön. A víztárolás másik jelentős áldása, hogy

a talajvíz szintjét magasan tartja.

Amikor a Tiszát annakidején szabályozták s a mocsarakat lecsapolták, a talajvíz szintje leszállt, ami a kutak kiszáradására vezetett s egyik megindítója volt az Alföld lassú elsivatagosodási folyamatának. A jövőben ezt a folyamatot az új berendezések megakadályozzák. A víztárolás külön előnye, hogy elősegíti a nyári hónapokban annyira fontos harmatképződést, melynek jó oldalát a mezőgazdasági termelés érezni fogja.

Az Alföld életében jelentős és örvendetes változásokat okoz majd a víztárolók és öntözőművek kiépülése.

A lakosság olyan termelési ágakra rendezkedhet be, melyek eddig elképzelhetetlenek voltak ezen a vidéken.

A csatornák mentén öntözött rétek, rizsföldek, kenderáztatók, halastavak létesülhetnek, mindmegannyi munkaalkalom, több kenyér, fokozott életlehetőség, kedvezőbb boldogulás a kisembereknek is. Ami pedig egyenrangúan fontos az új élet megindulásával: senkit sem ér majd tapasztalatlanul az érdekeltek közül. Gondoskodás történik, hogy az Alföld népe tisztában legyen elsősorban azzal, hogy mit jelent számára az új lehetőség, ugyanakkor gyakorlatilag se találja készületlenül.

Röviden összefoglalva ezt jelenti az Alföld népének az új vizi- és öntözőművek létesitése. Az Alföld lakossága nem is méltatlan ehhez a nagyszabású átállításhoz. Be fogja bizonyitani, hogy teljes szivvel, lélekkel, munkaereje minden verejtékcseppjével tovább dolgozik a magyar közösség jobb sorsáért.

Hatalmas sikerrel mutatják be az őszi vásáron a képtáviratozást

Budapestről jelentik: A csütörtökön megnyilt Őszi Lakberendezési Vásárnak egyik óriási attrakciója a modern technika nagy csodája: a képtáviratozás. A közönség állandóan ott szorong a leadóállomás körül és fényképeket, rajzokat, kéziratokat ad át, hogy azokat képtáviratozás útján juttassák el a megadott címekre. A posta a közönség szemeláttára adja le a képtáviratokat és gondoskodik arról, hogy a címzett a távirat gyorsaságával kapja meg a kedves figyelmet. Egy rendes fényképtáviratozása 3 pengőbe, a nagyobbé 4 pengőbe kerül.

A Vásár egyébként programszerűen és a várt nagy sikerrel folyik. A féláru utazási igazolványokat az utolsó percig árusitják a menetjegyirodák. A látogatónak legkésőbb szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig kell Budapestre érkeznie. Visszautazásra a kedvezmény szeptember 11-én este zárul.

Megkezdődnek a levente foglalkozások

M. kir. Debrecen tjv.-i katonai parancsnoksága közli, hogy az 1939. II. törvénycikk alapján a levente foglalkozások szeptember hó 1-én megkezdődnek. A katonai parancsnokság felhivja a Debrecen város és központi járás közigazgatási területen lakó **1917—1927. évig született leventeköteles magyar ifjakat, hogy ugyanazon a helyen és időben jelentkezzenek levente foglalkozásra, ahol az 1938—39-ik évben tettek eleget levente kötelezettségüknek.** Azok, akik június hó óta más városba költöztek, lakásukhoz legközelebb eső levente csoportnál tartoznak megjelenni. A törvény értelmében a katonai parancsnokság felszólítja a szülőket, gyámokat, munkaadókat, hogy a leventeköteles ifjak megjelenését és jelentkezését segitsék elő. Az 1939. II. t.-c. értelmében leventeköteles minden ifjú azon év szeptember hó 20-ig, amely évben 23. életévét betölti. Azok pedig, akik katonai kötelezettségük teljesítésének elhalasztását kérték és halasztást kaptak, leventekötelesek maradnak 23. életévük betöltése után is, mindaddig, míg katonai szolgálattételre be nem vonulnak.

Debrecen város és központi járási katonai parancsnokság.

FILLÉREKÉRT a legszebb helyen a legegészségesebb sport a nagyerdei csónakázás.

Abbázia Hotel Auguszt

Elsőrangu szálló és pensio. Kitünő magyar konyha és személyzet

Felvilágositást nyujt Auguszt cukrászda, Bpest, I. Krisztina tér 3. Délután 4—7 óráig.

Hirdetmény

a benzinüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzin-szesz keverék (motalkó) fogyasztásának belföldi forgalomban való szabályozása tárgyában kelt 8230—1939 M. E. számú rendelet végrehajtása ügyében.

Közlöm a város érdekelt lakosságával, hogy f. évi szeptember hó 3-tól kezdődőleg a polgári forgalomban bármilyen közúti, vagy vizi benzinüzemű gépjármű hajtására szolgáló benzin-szeszkeverék (motalkó) csak **a m. kir. adóhivatal által kiadott jegy, vagy utalvány ellenében szabad a fogyasztó részére kiadni, illetőleg vásárolni.**

A rendelet a mezőgazdaságban és iparban működő különleges benzinüzemű gépekre (traktorokra, cséplőgépekre, fűrészekre, faaprítókra stb. továbbá úti hengerekre, motorekék lokomotivjaira, motorekékre és közúti szállításra rendszeresen nem használt vontató gépekre nem vonatkozik.

Utóbbiak a benzinkutak kivételével jegy vagy utalvány nélkül bárhol vehetnek motalkót a szükséges és szokásos mennyiségben, a vásárlás alkalmával azonban vevő az eladónak köteles elismervényt kiállítani a vásárolt motalkó mennyiség, a vevő neve és pontos lakcíme, valamint a vásárlás időpontja feltüntetésével.

A honvédség gépjárművei részére motalkó kiszolgáltatásánál szintén köteles az átvevő elismervényt adni az átvett mennyiség, az átvevő csapatteste és az átvétel időpontja megjelölésével.

Polgári forgalomban közúti vagy vizi benzinüzemű gépjárművek részére **tiszta benzint felhasználni, vagy kiszolgáltatni tilos.**

A polgári forgalomban lévő közúti személygépjárművek és motorkerékpárok tulajdonosai (üzemben tartói) havonként hengerürtartalom szerint megállapított liter motalkó vásárlására jogosultak és pedig 1. személygépjárművek 1 liter hengerürtartalomig 50 liter kiadható motalkó. 1 és fél liter hengerürtartalomig 70 liter, 2 liter ürtartalomig 80 liter, 3 és fél liter ürtartalomig 100 liter, 3 és fél liternél nagyobb hengerürtartalmú gépjárművek részére motalkót kiszolgáltatni nem szabad.

2. motorkerékpárok 250 kcm hengerürtartalomig 15 liter motalkó, 500 kcm hengerürtartalomig 27 liter, 500-on felüli hengerürtalomnál 50 liter motalkó.

3. segédmotoros kerékpárok egységesen havonta 15 liter motalkó szolgálható ki.

4. Közhasználatú személygépjármű, autótaxik részére havonta 1 liter hengerürtartalomig 300 liter, 1 és fél hengerürtartalomig 420 liter, 2 liter hengerürtartalomig 480 liter, 3 és fél liter hengerürtartalomig 600 liter. Telephelyről fuvarozó bérautók részére a fenti motalkó mennyiség kétharmad része adható ki.

Magánhasználatú és közhasználatú tehergépjárművek és vontatók.

Kivételes elbírálás alá esnek:

a) állami hatóságok, hivatalok, intézmények, intézetek és üzemek;

b) a mentőegyesületek és tűzoltók.

A többi magán- és közhasználatú tehergépjárművek és vontatók tulajdonosai havonta az alábbi motalkómennyiségre jogosultak:

Önsúly kg.	Kiadható motalkó liter
100—1000-ig	300
1100—2000-ig	400
2100—3000-ig	540
3100-tól	720

A motalkójegy kiszolgáltatása.

A motalkójegy kiadására az a m. kir. adóhivatal illetékes, amelynél a gépjárómű közúti adója elő van írva.

Motalkójegy nem szolgáltatható ki oly gépjárómű tulajdonosának

1. akinek járműve közforgalomból kivonatott,

2. akinek terhén közúti gépjárómű adóhátralék van nyilvántartva, így a forgalomból bármikor kitiltható,

3. kinek gépjárműét a honvédelmi miniszter már igénybe vette. Az a gépjárműtulajdonos, aki a jegykiszolgáltatás felsorolt akadályait elhárítja, motalkójegy kiadását igényelheti.

Külföldi rendszámú gépjárművek tulajdonosai, bár a motalkómennyiség tekintetében kivételes elbírálás alá esnek, motalkót azonban szintén csak jegy ellenében vehetnek.

A motalkójegy ellenében kizáróan benzinkútnál szolgáltatható ki motalkó.

A megfelelő ellenőrzést elsősorban a benzinkútkezelő tartozik gyakorolni.

A közvetlen fogyasztásra kiszolgáló kereskedők és benzinkútkezelők folyó hó 3-án kötelesek megállapítani az általuk tárolt motalkómennyiséget és ettől kezdve a kiszolgáltatott minden motalkómennyiségről feljegyzést tartoznak készíteni, továbbá minden hó utolsó napján ezt a feljegyzést lezárni és tekintet nélkül arra, hogy kartellbe tartozó vagy kartellen kívüli vállalat motalkóját árusítják, a lezárt feljegyzésről készült jegyzéket a bevételezett jegyekkel és utalványokkal, illetőleg a katonai motalkófelvételre vonatkozó adatokkal együtt a következő hó 5. napjáig az ásványolajnyilvántartási irodához (Budapest, V., Nádor ucca 4. szám alá) beküldeni kötelesek.

Végül, aki a jelen rendelet ellen vét, kihágást követ el és megfelelő büntetéssel büntettetik.

Repülés

Kilencven lóerős autót ajándékozott a Hév a Repülő Clubnak

A debreceni közönség egyre jobban tudatára jön annak a hatalmas nemzetvédelmi, sőt honvédelmi munkának, amelyet a Debreceni Repülő Club megfeszített erővel és anyagiakkal való szűkölködés ellenére is nagy lelkesedéssel végez. Szerencsére mindig akadnak nagylelkű mecénások, akik részben megértve az idők szavát, másrészt hazafias lelkesedéstől fűtve segítségére sietnek a debreceni és környékbeli ifjúságnak, hogy a pilótává képzésük minél előbb és mennél tökéletesebben megtörténhessen.

Valóban példamutató határozatra jutott a Debreceni HÉV igazgatósága, amelynek élén Tichy Antal üzletigazgató áll. Nagyértékű adománnyal öregbíti a HÉV eddig is szerzett érdemeit a repülés fejlesztése körül, amit a csörlőszerelések körül a multban is szerzett.

Tichy Antal kormányfőtanácsos HÉV üzletigazgató közölte a főispánnal, hogy a Repülő Club részére egy kilencven lóerős Cadillac gyártmányú személyautót ajándékoz a nemzeti repülés ügye szolgálatának céljaira.

Ezt a kitűnő gépkocsit csörlőautóvá alakítják át és így most már két csörlőautója lesz a Debreceni Repülő Clubnak, amely ilyen körülmények között kétszeres tempóban és üzemmel tudja a kiképzést végezni.

A debreceni közönség bizonyára megérti a példamutatást és ki-ki a maga kisebb-nagyobb áldozatával hozzásegíti a klubot az ifjúság nemzetvédelmi pilótakiképzésének eléréséhez.

Nagyszerüen dolgoznak a Repülő Club motoros osztályán

A repülőklub motoros osztályán lendületes és fokozott munka folyik. Ez idő szerint 16 „egyedül repülő" pilótanövendéke van már a klubnak. Közülük ezen a héten fejezik be azt a kiképzést, amelyért Debrecenbe jöttek.

A vizsgázóknak 50 egyedüli felszállást kellett végezniök, utána 22 feladatot megoldaniok, amelyekben különböző fordulók, emelkedés, siklás, nyolcasok, csúszás, háromszögrepülés, továbbá legnagyobb és legkisebb sebességgel való repülés, jel leszállás stb. fordul elő, végül öt vizsgafeladat megoldása és teljesítése.

A kikerülő és vizsgázó ifjak mint kész sportpilóták hagyják el a Debreceni Repülő Klub repülőterét. Vidéki ifjú 15 és debreceni 6 fog most vizsgázni. Igazán szép eredmény ilyen csekély felszereléssel és úgyszólván a repülő klub életének legkezdetén.

*

Kitünően halad a női pilótagárda kiképzése

A rövid ideig tartott felhívásokra nem kevesebb, mint húsz fiatal leányt vettek fel a repülőklubban — a sok jelentkező közül — vitorlázó pilótává kiképzésre.

A leányok munkájában a lelkesedésüknek nincs határa. Nagy szorgalommal és lendülettel, fáradhatatlanul és teljes figyelemmel dolgoznak és annak elenére, hogy csak vasárnap és egy hétköznapon történik a kiképzésük, mégis nagyszerű eredménnyel haladnak előre.

A debreceni közönség meglepődik majd, ha az első vitorlázó leánygárda vizsgáját láthatja.

A repülőklub ezuton közli a közönséggel, hogy a női vitorlázók közé egyelőre további felvétel nincs.

Az arc igazi szépségét a szépen fésült haj emeli ki. Haját ápoltassa, fésültesse **Ádámmal.** Renez üzlet, Kossuth u. 4. Városház épület.

Tartós

iskola-ruhák

Zsinóros fiúruha meleg anyagból 6. sz.	p	9.30
Bocskay fiúruha seviot anyagból 6. sz.	p	12.14
Bocskay fiúruha kamgarn szövetből dúsan zsinórozva 6. sz.	p	29.45
Tiroli fiúruha ízléses diszitéssel 3. sz.	p	8.55
Kétsoros fiúruha divatmintákban 4. sz.	p	9.30
Ordögbőr fiúruha több formában és színben 3. sz.	p	14.06

Grünfeld

úriszabóság Kistemplom mellett

VASÁRNAPI TÜKÖR

Irja: HEGYALJAI KISS GÉZA

Tudás

A magyar nyelvben ez a legcsúnyább szó: Nem tudom. Különösen akkor esik rosszul, ha attól hallja az ember, akit szeret. Miért: Nem tudom? Nem akarom tudni? Nem lehet tudni? Akiben akarat van és akiben benne van a tudás vágya, az mindent tudni szeretne. Okos ember nem is használja sokszor ezt a szót: Nem tudom. És akik használják, azok is sokszor megszokásból használják. Néha egyszerűen kényelemszeretetből mondják valamire: Nem tudom. Pedig ha egy kicsit gondolkoznának, mindjárt tudnák. Az akarat embere és a tudásvágy embere mindennek tudni szeretné az okát. A kutyáról mondják, hogy azért ugatja a holdat, mert nincsen szaga és nem tudja az ismeretei közt elkönyvelni. Igy van némelyik ember a tudással is. Mindent tudni szeretne és felbőszíti az, ha nem tud valamit. Magam is úgy vagyok vele, hogyha valami bajom van elviselem a bajt, de nem nyugszom, amíg nem tudom az okát, amíg nem tudom azt, amit tudni kell róla.

Az ember sokszor maga sem gondolja, hogy milyen könnyen átmehet Nem tudom-városból a Tudom-városába, ha nem sajnálja a fáradságot. A Mágnás Miska című operettben azt kérdik egy embertől: Tudsz te angolul? És az rávágja: Igenis, tudok. Csak még nem próbáltam. — Talán minden nyelvvel így van az ember, hogy tud belőle egy csomó szót, csak még nem gondolt arra, hogy ő tudhatná is azt a nyelvet, ha egy kis fáradságot venne magának. Az Egri Csillagokban Vica egyszer csak megszólal: Nem is tudtam, hogy én már tudok törökül. Ha az ember leül és gondolkozni kezd, hamarosan 50—100 olyan török szót írhat össze, ami a magyar nyelvben is megvan. Pél: dául: alma = alma, árpa = árpa, balta = balta, bicska = bicska, csizma = csizma, hintó = hintó, ibrik = ibrik, kalpag = kalpag, kávé = kávé, szirt = szirt, szakál = szakál. Stb.

Ha megpróbálnánk ugyanezt a spanyol nyelvvel, magunk is csodálkozva látnánk, hogy mennyi szót tudunk a spanyol nyelvből. Pedig Horthy Miklóson kívül nem sok debreceni diák van, aki jól tud spanyolul.

Régen megmondta Bacon: A tudomány — hatalom. De ma is úgy van. A tudás hatalmasabbá teszi az embert. Mindjárt kijelentem, hogy én a világon nem a tudományt tartom a legnagyobb hatalomnak, hanem a jóságot. De viszont a jóság is hatalmasabb lesz azzal, ha tudása van. A tudás értéket ad az embernek. És erre az értékre törekedni is kell. Réldául két lány áll egymás mellett. Mind a kettő szép, mind a kettő kedves, mind a kettő vonzó. Mind a kettőnek megvannak az erkölcsi értékei: szemérmesség, szűzi tisztaság, megközelíthetetlen hűség és minden, ami az erénnyel vele jár. És mégis a két lány közül az lesz az értékesebb, akinek több a tudása.

Ma már éppen abban a világban élünk, amikor a női léleknek is a tudás fényében kell tündökölni. Nem lehet beérni azzal, hogy elvégeztünk négy középiskolát és várjuk a vőlegényt. Tanulnunk kell és tudnunk kell, hogy értelmesebbek és értékesebbek legyünk. A tanulásnak három módja van. Tanulhat az ember hallásból vagy olvasásból. Tanulhat az ember utazásból. És tanulhatunk a tapasztalásból. Az olvasás útján rengeteget lehet tanulni. Ez igaz. De az is igaz másfelől, hogy az olvasás a restek szórakozása. Ma már egy leány nem érheti be azzal, hogy olvas és kézimunkál. Valaki remekül tudhat kézimunkálni, de nem biztos, hogy ezzel a tudományával valakinek **tetszeni fog.. Sok lány a kézimunkát szereti legjobban és azt hiszi, hogyha kézimunkál, akkor már a műveltség minden követelményének megfelel. Se az olvasást, se a kézimunkát ne vigyük túlságba. Hanem igyekezzünk azon az alapon, amit a középiskolában szereztünk, elmélyedni valaminek a tudásában. Tudjon a lány valami sportot, pl. úszni és teniszezni. Tudjon azonkívül sütni, főzni és varrni. Tudjon valami zenét. És végezzen hasznos tanfolyamokat. Pl. jó ha tud gyorsírni, gépen írni. Megörül neki esetleg a férje, ha sakkozni is tud. Nőiességéhez tartozik, hogy elsősegélynyujtással és a gyöngék gondozásával is meg tudja mutatni, hogy a tudás a női léleknek is kincse.**

A fiuknak tudni kell: úszni, vívni, célba lőni, lovagolni vagy kerékpározni. És tudni kell németül, angolul, olaszul. Vigyázzunk arra, hogy az életben minél kevesebbszer mondjuk ezt a szót: Nem tudom. És élvezzük azt az örömet, hogy amit tudni kell és tudni lehet, azt tudjuk. Az élet arravaló, hogy holtunkig előbbre vigyen a tudás hatalma!

Debrecenből indúl ki érdekes kezdeményezés a magyar filmgyártás fejlesztésére

Csomor Gyula debreceni mozitulajdonos hatalmas jelentőségű kezdeményezése filmgyártásunkat telj esen új alapokra helyezi

A magyar filmgyártás, mely valamikor a néma film hőskorában jelentős szerepre tett szert az európai filmgyártásban, hat évvel ezelőtt megkezdte a hangosfilmek készítését. Hat év alatt közel másfélszáz magyar film készült el, azonban, ha őszinték akarunk lenni, meg kell vallanunk, hogy néhány örvendetesen magasnívójú kivételtől eltekintve, ez a mennyiség egyáltalán nem áll arányban a mozidarabok kvalitásaival. Végzetes hiba volt, hogy túlnyomólag a könnyű fajsúlyú, szórakoztató filmet favorizálták, mentségül részben anyagi helyzetünket, részben a közönség ízlését hozva fel. Egyik sem áll meg, mert előbbi kifogást megdönti, hogy a francia filmek is nagy dekoráció, monumentális tömegjelenetek nélkül, tisztán művészi hatásukkal nagy sikert aratlak nálunk. Utóbbi ellenvetésre pedig elég felhoznunk a „Bors Istán", a „Süt a nap", „Toprini nász" és részben a „Tiszavirág" sikerét, melyek igazolták, hogy a művészi nívó és a közönségsiker igen is találkozhat egymással. Súlyosan kifogásolható tény, hogy a filmek nemzeti jellege a fentemlített filmeken és a felejthetetlen „Uz Bence"-n kívül alig domborodott ki egy-két darabban s ezeket a filmeket éppúgy készíthették volna Koppenhágában, mint Magyarországon. A magyaros íz, az olyannyira egyedül álló nemzeti stigma teljes hiánya jellemzi e darabok jórészét. Egyéb fogyatékosságokat viszont bőven magyaráz az a körülmény, hogy adhoc vállalkozók, tojás- és szénaügynökökből lett producerek finanszírozták a magyar filmeket, **akiknek üzleties felfogásán, hozzánemértésén a különben tehetséges magyar rendezőgárda minden komolyabb elgondolása megtörött.** A magyar film ebben az időben mindenképpen üzletnek bizonyult, tehát **a legszebb művészi ötletet is elejtették; ha azzal párezer pengőt meglehetett takarítani.**

Ebben az időben azonban legalább volt filmgyártás és a tömeges silány termék közül néhány művészi alkotás is kikerült. Ezzel szemben pár hónapja egészen az újabb megmozdulásokig csöndbe került filmgyártásunk, mely hogy mennyire nem volt legyökerezve, arra bizonyíték, hogy **igazi filmírónk — a „Diadalmas film" írója Kispéter Józsefen és az erdélyi Nemes Istvánon kívül,** aki remek s egyedülálló, sajnos ma még csak könyvekben élő scenáriumok mellett megírta a világ filmirodalomtörténetét a teljes filmlexikont s az első komoly, mélyrehatható tanulmányokat adta világirodalmi szempontból is a filmnek és televíziónak — **ninesen is tényleges filmírónk, csak alkalmi vállalkozóink.**

Ebben a helyzetben eshetőségként fennmaradt az állami kézbe vett filmgyártás, mely csinálna üzleti szempontok félretevésével, ha kell ráfizetéssel is, **évi 10—15 reprezentatív magyar filmet, mely külföldön is méltóképpen képviselné magyar filmgyártásunkat.**

A másik, igen egészséges ötletet **Csomor** Gyula debreceni mozitulajdonos, a jólismert művészember és nemesszívű emberbarát vetette fel. Ez a hatalmas értékű elgondolás teljesen új korszakot nyitna meg a magyar filmgyártás történetében s örömmel regisztráljuk, hogy ez az életrevaló terv debreceni ember nevéhez fűződik.

Csomor Gyula abból indult ki, hogy **a magyar filmgyártás egyik főhibája volt, hogy alig dolgozott fel eredeti filmtémát, főleg regényeket, színdarabokat vitt vászonra s természetesen egyik műfajt lehetetlen a másikba maradéktalanul átmenteni.** Ezért pályázatot írt eredeti filmmesére. A zsüri által legjobbnak talált tíz filmmesét pedig körlevélben megküldi az összes magyarországi mozitulajdonosoknak, akik válaszlapon tudatják, melyik három témát tartják legalkalamasabbnak megfilmesítésre. Az ő szavazatuk alapján nyeri az első három díjat a filmtémák három legalkalmasabbja. Így **végre véleményt adhat a magyar filmek tekintetében az a réteg is, mely játsza a filmeket s legjobban ismerheti a felmerülő kívánalmakat. Csomor Gyula terve szerint ezt a három filmet a magyar mozisok készíttetnék el s azután sorra játszanák valamennyi magyar moziban.** A terv egészséges, mert egy-egy mozis mindössze a kölcsönzési összeget előlegezné a filmre s ezzel szemben nem lenne kiszolgáltatva kényszernek, hogy egy-egy jó magyar film kedvéért a mozis eddig 8—10 gyenge külföldi filmet úgynevezett „salátát" volt kényszerítve lekötni. Csomor Gyulának ez a remek terve a legérdemesebb réteget, a magyar mozisokat kapcsolja be filmgyártásunkba, de egyidejűleg éppen ezáltal igazi szilárdságot, megalapozottságot és művészi igényt is biztosít annak.

Csomor Gyula gyönyörű terve valóban új korszakát veti meg a magyar filmgyártásnak s a debreceni mozitulajdonos nevét kitörölhetetlenül írta be e tervvel, a megindításnál megnyilvánult páratlan áldozatkészségével, nemes agilitásával a magyar filmgyártás történetébe. *(k. i.)*

Huszezer pengő értékü aszfaltjárda létesitést és javitást adnak vállalatban a közgyülésen

A köztemető vízellátási berendezését is munkába adják 40.000 P költséggel

A keddi közgyűlésen vállalatba adja Debrecen város a város területén még ez évben létesítendő új aszfaltjárdák munkáját, továbbá az aszfaltburkolat javítási munkálatait. 20.000 pengő értékben kerül vállalatbaadásra a munka. Aszfaltjárdát létesítenek ennek során a többek között a Hungária-mozgószínház előtt és az OTI előtt, a Petőfi-téren is.

Ugyancsak a szeptember 5-iki közgyűlés elé kerül a Köztemető vízellátásához szükséges berendezés vállalatbaadása is 40.000 pengő értékben. Továbbá a Világítási Vállalat helyiségeinek fűtőtestekkel való felszerelése és a vízgyüjtőcsatorna vállalatbaadása is eldől kedden.

AZ EVEZÉS minden izmát megmozgatja, étvágyát fokozza.

A tannenbergi ütközet után... A front egyik szakaszán megsemmisült orosz ütegek, emberek és lovak teteme borítja a csatateret.

A „Debreczen" világtükre

„Öt világrész 65 országában élnek szétszóródva magyarok"

Vitéz dr Nagy Iván miniszteri osztálytanácsos a külföldi magyarság problémájáról

A magyar élet könnymeleg, sajgó problémája, elszakadt magyar véreink sorsa, hazavezetésüknek lehetősége sehol olyan mély ismeretével a problémának, olyan lángoló lelkesedésével a magyar léleknek s olyan tiszta hangján a fajtáját imádó ember rajongó vágyának, nem muzsikált fel, mint vitéz dr Nagy Iván miniszteri osztálytanácsos Debrecenben feltárt adataiban, melyekről a »Debreczen« munkatársa már közreadott egy cikket. Dr vitéz Nagy Iván meglátásaiban kifogyhatatlan gazdagsággal árad a magyarság világtekén elfoglalt helyzetének ismertetése és ennek nyomán forró öröm loboghat fel minden magyar lelkében, olyan méltó és szép helyet foglalunk el a nemzetek életében, annak ellenére, hogy évszázadokon át más népek javára áldoztuk a magyar vér, magyar erő, magyar tehetség javát...

Vitéz Nagy Iván dr miniszteri osztálytanácsos további adataiban főleg az amerikai magyarság helyzetével foglalkozott a következőkben:

A MAGYARSÁG ÉLETE AMERIKÁBAN

A Magyarországból kivándorolt véreink *igyekeznek megtartani magyarságukat Amerikában. Nagyon összetartanak.* Élénk egyesületi életet élnek. Több mint 1000 magyar egyesület van. Lelki gondozásukra papokat vitettek ki. Van 62 református gyülekezet, 129 egyházközség, 60 róm. kat. plébánia, 17 gör. kat. és 9 ág. ev. gyülekezet. A baptisták 46 imaházat tartanak fenn. Vannak missziós nővérek, apácarendek, akik kórházi szolgálatot, családi látogatást és iskolai munkát is végeznek. Külön magyar iskola nincs. Heti két óra a magyar nyelvi óra. Szombaton és vasárnap az iskolákban szünet van. A kis magyar gyermekek szombaton is mennek iskolába, hogy megismerkedhessenek anyanyelvükkel, régi hazájuk történelmével, földrajzával. A magyar tanítóság áldozatos munkát végez itt is. Megtörténik, hogy saját maguk sokszorosítanak tankönyveket. Három nagy magyar napilap van. Mintegy 50—60 heti folyóirat szolgálja a magyar kultúra ügyét. A könyvtárakban magyar osztályok is vannak. Van olyan könyvtár, ahol 5000 kötet magyar könyv áll az olvasóközönség rendelkezésére.

Az amerikai magyarságnak csak a kultúrája lesz más, de a lelke nem.

— Az amerikai magyarok *maguk csináltak segélyegyleteket.* Legnagyobb egyesület a Verhovay Egyesület. Ezt az egyesületet 50 évvel ezelőtt 13 bányamunkás alapította és a magyar parlament egykori képviselőjéről, Verhovayról nevezték el. Ma az egyesületnek 40.000 tagja van, mintegy ötmillió dollár vagyonnal. A Verhovay Egyesületen kívül még 3 nagy segélyegylete van Amerikában a magyaroknak. A négy egyesület 90.400 taggal és 9 millió 96 ezer dollár vagyonnal rendelkezik.

AMERIKAI MAGYAR TESTVÉREINK TÖRŐDNEK VELÜNK

— A mi problémáinkból amerikai magyar véreink kivették és kiveszik részüket. *A háború alatt gyüjtéseket csináltak számunkra. Felállították Kossuth Lajos szobrát. Készíttettek Petőfi-szobrot. Megbecsülik a mi nagyságainkat.* Az amerikai magyarok mozgalmat indítottak a Szenátusban, hogy *Amerika ne fogadja el, ne írja alá a trianoni szerződést.* Amerika nem is írta alá a trianoni békeparancsot, hanem 1921 augusztus hó 9-én *különbékét kötött velünk.* Ebben a szerződésben területi határozmányok nincsenek benne.

— Az egyszerű magyar szülők bizony nem tudják megtanítani a teljesen angol oktatást kapott gyermekeiket a mi földrajzunkra, történelmünkre és *nem tudják a mi nagyságainkat gyermekeiknek bemutatni.* Ezen nem csodálkozhatunk. Nemcsak azért nem, mert ahol 11 millió munkanélküli van, ott a mi véreink is nehéz sorsba jutnak, de azért sem, mert a szülők nem szerezhették meg azt a műveltséget, amely képessé tenné őket arra, hogy gyermekeiket maguk tanítsák. Az Amerikában született magyar fiú (aki teljesen angol iskolába járt), csak akkor, mikor az egyetemre kerül, kezd öntudatra ébredni s ilyenkor bizony kifakad szülei ellen: »Miért nem tanítottál engem magyarul?«

A több évtizeddel ezelőtt kivándorolt öreg magyarok keserű kérdéseket is adnak fel az óhazából érkezetteknek. És amikor megtudják, hogy idehaza már nagyon sok minden megváltozott, amikor elmondják nekik, hogy a magyar parlament mellett három szobor áll, a lánglelkű Kossuthé, a nagyságos Fejedelemé, Rákóczié és egy magyar paraszté: Nagyatádi Szabó Istváné, akkor könnybelábad öreg szemük és elcsukló zokogás szaggatja fájó, mindig csak hazasóvárgó keblüket. És ekkor megértik, hogy idehaza új világ van kialakulóban, a réginél jobb, szebb magyarabb élet.

ÖT VILÁGRÉSZ HATVANÖT ORSZÁGÁBA SZÉTSZÓRÓDOTT MAGYAROK

— *A legtöbb magyar Amerikába vándorolt, de jutott a magyarságból a világ minden részébe.* Elindultak szerencsét, boldogulást keresni. *Találunk magyarokat Afrika gyarmatvilágában is.* Egyiptom és az északafrikai francia birtokok százával adtak letelepedési lehetőségeket főképpen az idegenlégió poklából leszerelteknek. Madagaszkár, Abesszínia, Rhodézia statisztikai kimutatásaiban mindenütt felbukkan egy pár magyar. *Ázsia végtelen térségein, ahonnan elindultunk, aránylag kevés magyart találunk.* A Szovjet birodalom 1926-ban készült népszámlálása mindössze 6100 magyart említ. A szakértők azonban a Szibériában rekedt magyar hadifoglyok számát kb. 14.000-re becsülik. Törökországban közel 2000, Perzsiában többszáz magyar munkás dolgozik. *A magyar vállalkozói szellemet mutatja az, hogy Indiában, a holland gyarmat-szigeteken, Ján Szumatrán, Sziámban magyar vállalkozók, kereskedők, ültetvényesek és orvosok bukkannak elő az adatgyüjtés során.* Kínában, Mandzsukuóban és Japánban volt hadifoglyok találtak megélhetést, de találunk derék misszionáriusokat és egész kis magyar telepeket is itt. Jutott magyar Ausztrália és Újzéland földére is, sőt a Polinéziai Szigetvilágban is él egy magyar református térítő.

Az egész világban szétszóródott magyarság lélekszámát mutatja az alábbi táblázat, melynek adatai csak a magyar anyanyelvűekre vonatkoznak. Ezek az adatok az 1930 körüli hivatalos népszámlálási adatokból származnak és hivatalos, félhivatalos és más forrásokból vett adatokkal vannak kiegészítve.

A magyarság világlétszáma

Magyarország	8,601.112
Belgium	6.000
Bulgária	3.000
Dánia	150
Danzig	212
Esztország	14
Finnország	45
Franciaország	40.000
Görögország	239
Jugoszlávia	580.000
Lengyelország	1.000
Lettország	61
Luxemburg	179
Málta	32
Nagybritannia és Irorsz.	2.000
Németalföld	2.826
Németország (Ausztriával együtt)	43.416
Norvégia	49
Olaszország (Fiuméval együtt)	7.000
Románia	1,800.000
Spanyolország	700
Svájc	1.427
Svédország	90
Szlovákia	170.000
Európa többi része	49
Oroszország	20.000
Törökország	1.830
Japán	23
Ázsia többi része	732
Délafrika	150
Egyiptom	1.000
Amerikai Egy. Államok	580.000
Argentína	10.000
Brazília	33.000
Kanada	50.000
Kuba	4.000
Mexiko	550
Uruguay	3.000
Amerika többi része	507
Ausztrália	325
Összesen:	12,166.598
1938 végén:	12,936.000
Ebből Magyarország területén él	9,278.000
Az utódállamokban	2,830.000
Egyéb államok területén	828.000
Összesen	12,936.000

NEM VAGYUNK KEVESEN!

— Ha az egész világon szétszóródott magyarság lélekszámát tekintjük, akkor meggyőződünk arról, hogy nem vagyunk kevesen. A térben és időben tőlünk bármilyen messzire szakadt magyarok rendületlenül kitartanak magyarságuk mellett. Szükséges az, hogy számontartsuk testvéreinket, hogy törődjünk sorsukkal, hogy mindenütt érezzék, hogy nincsenek egyedül, elhagyottan, társtalanul, hogy mindenüvé elkíséri a mi aggódó szeretetünk, féltésünk, hogy mi mindig haza várjuk őket.

LÉGY HIVE RENDÜLETLENÜL

— Megható példák igazolják, hogy az idegenbe taszított, a kivándorolt magyarok megtartják szerves kapcsolatukat az el nem téphető közösséggel, az örök magyarsággal. Az egyházhoz tartozás örök és elszakíthatatlan. Az ő hűségükre, munkájukra mindig számíthatunk. De nekik is érezniök kell, hogy ők a mi lelkünkből kitépett rész, hogy ők a mi értékeink és készítjük a meleg otthont számukra és mindnyájokat visszavárjuk, hazavárjuk. Mi az itthonmaradt magyarság igyekszünk megváltoztatni azokat a mostoha viszonyokat, amelyek

Szeretni fogja a híres nagyenyedi Kovács Krémet, ha rendszeresen használja. Csodálni fogja bámulatos hatását, eltünteti az arcbőr szépséghibáit, az arc megszépül, feltűnően üde, tiszta lesz. Éjjeli használatra kék, nappali használatra sárga csomagolásban.

testvéreinket kivándorlásra kényszerítették. Tudjuk nagyon jól, hogy mi Kelet és Nyugat között őrlődünk és tudjuk, hogy ezt a drága magyar földet nem a 200.000 holdas nagybirtok fogja megmenteni hanem a 10—15 holdas magyar paraszt, aki ha jön a riadó akkor fegyvert ragad és utolsó leheletéig rendületlenül védi őseink vérrel áztatott földjét, mert tudja, hogy a nagyvilágon e kívül nincsen számára hely.

A film világából

A TÖKÉLETES FÉRFI ÉS A BRODWAY RÓZSÁJA

Az e heti filmbemutatók közül csak két filmről érdemes megemlékezni, az egyik magyar, a másik amerikai film. A Tökéletes férfi tulajdonképpen szezonnyitó magyar film, mert hiszen a nyári hónapokban megjelent filmeket nem számíthatjuk a komoly produkciók közé. Az amerikai film: a Broadway rózsája, a Fox filmvállalat egyik idei nagy slágere, amelyet nyugodtan eltehettek volna a téli főszezonra is. Mindkét filmre jellemző, hogy a zene dominálja ezeket. A magyar filmben a rendező Szlatinay Sándor mindent elkövet, hogy az azonos nevű zeneszerzőnek minél több alkalmat adjon slágereinek elhelyezésére és a film elsősorban a zeneszerző kitűnő munkájának köszönheti majd, hogy a közönség kegyeibe fogadja, amely egyébként is rendkívül kedves meséjű, igazán szórakoztató magyar film. A főszerepekben Jávor Pált és Simor Erzsit látjuk. — Jávort egyébként ebben az esztendőben már nem igen látjuk magyar filmben, mert a német film teljesen elhódította. Mivel pedig a következő német filmjében negyvenezer márka gázsit kap, már a Nemzeti Színháznak is komoly gondot okoz, hogy sikerül-e majd egyik legnépszerűbb színészét megtartania.

AZ ULTIMATUM PLAKATJA

A napokban megjelent az Ultimátum című francia film, amely a világháború kitörését tárgyalja. A filmet egyébként a cenzura betiltotta és csak felebbezés folytán engedélyezték. A kölcsönző cég a filmhez egy nyomtatott kétives képnélküli plakátot készített még az első betiltás előtt, amikor persze háborus bonyodalomról még szó sem volt. A plakát fején az Ultimátum szó nagy betükkel nyomatott és szövegben nagyon hasonlít az egykori plakát tipografiájához. Most, hogy a film megjelent, a film tulajdonosa — kezében a plakáttal — a körúton tárgyalt az egyik reklámvállalat vezetőjével a propagandáról. Az arra járók meglátták a plakátot és jellemző a hangulatra, hogy hirtelen olyan tömeg állta körül a beszélgetőket, hogy be kellett szaladniok egy kapu alá. A film tulajdonosa a plakátot nyomban eltépte és a tapasztalatok alapján lemondott róla, hogy kiragasztassa. Pedig kár, mert ilyen jó reklámot film még úgysem kapott.

SZERET élni? Strandoljon a nagyerdőn!

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA, szeptember 2-től, 9-ig: „Kossuthu", Piac ucca 26., telefon 29-56. szám. „Murakőzy", Piac ucca 72. sz., telefon: 13-30. „Csokonay" Mester ucca 43., telefon: 10-15. — „Árpád fejedelem", Csapókert, Jánossy ucca 44. szám.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Az ősz

Tépett ruháját felpiperézi
Kacér mosolyához úgy illik e mez
Holnap temetik, nem bánja, nem érzi
Ma még epedőn szeretőt keres
Mosolyát lesi még annyi szerelmes
Kebelére simul fű fa virág
Holnap talán már senkije sem lesz
Ma még övé az egész világ
Valami varázs rezg át a légen
A szellő is lázasan suhan át
Felcsillan a fény az ég szemében
S úgy ontja a földre dús sugarát.
Káprázlatóbb még ifjú tavasznál
Holnap talán már szintelen:
Igy őszül az első aranyszál
Szép szőke asszony fürtjeiben,
S felkeresi az elbucsuzó vágy
Csak lenne még egyszer fiatal
Ide a legszebb őszi rózsát
Csendüljön a legszebb őszi dal
Hiszen az élet oly sebesen száll
Meghozza az első hó a telet,
Sorba fehér lesz minden háztető
S hullnak egyre a levelek.

FALUHELYI LÁSZLÓ.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a református templomokban:** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. dr Révész Imre, ág. Csutoros Sándor, délután 5 órakor Szabó Gábor. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr. dr Farkas Pál, ág. Magyar Bertalan, különkelyhes úrv. 11 órakor pr. Uray Sándor, ág. Nagy Dezső, délután 5 órakor Tamás Ferenc. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Bartha Tibor, ág. Tamás Ferenc, delután 5 órakor Csutoros Sándor. — Karoli Gáspár-téri templomban délelőtt 9 órakor Kolozsváry Kiss László. — ág. Peleskey Károly, délután négy órakor ugyancsak Peleskey Károly. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Kulcsar Dezső, délután 5 órakor Kulcsár D. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor pr. dr Hegyaljai Kiss Géza, ág. Márki Kálmán, délután 3 órakor Márki Kálmán. — Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor pr. Kovács József, ág. Szilágyi László, délután 5 órakor Kovács József. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor pr. Orosz János, ág. Veres Bálint, délután félhat órakor Orosz János. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor pr. Vándor Ernő, ág. Kiss Lajos, délután 3 órakor Balogh József. — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Kulcsár Ferenc. — Nyulasi állami iskolában délelőtt 10 órakor pr. és úrvacsorát oszt Szabó Gábor. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 órakor pr. és úrv. oszt Birinyi János. — Egyeken délután 3 órakor Síposs Imre. — Horthy kórházban délelőtt 9 órakor Nagy Sándor. — Téglavelői gyülekezeti házban délután 3 órakor Kováts Árpád. — Wolaffkatelepi olvasókörben délután 3 órakor Szilágyi László. — **Tanyai istentiszteletek:** Hármashegy délelőtt 10 órakor vitéz Szabó Endre. Lukaháza délután 2 órakor vitéz Szabó Endre. — Pallagon délelőtt 9 órakor Erdei Mihály. — Ondód I. Kádárdülő délelőtt 10 órakor Rápolty Árpád. — Ebes délelőtt 10 órakor Kurucz József.

— **Római katolikus miserend a Szent Anna uccai plébánia templomban és Kápolnákban.** Rendes miserend, misekezdetek reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet Láng Pál pápai kamarás mond. A kertségekben és kápolnákban a múlt vasárnapi miserend az irányadó.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál: Pass László tb. esperes, lelkész.

— **Istentisztelet az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan ucca 24. sz. alatt levő unitárius templomban szeptember hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel rendes vasárnapi istentiszteletet tartanak, melyre a híveket és minden érdeklődőt meghivnak. Ez alkalommal imádkozik és prédikál Józan Miklós püspöki vikárius. Istentisztelet után keblitanácsi ülés lesz.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A szappanosuccai imaházban vasárnap délelőtt félkilenctől féltizig imaóra, féltíztől féltizenegy óráig prédikáció, 11—12 óráig vasárnapi iskola délután 6—8 óráig prédikáció és úrvacsoraosztás. — Szerdán este félnyolc órától félkilencig bibliaóra. — Pénteken este félnyolctól félkilencig imaóra.

x **Óvodás gyermekek** beiratása német játékdélelőttökre, iskolás gyermekek naponkénti német tanórára. Batthyány 16. Német gyermekotthon.

— **Beiratások a református elemi iskolákba** későbbi időpontban lesznek. Az iskolaszék felkéri a szülőket, szíveskedjenek figyelemmel kísérni az iskolák felszabadulásának idejét és a napilapokat. Mihelyst annak ideje elérkezik, az iskolaszék a beiratások megtartásáról haladéktalanul intézkedni fog.

— **Besse Miklós, a Csokonai színház kitűnő művésze,** aki a mult szezonban egyik értékes tagja volt a debreceni társulatnak, Thuróczy Gyula stagionetársulatához szerződött, mint színész és segédrendező.

Duaer vegyi úton! Gép és villany mellőzésével. Készíti a legujabb divat szerint **Adám.** Rencz üzlet, **Kossuth u. 4. sz.** Városház épület.

— **A baromvásártér korlátját továbbépíteti a város** 5000 pengős költséggel. A munkát a keddi közgyülésen adják vállalatba.

— **A Köntösgáti Ifjúsági Egyesület** f. hó 3-án délután 4 órai kezdettel tartja szezonnyitó ülését a Soli Deo Gloria Kálvin-téri helyiségében, melyre a tagok figyelmét ezúton is felhívja az elnökség.

— **A főváros bányakutatási jogot szerzett** 8000 holdon a Mátrában és szenet fognak keresni. Ha találnak kiadós szénréteget, akkor a Mátravidéken épül fel a főváros új centrálója.

— **A román kereskedők árdrágitás miatt** több mint ötven kereskedőt ítéltek el Bukarestben.

— **Nekirohant a sorompónak** Szőny község határában motorkerékpárjával Szabó Imre 27 éves komáromi hentessegéd, átvágódott a sorompón és a kövezeten szétroncsolódott az agyveleje. Azonnal meghalt.

x **Irodai szaktanfolyam.** Naményi Gyorsíró-, Gépíró Iskolában szeptember 4-én kezdődő „Irodai Tanfolyam"-ra folynak beíratkozások. Érettségizetteknek külön tanfolyam. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti kedvezmény, (Rákóczi 17.)

Két és félévi fegyházra ítélték Gutterburg grófot

Budapest, szeptember 2. Szombaton hirdetett ítéletet a budapesti tábla gróf Gatterburg Frigyes bünperében. A grófot többrendbeli házasságszédelgéssel és egyéb bűncselekményekkel vádolták meg. A törvényszék annakidején felmentette Gatterburgot vádlott társaival együtt. Az ítélőtábla kétnapos tárgyalás után az elsőfokú ítéletet megsemmisitette és *gróf Gatterburg Frigyest egyrendbeli zsarolás, háromrendbeli csalás büntettéért kétévi és hathónapi fegyházra ítélte*, vádlott társainak felmentő ítéletét pedig helybenhagyta.

A táblai ítélet megállapitotta, hogy Gattenburg főnemesi rangjának varázsát használta fel arra, hogy hiszékeny, könnyen befolyásolható asszonyokra vesse ki hálóját, ezeket az asszonyokat kisebb-nagyobb összegekkel becsapta és az igy szerzett pénzt eldorbézolta.

Gatterburg semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen, a többiek felmentése jogerős.

Az összes református középiskolákat idejében megnyitják a tiszántuli egyházkerületben

A tiszántúli református egyházkerületben az összes középiskolákat megnyitják és a tanítást is idejében a szokásos módon megkezdik, ahol csak az iskolák megnyithatók, tehát ha egyéb akadályok fenn nem forognak. A tiszántúli ref. egyházkerület középiskolai felügyelőjének, dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsosnak nyilatkozata szerint a református gimnáziumok, tanitóképzők és polgári iskolák megnyitása rendes időben megtörténik.

Családi értesítések:

Schaff Ilona
és
Asztalos Sándor
jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

Balogh Etelka
okl. középisk. tanár
és
Kick Wilhelm
németbirodalmi vasuti mérnök
házasságot kötöttek Régensburgban.

— **A Debreceni Református Gimnáziumban** a beiratások szeptember 5, 6, 7. napjain lesznek délelőtt 8—12-ig.

— **Elindultak a gólyák vándorútjukra** és a vándorló gólyák nagy csapatai pihentek meg tegnap a kiskőrösi határban.

— **A BIFFA asztaltársasság hétfőn,** folyó hó 4-én tartja szokásos összejövetelét az Angol Királynőben. Különösképpen megóhajtják beszélni, hogy a Biztositástudományi Társulat szeptember 23-iki ülése tekintetében milyen állást foglaljanak el. Ezért a vezetőség kéri, hogy az asztaltársaság tagjai kivétel nélkül megjelenni szíveskedjenek.

— **Államvasúti nyugalmazott főtisztviselők** hétfői összejövetelén Budaházy-Bruckner főtanácsos ismerteti németországi tanulmányutjok lefolyását.

— **A Déri muzeum** ma, vasárnap 9—1-ig nyitva. Belépődíj nincs. A Thaly-szoba épületjavitási munkálatok miatt zárva. A muzeumi Közművelődési Könyvtár vasárnap zárva.

r **Vattay Margit** táncintézetében szeptember 20-án zártkörű diáktanfolyam kezdődik Kossuth u. 11.

— **A Dóczi-intézet gyakorló elemi iskoláiba** a beírás szeptember 4—5—6-án délelőtt 9—12 óráig az új épületben, a földszinten lesz. Jelentkezőket az I—II—III—IV—V—VI-ik osztályba még felveszünk. Igazgatóság.

Minden drágul Romániában

Bukarest, szeptember 2. (Magyar Távirati Iroda.) A nemzetközi események a közszükségleti cikkek megdrágulását vonták maguk után. Újabb áremelkedést lehetett tapasztalni a tűzifánál és a központi fűtés fűtőanyagánál, mert a készlet kifogyóban van és nincs kellő utánpótlás. A vagonoknak ugyanis most — irja az Argus — más rendeltetésük van, mint tűzifát és tüzelőanyagot szállitani.

Érezhetően emelkedett a liszt, a gyarmatáru és fűszer ára is.

x **Kereskedelmi szaktanfolyamra** még néhány napig beiratkozni lehet a női felsőkereskedelmi iskolában. Egyszerű és kettős könyvvitel, levelezés, kereskedelmi számtan, gyorsirás és gépirás. Délutáni tanitás. Érettségizetteknek is továbbképző tanfolyama. Kálvin tér 2.

— **A fiú és női felső kereskedelmi iskolába** beiratkozni 4-én 9—11 óráig is lehet. Évmegnyitó 4-én, tanítás kezdete 5-én.

x **A beirások és vizsgálatok rendje a Dóczi Leánynevelőintézetben. A leánygimnáziumban** a pótbeirások szeptember 4—5-én az Értesítőben közölt rendben és helyen. Javítóvizsgálatok szeptember 4-én d. e. 11 órakor. Különbözeti és magánvizsgálatok szeptember 4-én d. u. 3 és 5-én d. e. 8 órakor. **A liceumban** beiratkozás az I. és II. osztályba szeptember 6-án. **A tanitónőképző** III—IV—V. osztályába a helybeli növendékek beírása szeptember 5-én d. e., a vidékieké 7-én d. e. Javítóvizsgálatok szeptember 13-án d. u. 4 órakor. **A polgári leányiskolában** beiratkozás az I. osztályba szeptember 6-án d. e. 8 órától, a II. osztályba d. u. 3 órától, a III. osztályba 7-én d. e. 8 órától, a IV. osztályba d. u. 3 órától. A továbbképzős növendékek beírása mind a két napon. Javítóvizsgálatok szeptember 4-én 10 órától. Különbözeti és magánvizsgálatok szeptember 4-én 10 órától és 5-én 8 órától. A beírások és vizsgálatok helye az új épület. Évnyitó istentisztelet szeptember 8-án d. e. a Kistemplomban, a rendes tanitás kezdete 9-én reggel, a polgáriban délután.

x **Antikvár és új tankönyvek** beszerezhetők Aczél antikváriumban, Széchenyi ucca 2. Ugyanott új füzetek mindenféle formában.

x **Bálint (Weissmann) Magda** okl. nyelvmester, a francia, német, angol nyelvek tanitását megkezdi. Órák megbeszélése: Werbőczy ucca 4. sz. II. 7 (Iparkamara épület).

x **Az idei Bécsi Őszi Vásár** 1939 szeptember 17—23-ig az eddiginél jóval nagyobb arányban fog lezajlani. Bővebb felvilágositással szolgál: a MER Utazási és Menetjegyirodája, Budapest V., Vörösmarty tér 1. Telefon: 186-800.

Negyven éves a filmkultura Debrecenben

Amikor még a vásártéren deszkabódéban mutatták be a legújabb filmujdonságokat és a mozis konferált hozzá. —Az egész világon Budapesten játszottak először filmet

A leggyorsabban fejlődött művészet, a film mögött aránylag rövid multja dacára is, egy érdekes kor áll. Amíg az első némafilmektől a modern csodáig, a talkieig eljutott, egy egész világ süllyedt a multba, a boldog békeévek aranysugaras napjaival, a háború vérszakadékos éveivel és a háborút követő kor fojtó, fullasztó napjaival. Ebben a korban nőtt meg a film a művészet óriássá serdült csodagyermekévé...

Debrecenben 1899-ben, negyven évvel ezelőtt jelent meg az első mozi — mondotta informátorunk, Csomor Gyula, aki maga a legrégibb debreceni mozitulajdonos. — Vándormozi volt... jött és ment. Rövid filmet játszott, pár percig tartó burleszket...

— Pár évvel később Szuchán Rezső, az ismert mozisember alapította az első állandóbb mozgószínházat Debrecenben, a mai Vásártéren. Deszkabódéban volt az s ekkor már hosszabb lélegzetű képek is kerültek vetítésre. Aláírásuk még ezeknek sem volt magyarnyelvű s így a mozisnak kellett az egyes képeket magyarázattal, konferálással kísérnie.

Igazi nagy népszerűségre a háborús években tett szert a mozi. Hat-nyolcrészes, kalandos és bűnügyi filmek, izgalmukban gazdag, vértől csepegő történeteivel jellemezték főleg ezt az időt. A Brixtoni keselyű, a Burlingtoni jaguár, a Cezarina, a Judex-filmek óriási népszerűségre tettek szert. A »New York rejtelmei« Pearl Whitevel a főszerepben fogvacogós izgalomban tartotta heteken át a nézőket. Henny Porten, Joe May, René Cresté voltak ennek a kornak népszerű sztárjai...

A háborúutáni idők hozták a Lengyelvér... a Homunculus, Fehér galambok fekete városban... a Gólem sikerét. Max Linderen nevettek és Fattyn... míg aztán feltűnt kemény kalapjával, kezében pálcát forgatva a filmjátszás tragikomikus figurája: Charlie Chaplin, a vászon ezideig legnagyobb művésze.

Debrecenben már négy évtizedes a filmkultúra, de vajjon milyen idős máshol?

Egyik pozsonyi lap érdekes adatokat közöl arra nézve, hogy az egész világon Magyarország volt a legelső filmelőadás, a következőkben:

Régen vitatkoznak már a filmesek azon, hogy hol, mikor, ki rendezte az első nyilvános filmelőadást. Kalbus Oszkár dr. érdekes előadást tartott Berlinben és többek között az első filmelőadás körül támadt vitáról is megemlékezett.

— A mozgókép történelmének első korszakát még mindig bizonyos homály fedi — mondta a kiváló szakember. — Nem valószínű, hogy bárki más is eloszlathatná ezt a félhomályt. Az első hiteles adatok elvesztek, az időpontok csak emlékezetben maradtak meg. Ninesenek meg az első filmszalagok sem. Elszakadoztak, elhányódtak, amikor még senki sem gondolt arra, hogy egyszer kulturtörténeti jelentőségük lehet.

Az amerikai filmtörténészek megállapításai szerint az első filmelőadást Newyorkban egy mulatóhelyen rendezték: Koster és Bial mulatójában. Még pedig 1896 április 23-án. De csak az első amerikai filmelőadást — állapította meg Kalbus dr., — mert a berlini Wintergartenben Skladanovsky Max 1895 november 1-én mutatott be filmeket az álmélkodó közönségnek.

Az amerikaiak vitatják Skladanovsky elsőségét. Azt állítják, hogy a berlini filmelőadás csak alkalmi próbálkozás volt, Koster és Bial newyorki mulatójában azonban 1896 április 23-tól rendszeresen mutattak be filmelőadásokat, sőt később a mulatóhelyet teljesen átalakították mozivá. A kísérletezéseket már jóval 1895 előtt megkezdték. 1890 március 30-án a francia Le Prince tartott kísérleti filmelőadást a párisi operában. Az amerikai Muybridge 1892-ben Berlinben »élőfényképeket« mutatott be. 1894-ben a német Anschütz 12—24 fényképből álló sorozatokkal mutatott be előadásokat.

Az amerikaiak és németek közötti vitába persze beleszóltak a franciák is, akik viszont azt állítják, hogy a Lumiere testvérek ugyancsak 1895-ben rendeztek filmelőadásokat Párisban, sőt Lyonban is.

Kétségtelen, hogy a film francia, német és amerikai elmék közös gyermeke, azonban ahhoz a kérdéshez, hogy hol, mikor és ki rendezte az első nyilvános filmelőadásokat, mi, magyarok is szolgálhatnánk néhány igen komoly adattal, melyek mindenképpen arra alkalmasak, hogy az elsőségért való versengést — Budapest javára döntsék el, mert ezek az adatok azt bizonyítják, hogy nyilvános és rendszeres filmelőadásokat a magyar fővárosban előbb tartottak, mint Berlinben...

1895 nyarán a Váci-utcában az egyik bérház ablakából a szemközti ház falára — reklámképek között — filmeket vetítettek. Félperces groteszk filmek voltak, állítólag amerikai és francia gyártmányok. Az ingyenes előadások annyi tömeget csődítettek a szűk Váci-utcába, hogy a forgalom is megakadt.

Több még élő szemtanu állítása szerint ez július vége felé történt, tehát pontosan 44 évvel ezelőtt...

A sikeren felbuzdulva azután 1895 őszén — a napot nem jegyezték fel, de mindenesetre még november előtt — beiktatták az új csodát a Somossy-orfeum műsorára.

Egy német tanító vetített képeket mutatott be, az ismeretterjesztő előadás csattanója pedig — film volt, melyen egy hajó indult el a kikötőből. A Somossy-orfeumban csak azért nem folytathatták a filmelőadásokat, mert nem tudtak filmeket szerezni. 1896-ban, tehát az amerikai mozi megnyitásának idejében — a magyar országos millenáris kiállításon ismét megjelent a film és még ugyanez évben az Andrássy-úton — 41. szám alatt — megkezdi működését az első pesti filmszínház, sőt akadt vállalkozó, aki vidéki körútra indult a mozgófényképekkel és nagyon sokat keresett velük. 1899-ben végre az akkor alapított Uránia tudományos színház — saját helyisége még nem volt — a Kerepesi-úton, az Orczy-mulatóban tartotta előadásait — rendszeresen vetített filmeket.

Nyilvánvaló tehát, hogy Budapestnek is van »némi« köze az első filmelőadás rendezéséhez.

Mindezekkel kapcsolatban bizonyára nem lesz érdektelen, ha néhány kiragadott évszám, egy-két apró adat alapján megemlékezünk a régiekről a — film hős- és középkoráról...

1901: Dániában feltűnik Psylander.

1904: Németországba Henny Porten...

1905: Az első hangosfilm — gramofonlemezzel!

Fritzy Massary és Giampietro szerepelnek benne.

1906: Henny Porten is játszik hangosfilmben.

1908: Amerikában is feltűnik Mary Pickford.

1911: Bemutatják Asta Nielsen és Max Landa »Strandboszorkány« című filmjét. — Harry Piel filmszerepet kap. Hoot Gibson eljátsza az első cowboyfilmet.

1913: Gunnar Tolnaes és Mosjuekine filmezni kezd.

1914: Gloria Swanson, Douglas Fairbanks...

1915: Liane Haid, Mady Christians... — Chaplin első kétfelvonásosát mutatják be Amerikában.

1916: John Gilbert, Olaf Föns (Homunkulus) ... Lubitsch Ernő. Mia May... Erna Morena... Harry Liedtke együtt »Rafaele« című filmben. Gunnar Tolnaes világsikere »A maharadzsa gyöngye« c. filmben.

1917: Paul Hartmann... Conrad Veit...

1918: Korda Sándor... Ramon Novarro...

Látni is gyönyörűség

a most beérkezett csodás választéku

divat gyapjufonalakat

Pikó József

kézimunkaüzletében

Kossuth u. 4. sz.

Cordatic

autó és motorgumi

EMERGÉ

GAZDA abroncs

gyári lerakata:

Szabó Zsigmond

FERENC JÓZSEF U. 6.

Telefon: 25-70.

Hogy idomítják a cirkuszok kulisszái mögött az állatokat

Valami egészen csekély agyi elváltozás okozza az állatoknál, hogy képességeik annyira korlátozottak, mondotta a híres zoológus, aki egész életét annak szenteli, hogy megállapítsa: az állatok is tudnak bölcsek lenni, tudnak gondolkozni, örvendezni és szenvedni.

Értesülésünket egy cirkuszi mutatványsorozat keltette fel, ahol számoló kutyák, szteppelő lovak, kötéltáncos hüllők szerepeltek. Elmentünk tehát egy olyan helyre, ahol az állatokat ilyen mutatványra betanítják.

— Hogy mi az állatainkkal hogyan tanítjuk be a számokat, az a mi titkunk — mondotta a csodálatos kutyák, macskák és lovak idomítója. — Úgy is tudom, mit akar látni! Nem maga az első, aki idejön, hogy aztán másnap szétkürtölje a városban, hogy mi állatkínzók vagyunk! Ezt akarja kiszedni belőlem is, nem igaz?

— Ellenkezőleg, mi csak a tudós tanár receptjét akarjuk ellenőrizni: vajjon gondolkoznak-e az állatok. Regényt akarunk írni a számoló kutyáról.

Igy hát nagynehezen bejutottun koda, ahol az állatokat idomítják. Mingyárt előljáróban nagyot pattant az orrunk alatt egy ostorvég, aminek a másik vége egy huszáros kiállású, hosszú bajszú ember kezében volt. Szép kövér lovacska futkosott körbe-körbe előttünk és körben apró cövekek voltak leverve. Piros, fehér, kék cövekek, mindegyiknek a végén apró szénacsomó, vagy friss, most hozott zsenge zabkalász. És a lovacska szorgalmasan futott-futott, láttuk, hogy egyik szeme, talán a bal, mindig a szénára kacsintgatott, akár a miénk, mikor éhesek vagyunk, a kacsapörköltre, vagy egyéb kellemetességekre, igen ám, de az ostor egyre pattogott, a nagybajuszú különféle vezényszavakat ordított és a háttérben egy másik ember hatalmas dobot ütögetett.

— A ló az egész zenekarból csak a dobszót érti — magyarázta a főidomító, persze a közönség ezt nem tudja. A kis cölöpök arra valók, hogy az állat kiszámíthassa magának a lépést.

Nevezetes paripánk ugyanis táncolni tanult és a tánemester alkalomadtán ugyancsak odacserdített a lovacska jóltáplált hasára, ha valami hibát ejtett. De odakiáltott a dobosnak is:

— Mit ütögetsz megint, te ökör! Hogyan tanuljon meg a Sudár, ha te is elhibázod?

Egy különösen heves ostorpattanásra a ló befordult a cölöpök közé és óvatosan, nehogy a patája a cölöpöket érje, emelgette a lábait. Egy-egy ostorpattintásra megállt és lette a cölöpök tetejéről az ízes falatokat.

— Érdekes állat a ló — magyarázta az idomár — megismeri, illetve megkülönbözteti a színeket, tudja, hogy a dob szava hol mély és hol magas, meg tudja különböztetni a széna vagy a zab íze közti különbséget, mondhatom, legkönnyebb egy lovat betanítani.

— De ha előadás van, nincsenek itt a cölöpök!

— Nincsenek, de a ló meg tudja azt is jegyezni magának, hogy napközben hol álltak a karók és ösztönszerűen átugrálja a megszokott távolságokat.

Egy elkerített négyszögben idomítanak egy fehér-tarka kis kutyát, amely visítva és szűkölve, kissé porosan, sőt, ha jól láttuk, néhol véresen végzi a maga dolgát. Rá sem ismernénk az esti lámpák ragyogó fényében: akkor kimosdatva, kifésülve, kifényesítve és mindenekelőtt — gömbölyűre etetve jelennek meg előttünk.

ERŐ, egészség a nagyerdei strand!

GYÁSZ ROVAT

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, valamint a Csizmadia Ipartársulatnak, akik szeretett férjem, édes apánk elhunytával ért nagy bánatunkban részvéttel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, valamint a Petőfi Dalkör működő tagjainak a temetésen való közreműködésükért ezúton mondunk köszönetet. — **özv. Bartha Jánosné családjával.**

Özv. Nyalka Istvánné Papp Julianna 81-ik évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozó teréből. Lakás: Lónyai ucca 3. — Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Tóth Pálné sz. Szabó Irén 24 évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozo teréből. Lakás: Gyepűsor 25. Temetését Bartha vállalata végzi.

Tucher Oszkárné Loidl Mária temetése vasárnap öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozóteréből. **Gebauer** cég rendezi.

Özv. Rácz Gáborné 73 éves korában elhunyt. Temetése vasánap három órakor lesz a Köztemető IV. o. ravatalozójából. Lakás: Poprád ucca 4. b. **Gebauer** cég rendezi.

Kabai Imre ablaktisztító 49 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Lakás: Faragó ucca 18. **Gebauer cég rendezi.**

Özv. Enghy Ferencné született Téby Vilma életének 86. évében elhunyt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozóteréből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Maróthy u. 6. **Fehértói** vállalata rendezi.

Zöld Rózsika életének 4-ik évében elhunyt. Temetése Derecskére való hazaszállítás után hétfőn délután lesz az ottani temetőben. — **Dankó** temetkezési intézet.

Ágeglre í L—:i—tié4 ün 9aáü,ö ő

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jóbarátoknak, ismerősöknek, különösképpen a frontharcos főcsoport elnökségének, Mozdonyvezetők Egyesületének, a MÁV gépjavítóműhely és a m. kir. dohánygyár küldöttségeinek s mindazoknak, akik felejthetetlen jó apánk elvesztése alkalmával mérhetetlen fájdalmunkat megjelenésükkel könnyíteni igyekeztek, őszinte szívvel köszöni a **Szücs család.**

Tóth Sándor

csizmadia mester 55 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozó teréből ref. szertartással. Lakása: Kút u. 16. *Pusztai* temetkezési intézet.

Tóth Sándorné

Popovics Gizella 59 éves korában elhúnyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető II. Á. sz. ravatalozó teréből ref. szertartással. Lakása: Lónyai u. 26. *Pusztai* temetkezési intézet.

Nézze meg a fényképkiállítás csodáit

Déri muzeum, nyitva 9—1-ig és 4—7-ig.

„Havasalján van egy kislány"

„Havasalján van egy kislány:"
„Szép virágszál"....
Ha reám néz a boldogság;
Szivembe száll!

Ragyogj reám szép virágom;
Melegen...
Szívünk s lelkünk összeforrva;
Szeressen!

Gondolatszárnyán a lelkem;
Hozzád elszáll...
„Havasalján van egy kislány:"
„Szép virágszál!"

Hvasalja 1939. VIII. 27.

környei KÖRNYEI JÁNOS.

— **Megcsúszott a járdán és eltört a combcsontja.** Özv. Varga Jánosné 78 éves, Nyil ucca 7. alatti lakosnak, ny. dohánygyári munkásnőnek. A balesetet szombaton délelőtt történt a Rákóczi ucca 37. számú ház előtt. A mentők kivitték a klinikára.

x **Schaff tánciskolájában** „Koronában" 11-én tanfolyam kezdődik. Minden vasárnap, csütörtökön össztánc.

x **Dóczi, női- és fiúkereskedelmi,** tanító és tanítónőképző, gimnázium, polgári, ipari és elmie iskolai füzetek az új szabványosított alakban, minden nagyságban és minőségben kaphatók. ifj. Gyürky Sándor papírkereskedésében, Kossuth ucca 11., telefon: 21-39. Iró- és rajzszerek olcsó árban.

x **Beírás a zsidó gimnáziumba.** — A zsidó gimnáziumba ma, vasárnap délelőtt lehet utoljára beíratkozni az igazgatói irodában.

x **Beíratás a statusquo izraelita elemi** iskolába, szeptember 3, 4 és 5-én, délelőtt 9—1 óráig, a hitközség tanácstermében, (József kir. herceg ucca 26).

x **Vitárius amerikai mintára készít** gyomorsüllyedési haskötőt, sérvkötőt, egyermek egyentartót, lúdtalpbetétet s német gyártmányú gumiharisnyát. — Nadrágtartók, zoknitartók, különleges hosszúságban kaphatók. Vitárius üzlet csak egy van, Kossuth ucca 2.

GÉPLEIRÁS MÁSOLÁS **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

— **A megvadult bika több bordáját összetörte egy gyermeknek.** Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt szombaton reggel a Pallagon. Szabó Lajos, Pallag 23. C. alatti gazdálkodó 15 éves fia a bikát hajtotta ki a legelőre, közben az állat nekiment, megtérdelte és mintegy 50 méteren keresztül görgette a földön. A szerencsétlen fiúnak több oldalbordája eltört. Végül a közelben lévőknek sikerült a dühöngő állatot megfékezni. A mentők kiszállították a sebesültet a klinikára.

— **Különkelyhes úrvacsoraosztás lesz** ma délelőtt 11 órakor a református Kistemplomban.

x **Szép kosztümök, kabátok a Pap szalonból,** sikkesek és elegánsak. Hangya palota.

x **Eredményes német nyelvoktatás,** felnőttek és gyermekek részére, Bethlen ucca 57.

x **Fischer Anny** grenoblei egyetemen végzett nyelvmester, francia órákat ad. Csapó ucca 54.

x **Angol és német órákat** jutányosan ad, dr Rényiné, Miklós ucca 4.

KÖZGAZDASÁG

A bőséges felhozatal miatt estek az árak a piacokon

A paradicsom és a zöld bab nagy árzuhanása.

A változott körülmények miatt mindenki el volut készülve arra, hogy a piacokon némi árszilárdulás fog bekövetkezni. Ez ne mtörtént meg, mert **olyan bőséges volt a felhozatal, hogy a negyedrészét sem tudták annak értékesíteni, amennyit felhoztak.** A vásárló közönség ezt a körülményt sietett kihasználni és szivesen vásárolt. Igy pl. a zöldbab és a paradicsom ára nagyot zuhant egy hét alatt. A paradicsom kilója 4 fillér, a zöldbab 26 fillér. A burgonya továbbra is olcsó, a legszebb rózsaburgonya kilója 9 fillér. Egyedüli drága cikk a piacon a zöldség, melynek csomója 24 fillér.

A baromfipiacon ujság, hogy a csirke kilónként **10 fillérrel olcsóbb lett.** A többi árúcikk a múlt heti árszinten mozog. Itt is bőséges volt a felhozatal.

A gyümölcspiac változatlanul olcsó. Itt volt a legnagyobb felhozatal, mint mindíg, már hónapok óta. Rkoerdtermés van, nehéz értékesíteni, még olcsó áron is.

Zöldségárak: burgonya kg. 6—9 fillér, zöldbab kg. 26 fillér, paradicsom kg. 4 fillér, karalábé drb. 4—6 fillér, zöldpaprika drb 1—2 fillér, spenót és sóska csomója 6 fillér, torma kg. 50 f. uborka drb. 1—2 fillér, 100 darab 80 fillér, csőtengeri drb 3 fillér, borsó kg. 60 fillér, karfiol kg 70 fillér, kelkáposzta drb 6—12 fillér, nyári káposzta kg. 28 fillér, savanyúkáposzta kg. 40 fillér, zöldség csomója 16—24 fillér, hagyma kg. 10 fillér, fokhagyma füzérje 50 fillér, gomba kg. 30—1.60 fill. saláta feje 4 fillér.

Baromfiárak: csirke kg. 1.20 P, tyúk kg. 1.10 P, soványkacsa és liba kg 1 P, kövérkacsa és liba kg. 1.40, tojás drb 7—8 fillér.

Gyümölcsárak: alma kg. 12—24 fill, körte kg. 16—32 fillér, szőlő kg. 20—30 fillér, barack kg. 24—50 fillér dinynye kg. 4 fillér, szilva kg 16—24 fillér dió kg 80 fillér.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 18.80—19.00 pengő, rozs 12.80—13.00 pengő, árpa 16.00 16.50 pengő, zab 19.00 pengő, tengeri 18.00—18.20 P, tengeri csöves 8.00—9.00 pengő, lucerna 7.00—9.00 P, széna 5.50 P, lóhere 6.80—8.00 P, tök 2., szalma 1.80—2.00 P mázsánként.

Az őszi vetőmagakció

A termelés egységesítése szempontjából és a minőségi termelés emelése érdekében a földmívelésügyi miniszter ez év őszén a Növénytermelési Hivatal útján 8000 métermázsa nemesített és 80.000 métermázsa utántermésü búza, 3000 métermázsa nemesített és 27.000 métermázsa utántermelésű rozs, továbbá 2000 métermázsa nemesített és 13.000 métermázsa utántermelésü őszi árpavetőmagot oszt ki.

A vetőmag beszerzésénél az alapár és a felár fizetendő. Az alapán általában a szállítás előtti héten jegyzett budapesti tőzsdei középár, mely búzánál a 80 kgéos tiszavidéki, rozsnál a pestvidéki, ősziárpánál pedig az elsőrendű takarmányárpa középára. Az alapáron felül az eredeti, nemesített vetőmagnál mázsánként 4, utántermesztett vetőmagnál 2 pengő felár fizetendő. Eredeti nemesített vetőmagnál az alapárat, valamint a 4 pengős felár felét az átvevő gazda fizeti, míg a felár másik felét és a fuvart az akció viseli. Utántermesztett vetőmagnál az átvevő csak az alapárat fizeti meg, míg a felárat és a vasuti költséget az akció vállalja.

SPORT

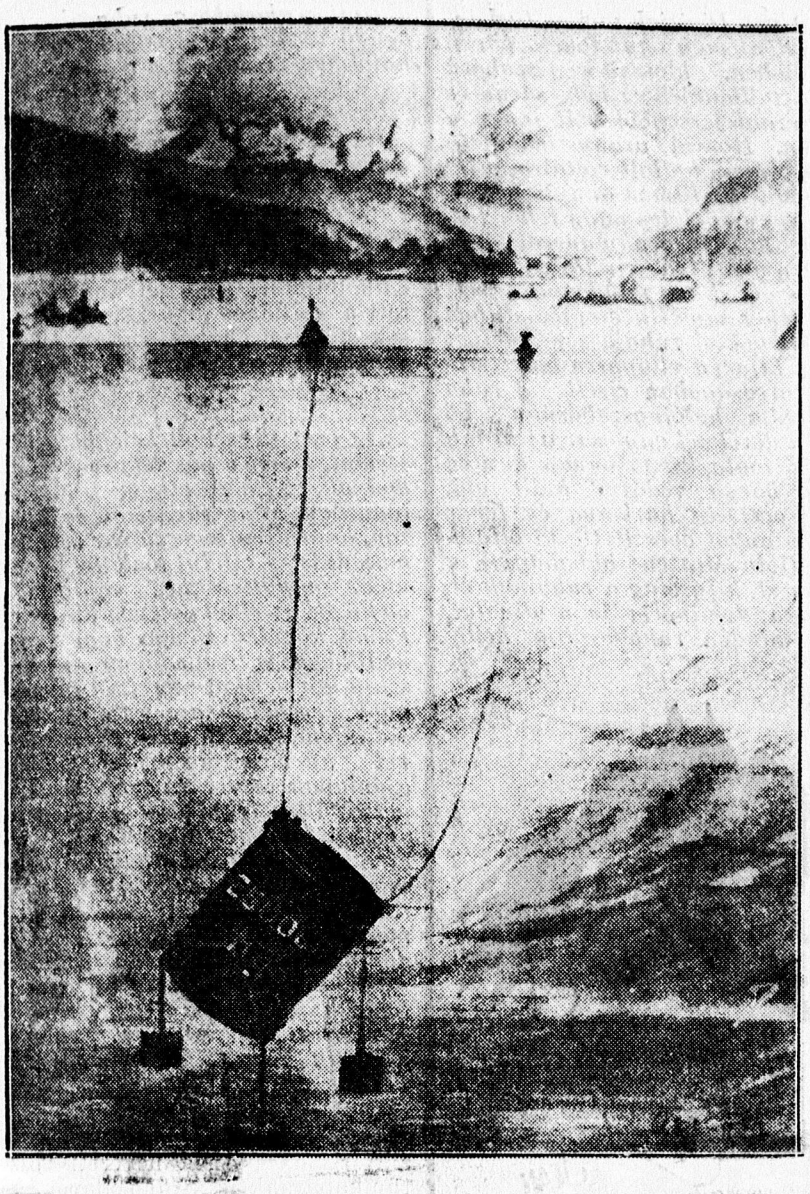
A BOCSKAI KESERVES NYITÁNYA.

Vasárnap Budapesten a Hungária ellen kellene játszani a Bocskai-nak, a mérkőzés vezetője Leiner. A Hungária valószínű csapata: Szabó, Kiss, Biró, Négyessy, Turán, Dudás, Béky, Müller Cseh, Kardos, Titkos, de lehet, hogy Kisutzky, vagy Müllre is játszik, ellenben pihen Sebes és Turay.

A Bocskai csapata bizonytalan, az bizonyos, hoyg vasárnap reggel utazik a csapat, az is tény, hogy elment Kassára, Szegedre stb. a távírat, hogy utazzanak a mérkőzés színhelyére a katonajátékosok, de kérdés, hogy ki tud elmneni. Talán Elke és Hajdú játékára van remény. A pályán derül majd ki, ot lesz e Pásztói, Nádas, Pocsai és más kérdés az is, hogy állanak erőnlétben, edzésben. Vörösz, Csokai, Janzsó, Elek, Belesi, Veress, Kristof, Palotás, Sándor, Hajdú az, akire még lehet számítani, de ott lesz az ifjúsági Sarkadi, Orsós, Ogri a DVSE volt jobbszélsője és megérkezhet Nádas, Pásztói, Pocsai, Szilassy is. De akár hogy áll fel a Bocskai, 4—5 gólos vereség vár rá.

Felhívások: Felkérem a Téglászkert SC játékosait, hogy 12 órára az olvasó körben jelenjenek meg. Játék az Egyletkert uccai pályán. — Intéző. — A Téglászkert SC—Rákóczi FC Hajdú-Kupa mérkőzés nem a DVSC pályán, hanem az Egyletkert uccai pályán lesz megtartva, 1 órai kezdettel.

z **Majestic** 5 emeletes luxuspensio a **Svábhegyen,** a fogaskerekű megállónál. Központi fűtés, hideg-meleg folyóvizes, fürdőszobás, erkélyes lakosztályaival, tündéri kilátással a fővárosra. Elsőrendű ellátással, kívánságra diétával. **Az üdülők királya.** Orvos a házban Pensio P 9.—-től. Hasonló szomszédos üzemeink: Lomnic, Mirabelle, Kis Majestic, Bijoux. Telefon: 165-416, vagy 165-286.

Svájc háborúban ilyen vízalatti bombabiztos vastankokban tárolhatja élelmiszerkészletét. A tavak vizében 40 méter mélységben 4—5 fokos hőmérsékleten igen hosszú időn át a romlás veszélye nélkül eláll a gabona, zöldség, gyümölcs és tojásnemű.

Kerékpáron végig Kárpátalján

(Folytatás.)

Aknaszlatina után az út mindenütt szép helyen visz. A magas hegyek közé szorított Tisza felett visz az egyik oldalon a vasút, a másikon az országút. Nagyobb emelkedők nincsenek, ezért utunk kellemes volt. Gyönyörködtünk a köveken tovazúgó Tiszában. Menynyivel kedvesebb nekünk, mint a többi hegyi patak. Hogyne volna szebb, mikor ezt a medret a legmagyarabb folyó mossa és ez a kedves csacsogó, zúgó hang annak a hangja. Habjain, sellőin jó időben táncol a napsugár és víg nótát duruzsol táncához. Édes és kedves a hangja. Lágyan játsza el a természet dalát. De tud ám a Tisza haragos is lenni. Ha vihar jön vize elfeketedik és hangja együtt bömböl az orkánnal. A mennydörgést megerősödve veri viszsza. A derékban kettétört fa fájdalmas recsenésén pajzánul és kárörvendően örül. Ilyenkor nekivágódik a partnak és felcsap a vízrehajló parti fák lombjáig, mintha csak ütni szeretne rajtuk. Az égen villám hasít keresztül. Hirtelen elővillan a folyó haragos vize; utána még sötétebb, még kísértetiesebb lesz. Mohón nyeli el a ráömlő esővizet. Nagyságát ezzel is növeli. Fél tőle ember és állat: az ember behúzott nyakkal gubbaszt a szikla alatt; az állat félelmében vonít vackában.

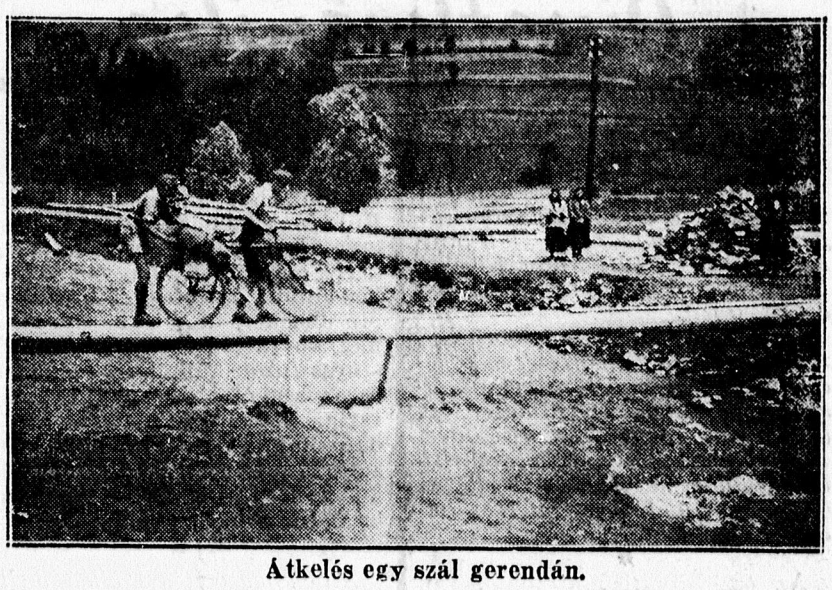
De most szelid és nyugodt volt. Játszva suhant el a kövek között és életet adott mindennek, ami a partján nőtt. Szelid volt este úgy, mint reggel. Hangja hívogató, de vize huncut. Nagy és éles köveket rejtegetett, hogy az ember állni sem tudott rajtuk. Ha mégis egyen megállt, akkor a víz sodra vitte le. Így játszik a folyó az emberrel: elbuktatja, felállítja, megint magához rántja, majd engedi szabadulni. Bizony nehéz dolog itten a Tiszában fürödni.

*

Rahó, ez a kedves kis hegyi város a két Tisza találkozása alatt épült. Hegyek zárják be a völgyet, melyben büszkén állnak macskaköves utcái. Az utóbbi időben ez a város is nagy fejlődésnek indult. Kedvelt kirándulóhely: gyönyörű fekvése és a Hoverla és Pop Iván magas csúcsai innen nem is olyan messze merednek az égnek. Túristaszállója szépen tanuskodik róla, hogy a természetjárók a világért sem kerülnék el a pár napi itt tartózkodást.

Borkút, mely szintén a varos mellett van, kedvenc nyaralóhely. Most is tömve volt anyaországiakkal, köztük igen sok debrecenivel.

Társadalmi és katonai központ a városka, melynek legnagyobb nevezetessége mégis a Tiszák összefolyása. A nagyobbik ág (Fehér-Tisza) szőke, zavaros és a kisebbik ág (Fekete-Tisza) sötét, haragos vize közvetlen a város felett ölelkezik össze, mint két olyan testvér, melyek közül az egyik a szabad és boldog magyar földet már visszanyerte, de a másik még mindig az elnyomás keserves kenyerét eszi. Vizük rövid száz méter után már teljesen összekeveredik és eltűnik az a határ, melyet színük von meg. A Tisza itt megerősödve, kiszélesedve veszi fel a küzdelmet az akadályozó sziklákkal és példát ad arra, hogy összefogva, egyesülve már két magyar is hatalmat tud képviselni, de ha széthuzunk, akkor olyanok leszünk, mint a kis patak, me-

Átkelés egy szál gerendán.

Tisza híd.

lyet magábaszippant a nálánál nagyobb víz: a hatalmasabb.

Vasárnap megelevenül a városka: nemzeti viseletű ruszinoktól lesz tarka a főutca. A fiatalok sétálgatnak, mókázgatnak; az öregek pedig egy-egy kapuban, vagy éppen a községháza előtt tárgyalgatják az elmult hét eseményeit. Külön élvezet elnézni a nemzeti színű ruháktól tarka utcákat. Dúsan színezett kivarrott nyakatlan ing és nagy ráncos szoknya alkotja a nők viseletét. Vereckén még érdekesebb viselettel találkoztunk: az aszonyok két kendőt viseltek; alól vöröset és azon felül egy sötét színűt. Itt hiába keressük azt, nem találjuk. Ez csak Alsóverecke környékén van így. Az öregebb embereken még lehet találni olyan arasznyi széles derékövet, mely szintén hozzátartozik a nemzeti viselethez. De ez már kiveszőfélben van.

*

Rahón azután hegyet is másztunk — kerékpár és csomag nélkül. Lihegve, csúszkálva, bukdácsolva iparkodtunk felfele és csak a pihenőknél néztünk vissza, hogy gyönyörködjünk az alattunk elterülő völgyben: a szemközti hegy lábánál kígyózott a Tisza; partján apró sátrainkkal. A város, az útmenti házikók, a kis szántók, legelők mind olyanok voltak, mintha a magasan száguldó repülőgép ablakából látnánk mindezt. A felhők közeledtek; a völgy távolodott. Egy óra mulva már a csúcson is voltunk. Nagyot pihentünk és kíváncsian néztünk át a hegy mögötti vidékre. Mindenütt csak hegy. Hegy és erdő. A hegyen legelők és kaszálók apró szénacsűrökkel. Tehenek és kecskék legelésztek a meredek hegyoldalon. Itt bizony nehéz megállni szegény jószágoknak a meredek hegyoldalon. Ezt tapasztalásból tudjuk. Csusztunk is egy párszor jókorákat, amíg végre leértünk. Bezzeg könnyebb volt lefelé jönni. Hej! ha a hegyre fel is ilyen könnyen lehetne menni, akkor mindenki túrista lenne!

Rahóról visszamentünk Husztra, onnan Beregszász, Munkács, Ungvár, Nagybereznán át Uzsokra a csapat állótáborába. A vidék itt már nem volt olyan szép, mint eddig, de az út mindenütt jó. Azért itt is voltak fenyvesek, facsusztatók, véghetetlen erdők, óriási havasi legelők, jó hidegforrások, csobogó patakok, az erdőben madárdal, a mezőkön virágszőnyeg, szóval a megszokott táj.

És amikor július 8-án beértünk a festői fenyves tövén fekvő uzsoki állótáborba, akkor már cigányfeketére sülve, 1000—1200 kilométert megtéve, egy tábor tapasztalataival és egy hűséges nép szeretetével repültünk bele cserkésztestvéreink ölelő karjaiba.

A ruszinokat pedig nemcsak szeretjük, hanem csodáljuk is, mert láttuk, hogy nem ok nélkül nevezik őket „gens fidelissima"-nak. Megtanultuk azt, hogy mit jelent egy nép hűsége és ragaszkodása és hogy mit jelent mai magyarnak lenni. Mi, akik csaknem teljes három hétig a ruszin nép közt éltünk, megtanultuk becsülni ezt a sokat sanyargatott népet. A ruszinok érzik, hogy milyen szükségük van ránk, de mi is tudjuk azt, hogy ebben a hazában kell lenni egy boldog és megelégedett kisebbségnek, akit mi tettünk boldoggá és megelégedetté, hogy megérdemeljük feltámadásunkat. Igen, meg kell érdemelnünk feltámadásunkat, hogy tovább haladjunk a szebb magyar jövő: a Magyar Birodalom felé!

32719/1939. II. sz. **HIRDETMÉNY.** A város jószágállománya élelmezése céljaira folyó évi szeptember hó 4-ére 1430 q zab, 180 q olajpogácsa és 170 q kismalmi búza korpa beszerzésére versenytárgyalást hirdettem meg. A részletes versenytárgyalási feltételek a gazdasági ügyosztály (városháza félemelet 14. számú szobájában megtekinthetők. **Polgármester.**

Divatkrónika

A divat hírei

A háborús motívumok a párisi divatban azok a karkötők, amelyeken a nagy hadvezérek Hannibal, Julius Caesar, Nagy Károly, Napoleon — képei vannak bronzba öntve.

A muszlin kendőkön háború esetén számbajöhető városok és területek térképei és a távolkelet hadszíntere vannak belehímezve. A bőrövek tölténytáskaszerű övvel vannak díszítve, vagy pedig rajtuk kis dob, két verővel s elől az övön »revenent de la guerre« felirás fémbetűből.

*

Az őszi divatbemutatók során Paquin olyan kesztyűt mutatott be, mely a hosszúujjú cocktail és délutáni ruhával volt egybedolgozva. Nagy sikere volt egy ciklámenszínű romain toalettnél alkalmazott ilyen egybeszabott kesztyűnek.

*

A kenti hercegnét Velencében tett látogatása alkalmával, úti sportruhában láttuk bevásárló körutain. A ruha kihajtott nyakú posztó katonakabát volt, négy zsebbel, végig acélgombolással. Alatta skót szövetből készült szoknya és vékony ingbluz. Cipője, a Velencében oly divatos »lúdtalp« cipő. Egyébként legtöbbnyire harisnya nélkül járt.

*

Legújabban az úgynevezett »textil ékszerek« lettek népszerűek. Az estélyi ruhához a ruha anyagából kis virágmotívumokkal készítik, melyek egymásba fűzve vállig érő fülbevalóként lettek divatosak. A sportékszerek anyaga többnyire az öv bőranyagából készül.

*

A kalapokon rengeteg tollat fogunk látni az ősszel. Strucctolltetejű dekorációk és úgy a magastetejű, mint lapos girardi kalapokon látunk egy-két nagy tollat, mint az összdíszítő elem. A taftszalag most is megy és legújabban a pompondísz vagy csákódísz.

*

Mainbocher idei szenzációja az ezernyoleszázasnyolcvanas években már hordott fűződerék. Valamivel csípő alatt kezdődik ez az alig halcsontozott fűző, a derekat nagyon erősen befűzve, mi által kereken kiállva formálódnak a csípők. A fűző csipkés és fodros, a zárása elől középen van, valóságos hamisítatlan régimódi fűzéssel. Ruháinak legnagyobb része már erre a speciális fűzésre készült. A kerek csípőre, sok, nagyon sok testhez simuló raffolást és húzást tesz Mainbocher, de a ruha derekát is nagyon raffolja, ami az aránylag szoros fűzőn különösen szépen hat és az alakot erősen érvényre juttatja. Ezzel a nagyon karcsú derékkal, a turnürökkel és a hozzátartozó tölcséralakú csípődíszekkel egészen új irányt és új vonalat ad Mainbocher az új női divatnak.

*

Színekben a fekete-fehér mellett a »bleu barbe«, a »kékszakáll-kék«

Őszi divatka lap fantáziák

dominál. Ebből a nagyon eleven kék színből rengeteg estélyi ruhát készít Mainbocher mindenféle anyagból. A flitterhímzés az idén általánosan közkedvelt. Majdnem kivétel nélkül ugyanolyan színben alkalmazzák a flitterkivarrást is, mint a ruha színe. A kék mellett nagyon sok az élénkszínű piros árnyalatú »rouges arenes« színű estélyi toalett.

*

A bluzok az őszi divatban erősen dominálnak. Soha nem volt annyi kosztüm, díszes cocktail ruha, sőt estélyi toalett különálló bluzzal, mint az idei őszi kollekciókban. Twed kosztümökhöz csíkos szaten és moiré selyemblúzok egészen újszerűek. Ujjuk szabása rendszerint bő, férfias mandzsettával, még akkor is, ha anyaguk díszes selyem. Van köztük színes fémszállal átszőtt kelme, egyébként ezüst vagy aranycsikozású egy élénk színnel kombinálva. Feltűnően sok még a díszes, flitteres blúz, a sima, estélyi kosztümhöz viselve.

Marlene Dietrich magas turbánban jelent meg egy előkelő párisi étteremben, klasszikus szabású sárga tailleurjéhez: kék, sárga és bíborszínű jerseyből volt fonva a turbán. Hosszú aranyszőke haja époly lágyan hullott vállaira, mint ahogyan a filmen annyiszor láttuk. Négyszögletes nagy fehér táskáját, hosszú aranylánccal jobb vállára akasztva viselte a nagy művésznő. Nem mindennapi volt az a fehér muszlin empire stílben készült koktél ruhája sem, melyet Serge Lifar, a világhírű balettművész társaságában viselt. A ruha felsőrésze hálóingszabásúan bő volt, a deréknál egy csavart arany fémöv fogta össze, onnan kezdve pedig bőven redőzve hullt alá. Mély acélszín harisnya és fehér kígyószandál egészítette ki öltözetét. Mióta Marlene abbahagyta a filmezést, kizárólag a ruháinak él, valóban dominálja is a divatot, mert minden ruhadarabja kellemes meglepetés és számtalan kópiát látunk belőle már a viseléstől számított egy-két nap mulva. Ez neki nem nagyon kifizető, mert így csak egyszer visel egy ruhát, de úgylátszik férjének, Mr. Siebernek, a párisi Paramount vezérének budgetje bőven finanszírozza Marlene egyéni és nagyon ízléses divatfantáziáit.

*

A siófoki sporthét megnyitása alkalmával érdekes magyaros himzett mellénykében láttuk Albrecht királyi herceg feleségét, a mindig elegáns Bocskay Katalint. A sötét és elől hólozott szoknyarészhez jött az egészen szűk, ujjatlan mellény, magas nyakkal és elől végig fekete gombolással. Anyaga fehér szűr volt. Nagyszélű sötét posztókalap egészítette ki öltözetét.

*

A windsori hercegné is diner-t adott a közelmult napokban s erre az alkalomra Mainbocher, a most legfelkapottabb szalon szállította neki rendkívül bő szoknyás, fehér lülből és szaténszalagokból összeállított ruháját, a ruha dereka kendőszerűen borul egymásra egy hatalmas virágcsokor alatt

*

Egy elegáns budapesti dáma érdekes ötlettel tette eredetibbé egyébként is jól sikerült estélyét. Felkérte a résztvevő hölgyeket, hogy valamennyien fehér vagy kék ruhában jelenjenek meg. Feledhetetlenül festői látványt nyujtott a csillagos nyári estélyen a sok könnyű, habos, bárányfelhőszerű fehér és kék nyári toalett.

*

Az őszi divatkollekciókban, hír szerint, ismét a pasztelszínek uralkodnak. Természetesen sötétebb tónusban, mint tavasszal és nyáron, de a divattervezők az őszi ruháknál is — estélyi toalettekhez és utcai együttesekhez egyformán mellőzik az élénk, eleven színeket, Ennek következménye, hogy a kozmetikusok is lemondanak a rikítószínű kozmetikai szerekről és tompább árnyalatú arc- és ajakfestéket, szemfestéket és az arc színeivel harmonizáló körömlakkot ajánlanak őszre. Az arcfesték színét az idén leginkább a mályvaszínhez lehetne hasonlítani, egészen matt keveréke a tavalyi lilásvörösnek és az azelőtti sárgáspirosnak. Egyáltalán nem divatos már az élénkszínű rikító ujjak. Ujdonságnak számít a fehér körömlakk is. Természetesen ezt csak a nyári lesült bőrhöz viselik. Ez a fehér lakk tejszerű, kevés csillogó, halvány rózsaszínű emaillal keverve.

*

A »spencer«-nek nevezett kosztümkabátkák is kitűnő alapot adnak a magyaros divatnak. A párisi Bruyerernél a fehér halinából készült derékbaszabott kabát, derecskei rátétmunkával készült és szinte bekecsként hat. Az ujjak végén, gombolásnál, nyaknál s alul körül a fehér halinára applikált rátétposztó halvány kávészínű és ugyanolyan kávészínű szoknyával is viselte a manneken. De nemcsak díszítésben alkalmazkodik a mai divat a mi magyaros öltözködésünkhöz: formákban, szabásban is mintha nekünk akarna kedvezni. A bőszoknyás szoros derekú divatot mintha csak számunkra favorizálná Páris. Nem is kell mást csinálni, mint a párisi toalett derekát kihímezni és már kész a pruszlikos, ingvállas magyaros toalett. De ha mindazt a végtelen sok anyagot és lehetőséget fel akarnánk sorolni, ami a mai divatban a magyar modern ruháknak kedvez és alkalmas, annak vége-hossza nem lenne. Csak egy kevés ötletesség kell és máris megoldottuk szépen és diszkréten a magyaros modern városi öltözködést.

Jean.

Új sziluettek az őszre

X HAJFESTÉS? TARTÓS HULLÁM ARCÁPOLÁS? bizalommal forduljon Debrecen legrégibb szaküzletéhez. Komárominé, — Bikabérház, telefon: 19-56 szám. — „Inecto“ lerakat.

Szűcsmunkákat
szépen és jól készít
Hagymási szűcs
Piac u. 63. udvar.

A VILÁG legolcsóbb fürdője a nagyerdei strand. Használja ki!

Amerikát tulszárnyalta Kina a városfejlesztésben

Sanghaiból jelentik: Csunking fővárost, ahol a kínai nemzeti kormány székhelye van, ismét bombázták a japán repülők. — A várost 16 gép támadta meg, a kár még ismeretlen.

Ez a legutóbbi jelentés érkezett arról a repülőtámadásról, mely az új kínai fővárost érte. Nem érdektelen ismertetni ennek az új fővárosnak a történetét. Csungking eddig nem szerepelt a kínai-japán viszályban, mert nagyon messze,

2000 kilométernyire a tengerparttól fekszik,

tehát elég messze attól, hogy közvetlen érintkezésbe kerülhetett volna a hódító japán seregekkel.

Csunking a Jance-folyam mentén fekszik, de hajón nem lehet megközelíteni, mert a nagy vízesések gátolják a hajózást és így az olcsó víziúton nem férkőzhetnek közelebb Csunking városhoz, mely az ismeretlenségből egyszerre Kína fővárosa lett. Ez a város egy 80 millió lakosú kínai tartománynak volt eddig vezető városa. — A tartomány háromszor akkora, mint Magyarország és igen termékeny terület.

A japán előnyomulás következtében a kínaiak feladták régi fővárosukat, Pekinget, átadták az új fővárost Nankingot és Csangkaisek, a kínai nemzeti kormány vezére ekkor választotta ki Csunking városát, mint olyan várost, mely már távol esik a japán fegyverektől és szárazföldi úton nem támadható meg, a levegőből is bajosan, mert távol van nagyon a japán légi kikötőktől.

Az új kínai fővárosnál csoda történt, mert túlszárnyalták az amerikai városfejlesztéseket is. — Eddig azt tudtuk, hogy csak Amerikában történhettek olyan csodák, hogy évek alatt százezres lakosú városok épültek lakatlan helyeken, vagy apró falvak helyén. — Kína legújabb története bizonyítja, hogy nemcsak az amerikaiaknak van szédületes tempójuk.

Csungkingnak

két esztendővel ezelőtt még 600.000 lakója volt és ma már kétmilliónál több a lakója.

Ez a város azonban nemcsak sátortábor, vagy agyagviskó, mert egyetemek, magas gyárak, országos hivatalok is helyet kapnak és ugyanis, hogy a japánok előnyomegfelelő helyet. Az történt mulásával egyidőben megindult egy új kínai népvándorlás. Nemcsak munkások menekültek a japánok elől, hanem a hivatalnokok ezrei, elindult a pekingi, nankingi és kantoni egyetem és főiskola is. Mindent magukkal vittek a japánok elől. Tanárok és tanítványok vitték az ország belseje felé az intézet felszerelését. Ez az

új népvándorlás duzzasztotta meg úgy Csunking lakóinak számát,

hogy ma már meghaladja népessége a kétmilliót. A népvándorlás még mindig tart, pedig csak azok telepedhetnek le ott, akinek arra engedélyük van. A többiek a tartományban szétszórva, kijelölt helyeken. A népvándorlás szervezve van. A munkásokat így megszervezve telepítik a tengermelléki tartományokból a távoli területekre. Kantonból például

egyszerre indult el 30.000 szövőgyári munkás és munkásnő, hogy az új fővárosban épült gyárakban folytassa a munkát,

melyet a japánok előretörése miatt Kantonban nem folytathattak tovább. A 30.000 gyári munkás kezlogosan kezdte meg az utat. Hónagyar kurzusokat nemcsak mindenpok óta mennek és most augusztusban érkeznek meg az új munkahelyre.

Az új nemzeti fővárosban szédületes arányú építkezés folyik, hogy fedelet adjanak a jelentkező új lakosoknak, gyáraknak, hivataloknak. Az új fővárost Burma kikötőjével egy autóúttal kötötték össze és ez az út egy esztendeig készült.

Az út hossza 3400 kilométer. A nemzeti kínai hadsereg katonái irányították az óriási a.t ate)—jarbb „000mngebá i í íí munkáscsapatokat, akik törték a követ, faragták s ingyen építették az óriási útvonalat.

A joguk csak az volt, hogy az egyegy csoportba dolgozó nemzetségek bevéshették a nevüket a kilométerkövekbe. Az épülő út környékén lakók kötelesek voltak résztvenni az építésben, még ha néhány napi járóföldre laktak is. Az út elkészült, talán egy millió ember munkájával. Sok volt a nehézség, mert szakadékokat kellett áthidalni, hidakat építeni folyók felett és magas hegyeken törni utat, ott, ahol ezelőtt csak keskeny ösvény volt.

Az út elkészült és már száguldanak rajta az autókaravánok, hogy a tengerparti kikötőből szállítsák a nemzeti kormány részére nemcsak a hadianyagot, hanem mindazt, amire a nemzeti kormánynak szüksége van, hogy uralmát erősítse és gátat vessen a japán előretörésnek. Anglia ebben támogatja a kínai diktátort, az útépítésben is segített a technikai megoldás terén.

A nemzeti kormánynál lévő amerikai követ autója robogott végig először az új országúton, melyhez fogható óriási építkezések csak a kínai nagyfal, vagy az egyiptomi piramisok. Az új főváros megalapozásával egyidőben új tartományokat is szerveztek. — Szecsuán mellett már működik az új tartomány, melynek földje

4000 méter magasságban terül el, kitűnő földjén négyszer is lehet évente aratni.

Nyugat-Kína elmaradt népét rohamosan érik a meglepetések. — Gyors iramban művelődnek, mert az eddig fejlett tengerparti tartományok értelmiségi rétegei százezres számmal lepték el őket. Az áttelepített egyetemeken, főiskolákon több mint 10.000 kínai ifjú tanul, művelődik.

Kína kibírt már nagyobb támadásokat is, mint a japán, többezeréves története a bizonyíték, hogy ezt is kibírja.

Az igaz, hogy meglepetésekre lehet számítani, mert azért mentek Csunkingba, hogy ne érjék ott el a japánok és íme, a japán repülők már ott is megjelentek. A modern fegyverek előtt nincs távolság.

Csodálatos történetek filmszalagja

Ez az érdekesség is magyar földön virágzott ki... Vonaton találkoztam vele. Jóarcú, elpusztíthatatlar kedélyű idős bácsi volt, aki ahogy feltoppant a vonat lépcsőjén, hangulattal borította el az egész vasuti fülkét. Dalolt kedves, borízű, lágyan reszkető öreges hangján, szép magyar nótákat, pajkos, csintalan strófákat, aminek hallatára a kupé hölgyutasai felnevettek, visszafojtott kuncogással, mintha valaki csiklandozná őket... Históriákat beszélt el, vidám anekdottákat, amikhez olyan érdekesen zenélt a vasuti kerekek monoton kattogása. Furcsa, hihetetlen történetek voltak ezek, egyik-másikra szinte bízást ráfoghatta az ember, hogy már tullépték a valóság határát. De azért jók voltak, mert meglopták az utazás unalmát.

Az öreg bácsiról az derült ki negyedórán belül, hogy mindenkit ismert aki a fülkében utazott, még ha az ország különböző részeiből vonatoztak is. Sőt, aki a közbeeső állomásokon felszállt, csakhamar azoknak a családjával is tudott találni némi kapcsolatot... Kiderült rövidesen, hogy nincs az országnak olyan zuga, ahol ismerős ne volna az öreg.

— Hja! Sokfelé megfordultam én, — mondotta az idős bácsi. **Hiszen hét esztendeje, hogy egyfolytában utazom. Bérletem van nekem a MÁV összes útvonalaira... Ebben a pereben még magam sem tudom, hol szállok ki...**

Előmutatta a bérletét, alátámasztásul szavainak, aztán zavartalanul folytatta:

— Felülök a vonatra Debrecenben, aztán, ha elkezd szemerkélni az eső, nekidülök a fülke oldalának és alszom. Csak azt mondom meg a kalauz úrnak, hogy ha már süt a nap költsön fel... Lehet, hogy holnap a Balatonnál szállok ki... másnap Kassán. Tehetem, nyugdíjas ember vagyok, nincsen semmi dolgom. **Hét év óta ez a szórakozásom, hogy utazgatok. Az ország egyik végétől a másikig. Ahol kedvem szottyan, kiszállok... Ha tehetném, az unokámnak bérletjegyet váltanék, aztán vonatra ültetném, hogy csinálja ezt az utat.** Többet tanulna, mint akármelyik iskolában... Mennyi fajta emberrel összejön az ember, mennyit tapasztal így... Ez a legjobb iskola...

Az érdekes öregúr, aki hét év óta folytonosan utazik: debreceni ember.

*

A Dunántúlon, egyik balatonmenti faluban ismertem meg. Villája van, amit a fürdőszezon alatt kiad vendégeknek, őmaga pedig ilyenkor feleségével együtt felköltözik a padlásra... Ebből él most már, mert évekkel ezelőtt felhagyott a „mesterséggel".

Azért a tekintélye még meg van. Csodákat beszél rólo egyik-másik idősebb asszony, aki még emlékszik az öreg kuruzsló munkájára. Többek között azt mondják, hogy volt egy hajnövesztő szere, amitől dús növésnek indult a legkopaszabb fejen is a haj...

— Az öregtől egyszer egy ittjáró vándorcirkuszos is vásárolt — mondotta informátorunk — egy fogatlan öreg nénike, — aztán volt egy parányi háromesztendős kisfia... a Józsi bácsi csodaszerével bekente az arcát és attól kezdve úgy mutogatta a gyermeket, mint „szakállas, bajuszos csecsemőt, a csodagyereket". Ilyeneket tudott azelőtt Józsi bácsi... Ha akarta volna, a csodaszerével majomma varázsolhatott volna, itt mindnyájunkat.

A legnagyobb fenntartással fogadtuk az öregasszony hiresztelléseit a magyar föld utolsó kuruzslójáról, aki már hosszú ideje felhagyott egyébként is rosszhírű, sötét mesterségével... Azért az embert furdalta a kíváncsiság, hogy utána járjon, mi igaz a szállongó hírekből, melyekből valóságos legenda fonódott a Józsi bácsi roskatag alakja köré.

Egyszer elcsíptük, ahogy a kertben napkúrázott. Hétoldalról ontotta sugarait a nap, Józsi bácsi mégis fázósan húzta össze magát...

— Mi baj van Józsi bácsi? — kérdeztük.

— Az epém kínoz — mondotta az öreg úr nyöszörögve. — Tegnap voltam a doktor úrnál. Adott valami cseppet, de azt mondta, hogy itt csak a műtét segít... Az epeköveim befúródtak a májba, azt mutatja a rötgény... Hát muszály bicska alá vetnem magam. Holnap bemegyek a városba, a klinikára, aztán rendbehozatom magam.

Az utolsó kuruzsló tehát elindul a klinika tiszta, higénikus szobái, az orvosi tudomány gyógyításai felé. Akinek babonás kuruzslásai köré régen legendakört font az emberek hiszékenysége, ha komolyan megbetegszik, őmaga is orvos, klinikára megyen és megröntgenezteti magát.

A magyar filmgyártás helyzete

az utóbbi hetek eseményei nagyban súlyosbították, mert a pénzintézetek — a bizonytalan helyzetre való tekintettel — teljesen visszavonultak a finanszírozástól. — Ugyancsak megszakadtak a Bogdánffy-féle tárgyalások is, pedig már úgy látszott, hogy néhány napon belül sikerre vezetnek és végleg megoldják a magyar filmgyártás válságát. Amennyiben — mint remélhető — a nemzetközi béke ismét helyreáll s nem kerül háborúra a sor, a tárgyalásokat folytatják.

A Hunniában közben befejezik a forgatás alatt álló két filmet, bár mindkét filmnek a rendezőjét behívták és csak átmenetileg szabadságolták a munka elvégeztéig. A Hunniában egyébként is sok katonát lehet látni, mert megkezdődtek a Szárnyasdandár című katonai repülőfilm felvételei és az azokat irányító tisztek igen szorgalmasan látják el feladatukat és nagy lelkesedéssel végzik a különben szokatlan munkát.

Persze, a szakma változatlanul gyártja a — terveket. A legújabb elgondolások szerint a Művész film Békeffy István és Stella Adorján Hotel Ritz című vígjátékát gyártja októberben Turay Idával a főszerepben, — a Csepreghy filmvállalat megvásárolta Forró Pál Matild néni című regényét, amelyet Fedák Sárival a főszerepben készít el. Az előbbi filmet Szlatinay Sándor, az utóbbit Csepreghy Jenő rendezi. — A Harmónia film még mindig reméli, hogy Herczeg Ferenc hozzájárul a Gyurkovics lányok megfilmesítéséhez, míg az Objektív film Ráthonyi Ákos rendezésével Török Rezső regényét: Nehéz ma férjhez menni — óhajtja forgatni. Ráthonyi Ákos egyébként Nagyiványi Zoltán Szerencsevadász című filmjét forgatja egy másik filmvállalat számára. A Phöbus filmvállalat Földes Imre Pántlika című nagysikerű darabjának filmváltozatával foglalkozik és nincs kizárva, hogy Molnár Ferenc Farkasa, amely már oly régen kísért, mint magyar film, az idén megvalósul.

40.463/1939. fj. **HIRDETMÉNY.** Az 1929. XXX. t.-c. 23. §-ának 4. bekezdése alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 5-én — kedden — délután 6 órakor a Városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a Városháza hirdetőtábláján ki van függesztve. Dr. Kölcsey Sándor polgármester.

Mit adott a magyarság a világnak?

Asbóth magyar mérnök olyan tökéletes helikopter csavarszárnyas repülőgépet talált fel, hogy **találmányára Anglia is felfigyelt és az egyik angol repülőgépgyár kétéves szerződéssel magához kötötte a magyar mérnököt.** Pierre Delatre ismert francia történész mondotta nemrég egyik beszédében:

„Angliának, Franciaországnak és Magyarországnak a középkorban egyenlő számú lakossága volt. S azért van ma Angliának negyvennégy és Magyarországnak csak tízmillió lakosa, mert a magyarság négyszáz éven át vérzett Európáért és a civilizációért."

A francia történész megállapítása nagyon érdekes, mert abból azt is következtethetjük, hogy **mi lett volna akkor, ha Magyarország négyszáz éven át békében élhetett volna? Micsoda magyar tehetségeket termelhetett volna ki, mert hiszen még így is a megfogyatkozott magyarság is az egész világnak aránylag több zsenit és feltalálót adott, mint igen sok nagy kultúrnemzet.**

Mostanában gyakran olvassuk az ujságokban, hogy külföldi, amerikai magyarok járnak Magayrországon, ahol felkeresik a Magyarok Világszövetségét, **amely nyilván tartja az egész világon szétszéledt magyar tehetségeket.** Erről nemrég a szövetség zsebkönyvet adott ki, amelyet a legutóbbi, 1937. évi Magyarok Világkongresszusának minden egyes tagja megkapott.

A zsebkönyv valóságos tárháza azoknak a világhírűvé lett magyar tehetségeknek. Vegyük sorra őket.

Madagaszkárnak a magyarság alkirályt adott **gróf Menyovszky Móric** személyében, aki a Csendes-óceán több szigetével együtt felfedezte ezt a szigetet és meghódította a franciák számára. Kenyának is van magyar vonatkozása: **gróf Teleki Samu,** a nagy Afrikakutató fedezte fel a vulkánjait és nagy tavait 1886—1888 között. Franciaország és Anglia tehát egy-egy gyarmatot köszönhet a magyarságnak.

A magyar **Környei István** mint író és tudós egyaránt a legnépszerűbbek és jelentősebbek egyike Amerikában. Ő adta Amerikának 200 éves jelszavára a „tessék mosolyogni" (keep smiling) helyett a másik jelszót: kikapcsolódni. Magyar ember eszméje határozza meg ebben 500 évre előre az amerikai életet. Mint író „Pax" című remekével eszperantó nyelven nyert világdíjat. „Valaki jön" című műve teljesen újszerű. A gyermekvárás idejét írja le finom lírával, amíg megszületik a gyerek, akiből minden lehet... Ennek folytatása az „A gyermek sír", mely a világ legremekebb lényének, a gyermeknek életét írja le addig a napig, amikor kiütközik belőle a felnőtt... Találmányai közül pedig a szilárd víz és levegő, egy csodálatos konzerválószer, mely mindent frissen megőríz évtizedekig, az emberi test kémiai összetételének pontos megállapítása, a homoknak, mint elsőrangú tűzoltószernek alkalmazása ott, ahol víz nincs, géppel fúvás által, az úgynevezett homoköntözés, egy érdekes csodaszere, mellyel hetek alatt óriás erdők termelhetők ki s egy évben sokszoros termelést ér el, autó- és repülőgépösszeütközést megakadályozó védő ballonhólyag a legérdekesebb találmányai Környei Istvánnak, Amerika magyar származású ötletrekorderének, aki szintén egyike azoknak, akinek sokat köszönhet a világ.

Franciaországnak a magyarság 11 marsallt adott. A Deák, Rátkay, Deseewffy, Bercsényi és Esterházy-huszárok a francia hadsereg legvitézebb katonái voltak. Párisban élt és alkotott Munkácsy Mihály és Paál László. Párisban Grand Prix-et nyert Fadrusz János, a pozsonyi származású világhírű szobrász és magyar volt Paris egyik leghíresebb orvosa, Gruby, aki felfedezte a kórokozó gombák és trypanosomák nagyrészét. A világhírű Havas hírszolgálati iroda megalapítója is magyar ember volt. A párisi Ecole Centrale-t a selmecbányai akadémia mintájára szervezték meg.

Olaszországban divat lett minden, ami magyar

Olasz írók magyar név alatt írnak könyveket, magyar környezetbe helyezik regényük cselekményét, páratlan az érdeklődés a magyarság iránt. Beszélgetés Dr Tassy Ferenccel, a Debrecenből olasz katedrára került tanárral.

Azoknak a **fiatal magyar tudósoknak sorában, akik külföldön dolgoznak a magyar kultura ismertetésén s egyre szélesebb körök érdeklődését fordítják a magyar szellemi kincsek felé,** a legértékesebbek sorába tartozik dr **Tassy Ferenc** tanár, aki Debrecenből **került olasz katedrára, ahol nagyjelentőségű tevékenységet fejt ki a magyarság és a magyar-olasz barátság szellemének megfelelően.**

A párhetes debreceni tartózkodásra hazaérkező dr Tassy Ferenc rendkívül érdekes dolgokat beszélt el a **„Debreczen"** munkatársának.

Az olaszok élénk érdeklődése a magyar kultura iránt került szóba.

Az olaszokban **szinte ösztönösnek mondható rokonszenv nyilvánul meg Magyarországgal szemben.** Nyugodtan állíthatom, hogy **érzelmileg minden nép közül minket érez magához legközelebb az olaszság. Ez az érzelmi beállítottság nagyban megkönnyiti az Olaszországban működő magyar tanárok egyébként nem könnyű feladatát.** Nem könnyű ez a feladat, mert hiszen felületesen neheznek mondott nyelvünk és rajta keresztül irodalmunk, általában műveltségünk, megismertetéséről van szó.

— A magyar irodalomnak, itt elsősorban a színpadi és elbeszélő irodalomra gondolok, **olyan jó neve van olasz földön, hogy gyakran elég a szerző magyar volta, hogy egy művet lefordítsanak.** Vannak újságok, amik **hetenként legalább egyszer egy-egy magyar elbeszélést közölnek, nemritkán idehaza alig ismert íróktól. Akad olasz író ha nem is a nagyok közül, aki magyar álnév alatt próbálkozott. Számos olasz színdarab regénynek, regénynek, vagy elbeszélésnek a cselekményét magyar környezetbe helyezik, szereplői magyar nevet viselnek.** Természetesen ilyenkor csak a nevek magyarok, de az eset jellemző irodalmunk népszerűségére.

— Előrelátható, hogy ennek a „magyar divatnak" meg lesz a visszahatása. **Tartani lehet tőle, hogy a kritika nélkül lefordított, silányabb munkák és a rosszul sikerült utánzatok csökkenteni fogják az érdeklődést, ellangyosítják azt. Egyelőre azonban törődjünk a tényleges helyzettel és örüljünk annak, hogy ez kedvező.**

— Nagyon jó neve van odakint **a magyar zenének, a balletnek, a festőművészetnek és a szobrászatnak.**

— Kik a kedvelt magyar írók Olaszországban?

— **A regényben Zilahy, a vígjátékban Herczeg (Kék róka, Utolsó tánc).**

— Kik tanítják a magyar nyelvet az egyetemeken?

— A kérdést helyesbíteni kell: **a nagy érdeklődés kielégítése végett mi nemcsak az egyetemen, hanem különböző egyéb tanfolyamokon is foglalkozunk a magyar nyelv tanításával.** A magyar nyelvet rendszerint azok tanulják, akiket **a magyar kultura vonz, vagy** akiket bizonyos praktikus célok késztetnek **erre.** (Kereskedelem, katonatiszti, vagy diplomáciai pálya.) Az esetek elenyésző kis részében nyelvészeti érdeklődés, vagy tervezett magyarországi utazás a rugó.

— Milyen haladást érnek el az olaszok?

— **Tapasztalataim szerint a magyar nyelv sokkal könnyebb annál, mint amilyennek azt maguk a magyarok is hiszik.** Egy bizonyos, az olasz hamarabb megtanul magyarul, mint németül, vagy bármelyik szláv nyelven.

Az Olaszországban élő magyarságra terelődik a szó, a magyar szellemi életbe való bekapcsolódásukra. Erre vonatkozólag dr Tassy a következőket mondja:

— Olaszországban a statisztika szerint többezer magyar él, azonban ezek annyira szét vannak szórva, hogy nagyobb magyar kolóniáról csak Milánóban beszélhetünk.

— Milanó virágzó gazdasági élete (fejlett ipara és lüktető kereskedelme) a háború befejezését követő első évben **igen sok magyart vonzott Olaszországnak ebbe a lendületesen előretörő és szinte második fővárosnak számító centrumába.**

— Néhány évvel ezelőtt **a milanói magyarok száma meghaladta a kétezret. Most kevesebben vannak, de az ezret ma is felülmulja számuk.** A milanói magyarság élénk egyesületi életet él, az egyesületen, amely elsősorban társadalmi működést fejt ki, (ünnepélyek, összejövetelek, előadások rendezése) **Milanóban néhány év óta magyar elemi iskola működik. Az iskola bizonyítványa egyformán érvényes Magyar- és Olaszországban. Nem csoda tehát, ha tanulói között szép számmal akadnak olasz szülők gyermekei is.** Az olasz gyermekek a társadalom különböző rétegeit képviselik, jeléül annak, hogy a magyar kultura és ennek hordozója: a magyar nyelv iránt őszinte és széleskörű érdeklődés nyilvánul meg Olaszországban.

— Az iskola lelkes tanítói gárdája, a m. kir. főkonzulátus által mindenben támogatva, a magyar és olasz nebulók tanításán túl minden rendelkezésre álló eszközzel részt vesz a magyar kolónia kulturális megmozdulásaiban.

— Jelentősen elősegíti a magyarság széles rétegeinek a magyar kulturától elnemszakadását a magyar egyesület könyvtára. Az egyesületnek havi folyóirata is van, mely az együvétartozás ápolásának egyik hathatós eszköze.

Az elmagyartalanodás veszélye csak azoknál áll fenn, akik idegenben születtek, idegen környezetben nőttek fel, akiknek minden emlékük idegen tájakhoz és emberekhez fűződik, akiknek csak elmosódó képük van szüleik hazájáról. Azonban ezekben a gyerekekben is, általában 18—20 éves korukban, minden külső beavatkozás nélkül, fel szokott ébredni a vágy őseik hazája iránt. Akik ebben az időszakban huzamosabb időre a hazakerülés szerencséjében részesülnek, azokban sohasem halványul el a magyarsághoz tartozás tudata. Legnagyobb veszély, ha ezek az idegenben felnőtt gyermekek nem magyarral házasodnak össze.

— A mai olasz kulturáról van-e valami friss mondanivalója tanár úrnak?

— A történelemben legritkábban fordul elő, hogy egy nép egyidejüleg minden téren elsőrangú alkotásokkal gazdagitsa az emberi művelődést. Lehet, hogy a „ma" Olaszországának nincs nagy regényírója, azonban kétségtelen, hogy a politikában övé az első hely. A képzőművészetek közül az építészetben ért el olyan magaslatra, ahova csak utolérés áhitozásával nézhetnek fel azok a nemzeti kulturák, amelyek ebben a művészetben még nem találták meg maguk és koruk szintézisének kifejezését. A fasizmus lényege szociális téren a társadalom különböző rétegeinek közelebbhozása. Ennek a művészetben két legérdekesebb megnyilvánulása a gyári hangversenyek rendezése és a színházi kulturának nagy tömegek számára hozzáférhetővé tétele. Eldugott falvak, amik eddig színtársulatot nem is láttak, most a teherautókon vándorló színtársulatok révén kitűnő erőktől a legkifogástalanabb előadásokat élvezhetik, olcsó árakon. A színpad és tömeg egymáshoz közeledésének legnagyobbszabású kísérlete Rómában folyik, ahol a Caracella fürdőjének romjai között húszezer személy befogadására képes szabadtéri színpadot létesítettek.

Csak egy mosolyt

AZ EGYETLEN SZÓRAKOZÁS

— Hallja szomszédasszony, de csunyán káromkodik a kedves férje!

— Hagyja csak szegényt. Amióta leszoktattam az ivásról, kártyázásról és dohányzásról, ez az egyetlen szórakozása.

MEGNYUGTATÓ

A vicinális állomáson reggel negyed hétkor lihegve és homlokát törülgetve megjelenik egy utas. Egyenesen az állomásfőnökhöz fordul és megkérdi tőle, hogy nem késte-e le a vonatot?

— Kár volt úgy sietnie! Van még bőségesen ideje várni.

— Hála Istennek! Mikor megy a vonat?

— Holnap reggel, hat óra tíz perckor.

ÓVATOS UDVARLÓ

— Zsuzsi kisasszony, van magának húga?

— Nincs.

— Mit gondol, ha volna, elvállalna engem sógorának?

ASSZONYOK DEBRECZENJE

Nem tudom,

hogy kivel barátkozik a leányom, de azt kell nap-nap után tapasztalnom, hogy nem valami jó társaságban foroghat házon kívül.

Ezt írja, Asszonyom s mi az anyai szemnek igazat adunk.

Senki nem látja olyan biztosan azt, hogy mi történik a gyermekkel, mint az anya. Viszont senki olyan pontosan és biztosan meg nem állapíthatja, hogy kivel, milyen társasággal tart fent kapcsolatot a gyermeke, mint éppen az édesanya.

Nyilvánvaló, hogy nem lehet közömbös a gyermek társasága.

Nemcsak a leánygyermekre, a fiúgyermekre is nagy hatással van, hogy kivel, kikkel találkozik, vagy beszél.

Ma meg éppen fontos ez.

Jól mondja, Asszonyom, sokkal fontosabb, mint valaha.

És mikor azt kérdezi, hogy mit tegyen, mi nyomban megadjuk a választ: mindenekelőtt meg kell tudnia, hogy kivel és kikkel beszél, társalog, játszik, vagy szórakozik a gyermeke. Először őt magát igyekezzék szépen, szép szerével megkérdezni, de ha makacs, titkolódzó, akkor ott már eredményt aligha fog elérni.

Itt már ekkor baj van és más eszközökhöz kell nyulni.

Mindenekelőtt szigorítani kell az ellenőrzést és más úton-módon kell megtudni, hogy kik azok, akik hatással vannak a gyermekre. Kik azok, akik befolyásolják, milyen emberek, mit akarnak a gyermektől, mire veszik rá önkéntelen is, ha aztán az a látszat, hogy itt van a hiba, azonnal és kérlelhetetlenül véget kell vetni az ilyen társaságnak, az ilyen kapcsolatnak. Valóban futásban a menekülés és tassan rájön maga a gyermek is, hogy ez volt az egyetlen mód, mely jövőjét, életét biztosíthatja, életét szebbé teheti...

Fontos,

hogy ha kőedényben sietve le akar valamit hűteni, állítsa bele erősen sósvízbe;

hogy a befőttesüveg nem reped szét, ha nedves ruhát csavarunk köréje és nedves ruhára is állítjuk, mielőtt a forró gyümölcsöt beletennénk. Ugyanez áll az üvegtálakra, amelyekbe forró ételt, párolt gyümölcsöt, puddingot stb. teszünk;

hogy a konyhában mindig képződik gőz, tehát a szögek könnyen rozsdásodnak. Ha azt akarjuk, hogy a szög ne legyen rozsdás, hevítsük fel izzóra s azután merítsük meg hideg lenolajban;

hogy nikkeledényben nem szabad savanyút főzni, pláne tartani, mert az ecetsav, a savanyú gyümölcslé és sós oldatok oldják, ez az oldat pedig rendkívül káros az emberi szervezetre. Nikkeltárgyakat sohasem szabad zsíros, vagy szódás, szalmiákos vízben mosni, hanem forró, sósvízben mossuk el, utána pedig benzinnel és bécsi mésszel dörgöljük át;

hogy a nem rozsdamentes evőeszközt étkezés után minél előbb jó elmosogatni, de addig is, amíg nincs rá idő, ujságpapírral jó ledörgölni a piszkot. Acélpengékről a gyümölcsfoltot fahamuval dörzsöljük le, evőeszközről tojásfoltokat kormmal dörzsöljük le;

végül jegyezze fel: sör és tea mellé

Menyasszonyi csók az „acéltüdő rabjának". Fred Snite amerikai milliomos fia, ki betegsége miatt 3 év óta acéltüdőben él, megnősült.

következő étvágyfalat elkészítését: 5 deka vajból, kevés liszttel, kis paprikával híg rántást készítünk, hozzáadunk 10 deka reszelt emmentáli sajtot és kis tejjel nem sűrű péppé főzzük. Vékony zsúrkenyerek egyik felét megkenjük és közvetlenül a tálalás előtt sütőben megpiritjuk.

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Savanyútüdőleves, káposztáskocka. *Vacsora:* Füstöltoldalas juhtúró, zöldpaprika.

KEDD. Ebéd: Paradicsomleves, borjúszegy zöldbabfőzelékkel. *Vacsora:* Paprikásburgonya tejföllel, szilva, alma.

SZERDA. Ebéd: Zöldségleves, töltöttkáposzta. *Vacsora:* Hideg fasírozott kovászos uborkával, körte.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Újbableves borjúlábbal, lekvárosderelye. *Vacsora:* Rántotta zöldpaprikával, görögdinnye.

PÉNTEK. Ebéd: Paraj tükörtojással, vaníliafelfujt. *Vacsora:* Rakottburgonya alma.

SZOMBAT. Ebéd: Karalábéleves, töltöttpaprika, főtt kukorica. *Vacsora:* Vese velővel, uborkasalátával, körte.

VASÁRNAP. Ebéd: Csirkeaprólékleves, paprikáscsirke galuskával, őszi baracklepény. *Vacsora:* Hideg borjúsült kovászos uborkával, délről maradt tészta, őszibarack.

Receptek

Mustban főlt birsalmasajt

A szőlő édes levéből sűrű mustot készítünk, megfőzzük benne a már megfőtt és megreszelt birsalmát. Annyit tegyünk bele, hogy sűrű pép legyen az egész. Nagyon jó ízt ad neki, ha egy citrom apróra vagdalt héját tesszük bele. Pár óráig főzzük, mikor egészen sűrű, kenjük ujjnyi vastagon deszkára és meleg helyen szárítsuk meg. Ha a deszkától már elválik, keskeny szeletekre vágjuk.

Kappan szardellával

A kappant megtisztítva megsózzuk s egy ideig a sóban hagyjuk. Három szardellának a szálkáját kiszedjük, a halakat apróra vágjuk, egy darab jól elhabart vajba tesszük, jól összekavarjuk, a kappannak belső részét ezzel jól kikenjük s vajjal gyakrabban leöntjük. Ha szép sárgára megsült, tálra tesszük s a mártást alája öntjük.

Irish stew (ír gulyás)

Kockára vágott birkahúst forró vízben jól megmosunk. Sárgarépát, petrezselyemgyökeret, zellert, burgonyát, kevés vöröshagymát lehetőleg egyforma hosszú darabokra szeletelünk. A húst bő vízben tűzre tesszük. Ha felforrt, leszedjük a habját és a zöldségeket beletéve, tovább főzzük. Amikor a hús puhulni kezd, nyolcadokra vágott kelkáposztát és friss gyalult vagy savanyú káposztát teszünk még hozzá. Megsózzuk, megborsozzuk, apróra vágott petrezselyemzöldjével ízesítjük és puhára főzzük.

Szardellás ponty

A megtisztított és kettéhasított pontyoldalakból tetszés szerinti nagyságú szeleteket vágunk, azokat sűrűn bevagdaljuk (a besózást mellőzzük), két rész vajat, egy rész szardellapasztával elkeverünk és felolvasztunk, majd a halszeleteket benne megmártjuk, vagy azokat bőségesen bekenjük. Tepsit vagy tűzálló tálat vajjal vastagon kikenünk, a megmártott szeleteket sorjába berakjuk és egy-két deci tejfellel az egészet leöntjük. Forró sütőbe téve, saját levével többször öntözgetve, pirosra sütjük. Zsírban sült burgonyával körítjük és szardellamártást adunk hozzá.

Körte sufflée

Szép egyforma körtéket szirupban óvatosan megfőzni, kettévágni és a mag házat kivenni, a szárát meghagyni. Rendes piskótatésztát sütni: 3 tojásfehérje habnak 3 evőkanál cukorral tovább verni, 3 kávéskanál liszt és a 3 tojás sárgája. Tepsibe megsütni, fánkszúróval kiszúrni, kettőt-kettőt baracklekvárral összeragasztani. Tűzálló tálat kikenni, minden körte alá ilyen összeragasztott piskótát tenni. A körtéket baracklekvárral megkenni. Öt körtéhez veszünk öt tojássárgát, amit kikeverünk 5 kanál cukorral, kis citromhéj és leve jön bele és az 5 tojás habja. Bevonni a körtéket és lassú tűznél sárgára sütni. Rum-sance hozzá: fél liter tejet 4 tojás sárgájával és 4 kanál cukorral, kis vaniliával sűrű krémmé főzni, ha kihűlt, 4deci erősen felvert tejszín és annyi cointreau, tripple-sec, vagy apricot, brandy, vagy rum, hogy érezhető legyen az íze.

Rakott kelbimbó.

10 deka Banquet szárított kelbimbót a főzés előtt 4 órával hideg vízben áztatunk, úgy, hogy a víz ellepje, majd gyengén sózott vízben addig főzzük, hogy ujjal szétnyomható legyen. A vizet jól szürjük le, a megfőtt kelbimbót vajban megpirítjuk, 25 deka sovány marhahúst (legjobb a vesepecsenye vége) 50 deka kövér sertéshússal összedaráljuk. Izesítésre hozzáadunk vörös- és fokhagymát, 2 literes lábost 1 deka hideg vajjal kikenünk és ebbe ujjnyi vastagon kelbimbót teszünk. Erre rétegezünk húskeveréket kelbimbóval változtatva oly módon, hogy a felső réteg kelbimbó legyen. A megtöltött lábos tetejére apró darabkákra elosztva 14 deka vajat teszünk, sütőbe téve, az egészet jól átsütjük.

Diós kávétorta.

10 tojás sárgáját habosra keverünk 20 deka cukorral, hozzáadunk fél rud vanilia kapart belsejét, 10 tojás kemény habját, 20 deka darált diót, 2 evőkanál finoman darált, szitált pörkölt kávét, 2 kanál kiflimorzsát. Könynyedén elkeverjük, kikent formában megsütjük. Ha kihült, 3 lapra vágjuk. 20 deka vajat habosra keverünk 20 deka cukorral. 1 tojást, 1 kávéskanál grizes liszttel elkeverünk, hogy csomós ne legyen, 1 deci jó feketekávéval sűrű krémmé főzzük, ha kihült, még 10 percig a habos vajjal keverjük. Két sor tölteléket teszünk a tortába s a tortát kívül csokoládédarával vagy törmelékostyával leszórjuk. Kipróbált jó recept.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

A jutalomkönyvről

kell írnom ismét, mert igen sokan keresnek fel levélben és kérdezik, hogy milyen úton, módon lehet megszerezni a jutalomkönyvet. Egyszerű: olvasónk kell, hogy legyen az illető.

Tehát nem is munkatárs első sorban.

Mi megbecsüljük a hűséges olvasót is és azok is jutalomkönyvben részesülnek előbb vagy utóbb.

Hála Istennek sokan vagytok és mindig többen és többen lesztek, éppen ezért nem kerülhet egyszerre mindenkire a sor, de egyszer biztosan.

Nem kell ezért semmi különöset tenni.

Legfeljebb egy levélben bejelenti ez is, az is, hogy lapunk olvasója, hogy ez a cikk, vers, vagy mese tetszett neki, vagy elmondja, hogy mit szeretne látni lapunkban, mi volna az, ami érdekelné, ez már elég arra, hogy mi számon tartsuk és jutalomkönyvben részesüljön.

No, aztán vannak olyanok, akik panaszkodnak, hogy ők még egyetlen egy jutalomkönyvben részesültek, pedig már ennyi, vagy annyi verset írtak.

Itt a baj.

Mindenek előtt az, akinek közlöm a versét, már magában véve is vegye jutalomnak, mert méltónak találtuk arra, hogy kis pajtásai elé állhasson szellemi kinesével. Reménlhetőleg nem könyvért, vagy más ellenszolgáltatásért írta azt a verset, keresni még ráér a saját írásával akkor, amikor valóban értékes dolgokat alkothat esetleg. Jutalmat tehát azért senki se kap, mert munkatársam, mert dolgozott vagy dolgozik. A jutalomkönyv a barátság jele, melyre minden olvasónk, minden munkatársunk számot tarthat és egyszer rá is kerül mindenkire a sor...

A jószívű kislány

Nem régen a szomszédunkban lakott egy szegény asszony. Két kis leánya volt. Klárinak és Vilmának hívták őket. Ikertestvérek voltak. Klári szelíd, jó szívű kislány volt. Mindig figyelmes volt anyjához. Ő főzött, ő takarított. Minden dolgot elvégzett, mire édesanyja a munkából hazatért. Mert bizony, szegény asszony állandóan munkában volt. Mosott, vasalt és minden munkát vállalt. De még így sem tudta a Vilma igényeit kielégíteni. Mert Vilma nagyravágyó és rossz szívű teremtés volt. Mindig kényeskedett, egész nap tétlenkedett. De azért mégis követelődzött. Rája költötte édesanyja az egész keresetét, amit a háztartáson kívül megtakarított. Bizony még ez sem lett volna, ha rendesen táplálkoznak. De nagyon szűkösen éltek, mert Vilma veszekedett, ha nem vették meg neki, ami kellett. Szegény anyját nagyon elkeserítette a Vilma viselkedése. Történt egyszer, hogy az anya el ment ismét kenyér után nézni és a két leány maga maradt. Klári végezte szorgalmasan a tennivalóját, amikor bekopogtatott egy szegény koldus ember. Klári megszánta és adott neki egy darab kenyeret. De amint ezt Vilma meglátta, hangosan kikapta a koldus kezéből a kenyeret. Durván szidalmazni kezdte.

Kinyitotta az ajtót és durván tolta kifelé. Klári persze még most is védte és vitte utána a kenyeret. Éppen akkor ment arra egy dúsgazdag földbirtokos. Meglátta a két leány jelenetét a koldussal.

Nagyon megtetszett neki Klári jó szívéért. Elhatározta, hogy érdeklődik utána, mert házukról ítélve nem lehetnek valami jó sorsban — gondolta. De ez a ház sem volt az övék, csak lakók voltak benne.

A földbirtokos bement egy közeli házhoz és érdeklődött a két lány után, hogy milyen körülmények között élnek. Hazament és elmondotta a feleségének, hogy mit látott. Elhatározták, hogy meglátogatják őket. Így is történt. Elmentek a szegény asszonyhoz. Nagyon megtetszett a gazdag házaspárnak a kis Klári. Mondották az édes anyjának, hogy szeretnék magukkal vinni. Mivel nekik nincs gyermekük. Klári nem fogadta el a fényes ajánlatot, mert sajnálta édesanyját és testvérét elhagyni. A házaspárt nagyon meglepte nemes gondolkodása. Erre azt mondották, ha nem megy Klári velük, így is gondoskodnak róla. A férjhezadás is az ő gondjuk.

Mikor eltávoztak, Vilma szörnyű irigységét leküzdve, elhatározta, hogy megjavul. Követi Klári példáját. Kíméletes, jó szívű lesz még a koldushoz is ezután.

Tóth Mária.

Népem!

Népem, Te büszke ősi faj,
Kit ostorozott már annyi baj,
Ki védted nyugat hatalmát
S vívtál ezerszámra csatát,
Kire rég Trianon sujtott,
Feldarabolván országod,
Te mégis élsz, erősen állsz
Hiszed jön a feltámadás.

Húsz évig vártál, szenvedtél
Közben új erőt gyüjtöttél,
Szent célodul tüzted ki azt,
Hogy rabhazában nem maradsz.
Végre most elértél oda,
Hogy már nagyobb lett a haza.
Visszatért a Kárpátalja
És Rákóczi Ruszinszkója.

Ne bízd még el magad népem,
Szenved még magyar Erdélyben.
Míg a föld is vissza nem jön,
Addig népem nem lesz öröm.
De ha e föld mienk újra,
Kiköszörült lesz a csorba.
Dolgozz, készülj, gyüjtsd erődet
Szabadítsd fel szent földünket.

Varga Imre.

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Mivel beküldött verseim már elfogytak, utánpótlásul ismét elküldök egy néhányat. Nagyon szépen kérem Imre bácsit, hogy a megfelelőt szíveskedjék közölni. Eddig leközlött munkáimért hálás köszönetet mondva maradok tisztelettel jó egészséget kívánva

Nagy Erzsébet.

Kedves Imre bácsi!

Nagyon szeretnék belépni munkatársai közé. E célból most két verset küldök Imre bácsinak, amelyeket, ha megfelelők, tessék szíves lenni leközölni kis lapunkban, addig is maradok további hű munkatársa

Baló István.

Üzenet: Kérésed szívesen teljesítem és ezután is légy hűséges olvasónk, munkatársunk.

E heti könyvjutalmat Baló István, Zoltán Mária és Kecskés Ferenc kapták. Jutalomkönyvüket átvehetik lapunk kiadóhivatalában csütörtökön délután 4—5 óra között.

Erdélyország

Erdélyország kincses földjén,
Székely legény búsúl szegény,
Siratja elveszett fáját,
Erdélyország védbástyáját!
Nagyenyedet, szép Kolozsvárt,
A székelyek fővárosát!

Remél magyar szerencsében,
Ezeréves nemzetében!
Erdélyország dicső földjén,
Álmodozzál székely legény,
Álmodozzál szép időkről,
Dicső magyar jövendőről!

Ifj. Szabó Sándor.

A nemtanúló diákok expedíciója felfedezte a Nagyerdőt

Már a vakációnak utolsó napjait élvezzük és nem sokára megkezdődik az iskola. Ilyenkor a tanulni nem szerető diákokban mély aggodalmak és komor gondolatok ébrednek. Kecske, Kókuszfejű, Köpködő, Szeplős és Vastag Gabi ezek a vakációbeli jóbarátok nem törődtek az egyre jobban közeledő veszéllyel, lázasan dolgoztak. Mint minden rossznak a dolgozásnak is Kecske volt az oka. Pár nappal ezelőtt elolvasta „Felfedezések és kutatások a mellényzsebben" című könyvet. A könyvből ihletet merített a kutató pálya iránt és elhatározta, hogy virágzó ifjúságát és elkövetkező fiatal éveit kutatásokra és felfedezésekre fogja áldozni. Propaganda előadásokat tartott barátjainak. Ő, mint egy tapasztalt, öreg felfedező elmondta a kutató élet szépségeit és gyönyöreit. Elmagyarázta, hogy a felfedező bácsik legtöbbször szülői felügyelet nélkül mennek kutatni és azt csinálnak, amit akarnak. Kétségtelen, hogy Kecske a legnagyobb sikert akkor érte el, amikor megmagyarázta, hogy a felfedezők nem szoktak iskolába járni. Az elkövetkező nagy felfedezőket kiképzőtanfolyam résztvevőinek, csak az nem tetszett, mikor Kecske szomorúan bejelentette, hogy a jómodorú kutatók és a legtöbb felfedező fiatalon meghal kötelességének teljesítése közben. Igaz, hogy választhat a halálnemek közül és úgy hal meg, ahogy a legjobban szeret. Ha a civilizálatlan és fogkrémet nem ismerő embertársai iránt érez olthatatlan szeretetet, akkor megeszik a kannibálok reggelire vagy ebédre. (Attól függ, hogy milyen kövér.) Éhenhalhat, vagy megfagyhat, ahogy neki tetszik. Vastag Gabi, aki örökké ellenzéki azonnal bejelenti, hogy ha ő akarna, lehetne kutató, vagy utazó, mert az ő rokona harisnyakötő, fehérnemű és cipőzsinór szakmában utazik és így neki protekciója van a kutató és felfedező szakmában. De ő nem akar kutató lenni, mert az utazó rokonának is már epebaja van és inkább jár iskolába, minthogy meghaljon. Kecske határozottan kijelenti, hogy ő jobban kedveli az éhenhalást, mint az iskolába járást. Először azért, mert az iskolát már sajnos ismeri, de az éhenhalást még nem és az éhenhalás hamarabb befejeződik, mint az iskolaév. Vastag Gabi erre kifejtette véleményét, hogy ha az iskolaévből leszámítják: A vakációt, az ünnepeket és gyomorrontástól kezdve fejfájásig az összes diákbetegségeket, akkor az iskolaév hamarabb befejeződik, mint az éhenhalás. Kecske előjött az utolsó tromffal. Becsületszóra mondta, hogy a felfedezők nem szoktak pofonokat kapni tanárjaiktól és ha beírnának ellenőrzőjükbe, akkor nem vernék meg őket otthon jó szüleik. Az utolsó érv hatása alatt ünnepélyesen elismerték, hogy a felfedezőknek jobb dolguk van, mint a diákoknak. Ezért elhatározták, hogy pályát cserélnek és kutatóknak képezik ki magukat. Kecske a fokföldi majom gimnáziumba akart beiratkozni, mert állítólag az a világ legkönnyebb középiskolája. Vastag Gabi a legközelebbi, menetrendszerű rakétarepülőgéppel a Marsba akart utazni. Végül mindannyian megegyeztek abban, hogy a Nagyerdőbe fognak kirándulni. Igaz, hogy az már fel van fedezve, de viszont ott jól lehet futballozni. Az expedíció tagjai már napokkal ezelőtt elloptak a konyhából mindent a kirándulás anyagi támogatására. Csomagokkal megrakodva elindultunk az erdő felé.

*

Ebéd előtt futballozni mentünk. Vastag Gabi panaszkodott, hogy fáj a lába, a táborban maradt őrnek. Mikor hazajöttünk a játékból fáradtan és éhesen, kutatni kezdtünk az ennivaló után. Szomorú felfedezésekre jutottunk. Ételeink hűtlenül elhagytak minket és az étel után való kutatás eredménye csak az volt, hogy megtaláltuk Vastag Gabit, aki nagyon sóhajtozott és nyögött. Súlyos gyomorrontása volt. A tábor csendjét csak gyomrainkhangos korgása és Dagi csendes, szerény sóhajai zavarták. Mérgesek és éhesek voltunk. Vastag Gabit elvertük, de ez egyáltalán nem csillapította éhségünket. Mondja Vastag úr — kérdezte Szeplős indiszkrétne. — Hogy lehet az, hogy ennyi ételt megbírt enni? Csak azért ettem meg, mert kíváncsi voltam rá mindig, hogy én mennyit birok megenni. Az eredmény igazán, sajnos, nagyon kielégítő volt. Ha megengedi Vastag úr — szólt Köpködő Tihamér komoly hangon, — akkor kérdezek valamit. Megette a csirkét, a tortát, de a kenyeret itt hagyta. Azért, mert a tortánál kezdtem és a kenyeret már nem tudtam megenni. Látod, hogy ha a kenyérnél kezdted volna, akkor nekem nem korogna ilyen rémesen a gyomrom. Megigérem, hogyha legközelebb megint evőtréninget tartok, akkor a kenyérnél kezdem.

Szomorúan álltunk egymás mellett és komoran bámultuk a földet. Nekem nem tehettek szemrehányást fiuk, — szólt Kecske. — Figyelmeztettelek benneteket a felfedező pálya veszélyeire. Éhen fogunk halni. A tudományért életünket adtuk kiállással fognak a holttesteink feloszlani. Behorpadt sirjainkra virágokat fognak hozni és hősies tettünket a költők megéneklik. Szép lesz, csak az a hibája, hogy mi nem fogjuk látni. Kecske szónoklata után megindultunk és savanyú képpel, éhesen ballagtunk hazafelé. Rövid gondolkozás után a dicsőséges halál helyett a dicstelen életet választottuk. Elhatároztuk, hogy lemondunk a felfedező pályáról és inkább egyszerű diákok leszünk.

Kemény György V. gimn.

Erdély magyarjaihoz

Ti, kik túl éltek a trianoni sávon,
Sóvárogva néztek át e gyönge határon.
Halljátok im, mit mondok én néktek,
Nem sokára újra velünk örvendhettek.

Erdély szép városi, ismét visszajönnek,
Folyói, hegyei újra miénk lesznek.
Visszajön Kolozsvár, Arad szép városa,
A Maros s számtalan kanyargó folyója.

Erdői, bányái ugyanúgy, mint régen,
Boldogítnak minket gazdasági téren.
Lesz nekünk mindenünk, munkánk
és kenyerünk,
Ismét boldogan, vídáman élhetünk.

Lehet, hogy békével, lehet piros vérrel
Egyesítjük e részt hazánk szent
testével.
Szabadságot viszünk, magyar testvér
neked,
Felvirágoztatjuk ősi Erdélyünket!

Baló István.

Kedves kép Hollandiából: Vilma királynő megmutatja a kis Beatrix hercegnőnek újszülött hugocskáját. Irén hercegnőt.

Ősz felé

Ősz felé jár már az idő,
Sárgulnak a levelek,
Rezgő nyárfa leveleit
Fujdogálják a szelek.

Szeptembernek elejére
Megvesszük a könyveket,
Szeptember első hetére
Bekötjük a füzetet.

Könyvemet és füzetemet
Berakom a táskámba,
Hét órakor elindulok
A Dóczi iskolába.

Isten veled vakáció,
Szép nyári vakáció,
Nem sokára mehetünk már
Iskolába. Jajj be jó!

Ferge Irén
Dóczi polg. III. o. t.

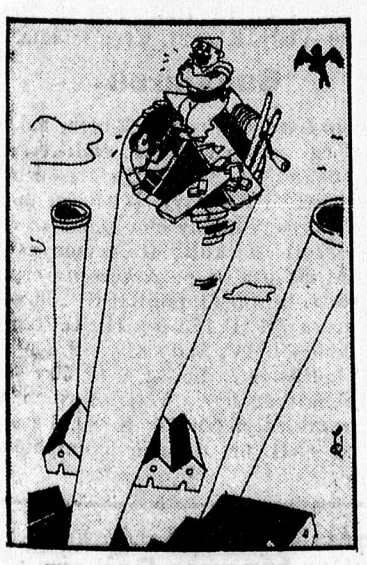

A ROSSZ SZINDARAB

— Nos, hogy tetszett az előadás?

— Sehogy. Ez ósdi, rossz darab. Az első és a második felvonás között három hónap telik el és a primadonnának még mindig ugyanaz a hajszíne van.

A gyárkémény tetején

— Te szerencsétlen! Nem cigarettát kértem, hanem gyufát. Szaladj csak le és hozd fel gyorsan.

A röntgen-szemek

— Nekem uram Röntgen-szemeim vannak. Mindig tudom, ki mit gondol rólam!

— Akkor magának rengeteg becsületsértési pere lehet.

Kellemetlen törlesztés

— Mi történt Péterrel? Egész nap a ringlispilen lovagol.

— A tulajdonos tartozik neki és így törleszt.

JÓ HIVATALNOK

— Főnök úr kérem, tessék engem elengedni egy órára az irodából.

— Minek?

— Le akarom vágatni a hajamat.

— Micsoda? Hivatalos órák alatt akar hajat vágatni?

— Miért ne? A haj hivatalos órák alatt is nő!

Félreértette...

— Olvasom, hogy Newyorkban, minden húsz percben elgázol az autó egy embert.

— Borzasztó! Hát hogy bírja ki a szegény ember azt a sok gázolást.

Tapintatos közlés.

— Látod mama, milyen kedves fiú a vőd! Ezt az útitáskát vette neked születésnapi ajándékul!

UJ HÁZASOK

— Mit akarsz, fiam, reggelire kávét vagy teát?

— Nézd, szívem, ha az, amit tegnap adtál tea volt, akkor kávét kérek; ha az kávé volt, akkor inkább teát kérek.

AZ ANYÓS TEMETÉSE

Kohn az anyósa temetéséről jön hazafelé, amikor az utcán nagy vakolattömeg hull a fejére. Kohn fölnéz az égre és így szól:

— Már föntvagy?

GYENGÉD FÉRJ

Két barátnő beszélget:

— Nagy kényelemben részesíthet téged a férjed angyalom — mondja az egyik.

— Miből gondolod?

— A multkor mesélte, hogy szakácsnőt, szobalányt, inast és mindenest tart.

— Igen, de mindez én vagyok neki.

AZ ÓVATOS HAJÓTÖRÖTT

— Mit csináltatok a fürdőszobában gyerekek, hogy olyan nagy lárma volt?

— Hajókatasztrófát játszottunk és a Pistike nem akart elmerülni.

Komoly segítség

— Ejnye, valami ráspoly kellene, akkor mingyárt megjavítanám a kocsit!

— Hát itt van, fiam, a körömreszelőm!

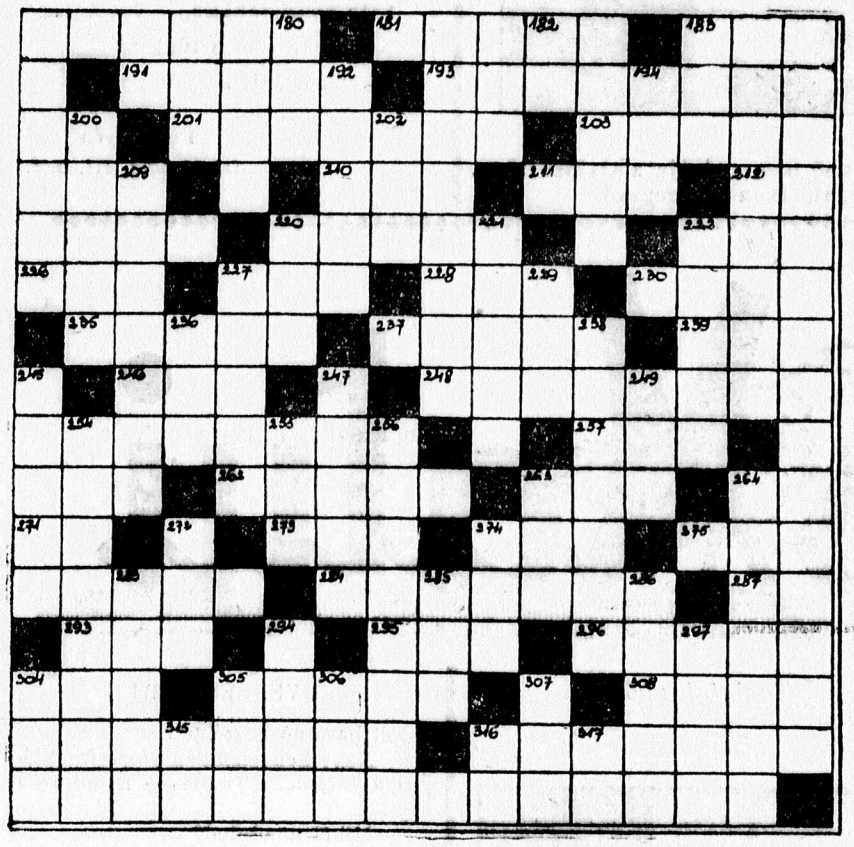
REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György.

Századik keresztrejtvény

4. befejező rész.

Mozaik keresztrejtvényünk négy részből és 1089 kockából áll. Minden héten 1 részt közlünk. A végleges megfejtés a negyedik rész megjelenése után alakul ki. Az egyes részeket egymás mellé illesztve kapjuk meg a nagy rejtvényt. A vékony keresztvonalnál nem minden szó ér véget, legtöbbje átfut a következő heti ábrákba!

Vízszintes sorok:

181. Értesítés.
183. Kerti szerszám.
191. Tenger, a Földközi-tenger öble, Olaszország és a Balkánfélsziget között.
193. Könnyek között panaszoltam el.
201. Előre elgondolja.
203. Szín.
210. Csináld! — latinul.
211. Az orosz és bolgár uralkodók címe volt.
212. Görög betű.
220. Nyomtatás céljára készült öntés szedésről, papírmatrica segítségével.
222. Hím.
226. Vissza: régi súlymérték.
227. Női név.
228. S. R. B.
230. Mely helyre?
235. Svéd vegyész (1833—1896), nevét a dinamit feltalálásával örökítette meg.
237. Konyhakerti növény. Erről a közmondás azt tartja, hogy »reggel méreg, délben étek, este orvosság.«
239. Vissza: rajtakap.
246. Hágó, nyereg — franciául.
248. A MÉP gúnyneve. Találóan jellemzi, hogy tagjai minden kormányintézkedést mély hallgatással fogadnak s kritika nélkül a magukévá teszik.
257. Szeszes ital.
262. Hirtelen kivesz, kiragad.
263. Kopasz.
264. Hosszmérték rövidítés.
271. Ha ez a feltételes kötőszó nem volna: a szegény is gazdag volna!
273. Verskellék.
274. Ugyanabba a vízszintes sorba eső betűk, szók összessége.
275. Maró vegyület.
284. Csinos, megnyerő külsejű.
287. Előhaladásra biztató szó.
293. Gyomlál, kiöl, elfojt.
295. Nyílás, hézag.
296. Kerti munkát végez.
304. Hogyis mondjam csak!?
305. A pipa fedele.
308. Afrikai hegyfok.
316. Család.

Függőleges sorok:

180. Vissza: . . .-Tin-Tin, híres filmkutya.
182. Azonos mássalhangzók.
183. Bota ikerszava.
12. A belgrádi félhivatalos távirati ügynökség neve.
194. Azonos mássalhangzók.
200. Orosz kormányzóság.
202. Vissza: nyelvtani fogalom.
209. Város. Érsekségét Szent István alapította.
220. Főzelék.
221. Filozófiailag mindaz, ami az emberi életet jobbá, nemesebbé teszi és jobban elmélyíti.
222. Letarolt.
227. Ledob, levet, letaszít.
22. Lengyel származású magyar honvédtábornok.
236. Dickens írói álneve.
238. Kazár néptöredék. Lebediában csatlakoztak a magyarokhoz.
245. Az USA Nebraska államának legnagyobb városa. 192.000 lakos.
247. Csitít.
249. Elhanyagolt utak »burkolata«
254. Boncol, elemez.
255. Királyi — rövidítése.
256. Kikötőváros Jáva északi partján, 180.000 lakos.
263. Halotti lakoma.
271. A pinty-félékhez tartozó sárga, szobai énekesmadarak.
272. Testrész.
274. A madarak királya.
283. Kisfaludy Károly szomorújátéka.
285. Szín.
286. Perzsiában és Indiában a fehér ember szokásos címe.
294. Oktalan, szamár.
297. Olasz kikötőváros Isztria déli partján.
304. Harag — latinul.
305. Tehén — németül.
306. Ősi arkádiai pásztoristen, erdők és hegyek kecskelábú, szőrös, jókedvű lakója, aki vidáman furulyáz hétágú sípján s pajkosságból ijesztgeti az embereket.
307. M. A. A.
315. Azonos mássalhangzók.
316. Fülöp Sándor.
317. Magyar Balázs.

TUDNIVALÓK:

A századik keresztrejtvénnyel kapcsolatban a következő fontos tudnivalókra hívjuk fel olvasóink és rejtvényfejtőink b. figyelmét, tekintve, hogy hatalmas — 1089 kockából álló — keresztrejtvényünknek 4-ik s egyben utolsó, befejező részét mai számunkban közöljük:

1. A megfejtés igazolására elegendő a **vízszintes 1, 82, 142 és 196, valamint a függőleges 29, 46, 90 és 150 sorok beküldése.**

2. A pályázatokat boritékba zárjuk, melyre feltűnő betükkel ráírjuk: Rejtvényrovat!

3. Beadási határidő: **1939 szeptember 9, este 6 óra.**

4. A pályázatokat úgy személyesen, mint postán el lehet juttatni lapunk címére. (Debrecen, József kir. herceg utca 1. sz.)

5. A pályázók között **15 értékes jutalmat** osztunk ki.

JUTALMAK:

5×1—1 drb. csavarirón.

10×1—1 kötet szép könyv.

Bizonyára meglepi olvasóinkat az, hogy a pályázat díjait nem a verseny elején, hanem a verseny végén közöljük. Tettük ezt azért, mert így világosan ki fog tünni, hogy kik azok, akik szerelik a jó rejtvényeket s mi is megtudjuk, hogy kik a rejtvényrovat igaz barátai!?

A JÖVŐ HÉTTŐL KEZDVE ISMÉT HETI VERSENY, POMPÁS DIJAKKAL!

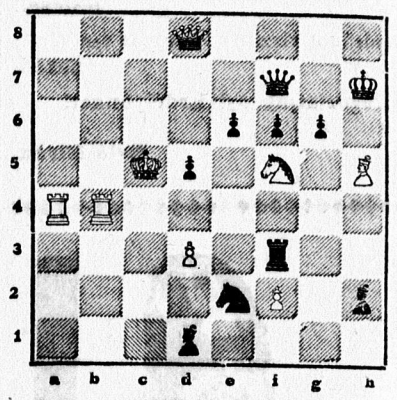
SAKK

GYALOG BRAVUR

Sachovy Tyden. 1937.

(Szerző ismeretlen.)

Világos: Kc5, Vd8, Ba3, Bb3, Hf5, Fh5, gyalogok: d3 és f2. (8.)

Sötét: Kh7, Vf7, Bf8, Fd1, Fh2, Hé2, gyalogok: d5, é6, f6 és g6. (10.)

Világos indul és a kilencedik lépésben mattot ad.

Megoldás: 1. Bb7!, Vxb7. 2. Fxg6†!, Kxg6. 3. Vg8†!, Kxf5. 4. Vg4†, Ké5. 5. Vh5†, Bf5. 6. f4†!, Fxf4. 7. Vxé2†!, Fxé2. 8. Bé4†, dxé4. 9. d4 matt.

A. S.

ANGOL MEGNYITÁS

Stockholm 1938

Világos: Szabó László.

Sötét: Montgomerie.

1. c4, e5 2. Hc3, Hf6 3. Hf3, Hc6 4. e3, d5 5. cd:, Hd5: 6. Fb5, f6 7. 0—0, Fe6 8. d4, Hc3: 9. bc:, e4 10. Hd2, f5 11. f3, ef: 12. Hf3:, Fe7 13. He5, Vd6 14. a4, 0—0 15. Fc6:, bc: 16. Fa3, Va3: 17. Ba3:, Fa3: 18. Hc6:, Fc4 19. He5, Ff1: 20. Vb3†, Kh8 21. Kf1:, feladta.

Sakkhirek

Szabó László győzött a Magyar Sakkszövetség centenáriumi emlékversenyén. Szabó 100 százalékos eredménnyel nyerte a versenyt. Tehetsége mellett a nagy eredmény elérésében szerepet játszott a külföldi versenyeken szerzett rutinja is. — A verseny eredménye: I. Szabó 11 ponttal (P 200.—), II. Barcza 7½ (P 150.—), III. G. Réthy 7 (P 120.—), IV. Szily 6½ (P 80.—), V.—VI. Füstér és Soóky 6 (P 50+30), VII. Sebestyén 5½, VIII. Kovách 5, IX. Szentkirályi-Tóth 4, X. dr. László 3½, XI—XII. dr. Balogh, Krumpholcz 2 pont.

Egész heti kitünő szórakozást nyújt a Magyar Rejtvényujság, 20 oldal, ára 16 fillér, minden dohánytőzsdében kapható.

REJTVÉNYSZELVÉNY

1939 szeptember 3.)

Név:

Lakás:

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Egészségvédő szigorú utasítások az élelmiszerek, italok készítői és forgalombahozói számára

A tisztifőorvos szigorú utasításokat adott ki a közegészségügy védelme céljából. A közegészségügyi törvények és rendeletek mindenkinek az egészségét védik, ezeknek a betartása tehát különösképen kötelező azokra, akik élelmiszerek és italok készítésével, illetve árusításával foglalkoznak.

A közegészség védelme érdekében dr. Gaertner István egyetem m. tanár, m. kir. tisztifőorvos felhívja a sütők, cukrászok, fagylalt, cukorka és mézeskalácskészítők és árusítók figyelmét a következőkre:

Az a sütő, cukrász, valamint fagylalt-, cukorka- és mézeskalácskészítő, illetve árus, alkalmazott, illetve segédmunkás (tanuló), aki fertőző vagy undortkeltő betegségben, bőrbajban szenved, illetve bacillusgazda, foglalkozását mindaddig nem folytathatja, míg betegségéből ki nem gyógyul. Munkájukat akkor sem végezhetik, ha a családjukban előforduló fertőző beteggel érintkeznek, illetve lakásukon fertőző beteg tartózkodik. Ilyen esetben az illetékes hatósági orvos utasításait szigorúan be kell tartani.

A munka- és üzlethelyiség világos, száraz és jól szellőztethető legyen.

A munka- és üzlethelyiség falait világosszinüre kell meszelni. A munkahelyiség padlózatának résmentes, vízhatlan burkolatúnak kell lenni; az üzlethelyiség padlózata jól összeillő faburkolatú, cementbeágyazott tégla, mükő is lehet, amely azonban mindig tisztán tartandó és időnként portalanítandó.

A munkahelyiségeket féregmentesen és állandóan tisztán és rendben kell tartani, padlózatát pedig a munka befejezése után naponként fel kell mosni.

A munka- és üzlethelyiséget naponta többször, de a munka befejezése után mindig alaposan ki kell szellőztetni.

A munkahelyiségek kellő megvilágításáról gondoskodni kell.

Az üzemben használt asztalok, gépek, eszközök, edények, kenyérkosarak, kendők mindig tisztán tartandók.

A munka- és üzlethelyiségben megfelelő számú zománcozott, vízzel telt köpőcsésze helyezendő el, amelyeket naponta lugos vízzel kell kitisztítani.

A munka- és üzlethelyiségben megfelelő számú zománcozott, vízzel telt köpőcsésze helyezendő el, amelyeket naponta lugos vízzel kell kitisztítani.

A munka- és üzlethelyiségben „Padlóra köpni és dohányozni tilos", valamint „Kutyát behozni tilos", továbbá „A sütemények fogdosása, ropogtatása szigorúan tilos" feliratú táblát kell kifüggeszteni.

Amennyiben a munkaadó alkalmazottainak hálóhelyet ad, a hálóhelyiségnek a munkahelyiségtől zárt fallal teljesen elválasztott, a szabadlevegő felé ablakkal ellátott, száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető, deszkával padlózott, tágas helyiségnek kell lenni. A háló-, illetve pihenőhelyiség közvetlenül a kemence mellett nem lehet.

A munkaadó minden alkalmazott részére külön ágyat köteles adni. Férfiak és nők közös hálóhelyiségben nem helyezhetők el. A helyiség fűléséről és tisztántartásáról s tiszta ágyneműről a tulajdonos köteles gondoskodni. A hálóhelyiséget más célra felhasználni nem szabad.

A legyek irtásáról minden lehető eszközzel — első sorban enyvezett légypapir használata útján — gondoskodni kell.

A kenyér, sütemény becsomagolására ujság, vagy más használt papirost alkalmazni tilos.

Papirost benyálazott ujjal elővenni és papirzacsót befúvással szétnyitni tilos.

A kenyér, sütemény, cukor készítéséhez használt anyagoknak a tisztaság és a közegészség követelményei szempontjából kifogástalanoknak kell lenni.

Az anyagkészletet lisztet stb. és kész árut a legnagyobb tisztasággal kell kezelni. A feldolgozóhelyiségben csak a felhasználásra szánt egynapi lisztmennyiség tartható.

Tilos az üzemben a meg nem engedett vegyszerek felhasználása, valamint az egészségre ártalmas festékek használata.

A személyzet köteles a kéz- és körömápolásra nagy gondot fordítani; a munka megkezdése előtt s napközben — a szükséghez képest — többször, de az illemhely használata után mindig köteles kezét szappannal alaposan megmosni. Ezért a munka- és üzlethelyiségben egyaránt megfelelő mosdóberendezésről, körömkeféről, szappanról és tiszta törülközőről kell gondoskodni.

A műhelyben dolgozók és az üzlethelyiségben kiszolgálók kötelesek tiszta ruhát, fehér melles kötényt, illetve fehér kabátot, a fején fehér sapkát, illetve fejkendőt viselni, a munkaruhában azonban az utcán járkálni tilos.

A munkahelyen fésülködni, mosakodni és dohányozni tilos.

Kenyeret, süteményt csak tiszta fehér kendővel bélelt kosarakban, tiszta ruhával letakarva szabad kihordani, illetve szállítani. A kenyér- és süteményszállító kocsik mindig tisztán tartandók; a kocsis a kenyér és sütemények árusítását, kihordását nem végezheti, erre a célra külön személyt kell alkalmazni.

A kenyér árusítása a piacon csak tiszta asztalkáról történhetik és az szükség szerint — főleg szeles, poros időben — tiszta fehér vászonkendővel letakarandó.

A sütemény utcai árusítása csak külön engedély alapján, celluloid- vagy üvegfedővel ellátott tiszta kosárból történhetik. A kosaron feltüntetendő a sütemény készítőjének és elárusítójának neve, valamint „A sütemények fogdosása tilos" felirat.

Az utcai süteményárusítók félévenként kötelesek tisztiorvosi felülvizsgálaton megjelenni. Az árusítás csakis tiszta ruházatban, fehér melles kötényben történhetik.

A sütő felelős a felektől sütésre átvett tésztanemüek nem tökéletes megsütésével okozott kárért. A tésztanemű csak az üzletben vehető át.

Az üzem, üzlet tulajdonosa állandóan tisztán tartott, fedővel felszerelt illemhelyről tartozik gondoskodni.

Az üzem- és üzlethelyiségtől az illemhelynek, trágyagödörnek, bármiféle istállónak, ólnak legkevesebb tíz méter távolságra kell lenni.

Az üzemben és üzletben felgyült szemetet ezen helyiségekben tartani tilos.

A sütő, cukrász, cukorka- és mézeskalácskészítő köteles közegészségügyi ellenőrzőkönyvecskét tartani.

Az üzlet tulajdonosa, vezetője felelős az alkalmazottak működéséért és a közegészségügyi törvények, illetve rendeletek betartásáért, ezért ezen utasítást az alkalmazottakkal ismertetni és betartatni köteles.

Gyorsabb tempóban folyósítják jövőben a kisipari kölcsönöket

A kisipari hitelek folyósítása eddig a központi szerv miatt lassabban történhetett, mint kívánatos lett volna. Ezért az IOKSz új rendszer bevezetését határozta el és a kisipari hitelek folyósítását decentralizálja. Ebből a célból 300 helyi megbizottat nevez ki az egész ország területén, akik működése biztosítja a kölcsönök gyorsabb folyósítását.

Nagy előnye lesz a helyi megbizottak munkájának az is, hogy azokat az iparosokat, akik kölcsönt igényelnek, szaktanáccsal látják el és így a kérvények a szükséges mellékletekkel együtt szabályszerű formában mennek fel. Igy a gyors döntés megtörténhetik és az iparosokat felesleges költségektől is megkímélik.

Pécs a sokgyermekes iparosokkal sokgyermekes családi házakat építtet

Rendkívül érdekes és valóban követésre méltó akciót kezd Pécs városa. Hetven olyan lakást épittet fel, amelyet kizárólag sokgyermekes családok részére lehet kiadni, de megfelelően olcsó bérért.

Ennek a határozatnak óriási jelentősége van, nemcsak azért, mert a sokgyermekes családokat legjobban sujtja a magas lakbér, amely rendszerint jövedelmük harmadát veszi el, hanem azért is, mert végre történik valami abban az irányban, hogy a sokgyermekes családokat ne utasítsák el lelketlen háztulajdonosok csak amiatt, mert sokgyermekes családnak a lakását nem adja ki.

Minden városban követhetnék Pécs példáját, ahol nedves pincelakásokban kell meghuzódniok sokgyermekes családoknak, kitéve az új nemzedék tagjait a tüdővésznek, vérszegénységnek s más elterjedt, pusztító betegségnek.

Szeptember 9—10-én Kassán iparoskongresszust tartanak

A kézmüiparosok az idén Kassán tartják meg iparos kongresszusukat, amelynek kiemelkedő eseménye lesz dr Varga József iparügyi miniszter megjelenése és beszéde.

A naggyülést szeptember 9—10-én tartják meg Tóth Pál IPOSz elnök vezetésével.

A leszállított építési anyagok árát előre kifizetik a vállalkozó iparosnak

Az államépítészeti hivatalok a közmunkákkal kapcsolatban kiadásra kerülő versenytárgyalási feltételei közé az iparügyi miniszter rendeletére új pontot iktattak be. Ez az újítás azt tartalmazza, hogy a jövőben a közmunkát végző vállalkozók és iparosok még a beépítés előtt igényelhetik a leszállított építési anyagok árának kifizetését.

A miniszter intézkedése folytán így az iparosok és vállalkozók hamarabb hozzájutnak a pénzükhöz és az építési anyagokba befektetett tőkéjük gyorsabban térül meg. Az anyagért azonban a vállalkozó felelős.

Mikor kaphat LÁB kölcsönt a kisiparos

Ismeretes, hogy a LÁB házépítésekre hosszúlejáratú kölcsönt ad nemcsak tisztviselőknek, hanem iparosoknak, földmíveseknek is.

A fennálló törvényes rendelkezések értelmében kézművesiparosok építkezés céljára csak akkor kaphatnak LÁB-kölcsönt, ha az adóalapjuk az évi 2000 pengőn felül van.

Ötszáz négyzetméteren belül csak egy cukrászda legyen

Érdekes határozatot hozott a cukrászok országos kongresszusa. Feliratban kérik a minisztert, rendelje el, hogy ötszáz négyzetméteren belül csak egy cukrászdát lehessen nyitva tartani.

Egyuttal azt is kérik a minisztertől, hogy az iparosok is kaphassanak az OTI keretén belül betegsegélyezést.

Azt is elhatározták, hogy kérik a minisztertől a fagylaltrendelet módosítását, mert most az álcukrászok könnyen kijátszhatják a rendeletet.

Németország ipara megelőzte Angliát és Franciaországot

A német ipar az utolsó években hatalmas arányú fejlődésen ment át. Ennek az az érdekes eredménye világviszonylatban, hogy Németország most a világ második ipari állama lett Amerika után — Angliát és Franciaországot megelőzve — következik. A mult évben Németország ipara másfélszer annyit termelt, mint a háború előtti Németország a konjunkturális időben.

Győri mester nyerte el a legnagyobb cukrászkitüntetést

A cukrásziparosok most tartották meg kongresszusukat és ez alkalommal nyujtották át a mestereknek a kitüntetéseket. A legnagyobb cukrász kitüntetést, a szövetség aranykoszoruját Lelőczky Jenő győri mesternek, a szakosztály elnökének adták át, akit nagy ünneplésben részesítettek.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A mezőgazdaság átállítása

A búzaterületek csökkentésének kérdése

Köztudomású, hogy hazánkban a búza a főtermény és ha a rendesnél jobb termés van, már nagyobb feleslegge kell számolni. A búzát így ez évben is, mivel bőségesebb volt a termés, külföldi piacokon kell elhelyezni. A búza külföldi értékesítése azonban mindig gondot okoz, mert figyelembe kell venni más államok búzafeleslegeit is.

Az kétségtelen, hogy a búzafeleslegek elhelyezése egyre nehezebb lett és ez indította a kormányt arra, hogy ráfizetéses eladások helyett a búzaterületek csökkentésével oldják meg a kérdést. A terv az, hogy a búzaterületek csökkentését először a száz holdnál nagyobb birtokoknál kezdik meg hatósági irányítás mellett.

A mezőgazdaság átállítása nem történhet meg rohamosan és főleg nem történhet meg olyan formában, hogy annak anyagi kárát lássa a magyar gazda.

A búzaterületek csökkentése és az új termelési ágakra való áttérésnél nagyon óvatosan kell eljárni.

Figyelni kell arra, hogy a búzatermés nagy eltéréseket mutat és ha nagyon lecsökkentik a búzaföldeket, bekövetkezhet aszályos évben, hogy még a belföldi fogyasztásra is kevés búza terem a kijelölt területen. Úgy kell megszabni tehát a búzaföldek területét, hogy meglepetés ne érje az országot, a belső fogyasztás minden körülmények között megkapja a maga mennyiségét. Hiába lenne más terményekből jó termés, ha a búza olyan kevés lenne, hogy külföldről kellene azt fedezni.

A búzaterületek korlátozásánál arra is vigyázni kell, hogy

a termelésben megrázkódtatásokkal ne járjon.

A mezőgazdáknál a búzatermő területek csökkentésének híre nyugtalanságot okozott, de arra semmi ok nincs, mert nem azt tervezik, hogy egyes gazdák ne termeljenek búzát, hanem azt, hogy kisebb mérvű legyen a búzatermelés.

A búzatermelés csökkentésével felszabadult területeken olajos magvakat, ipari növényeket, takarmányokat kell termelni a földmívelésügyi kormány elgondolása alapján. Ezek a terményok jobban értékesíthetők, mint a búza, legalább is a külföldi piacon nem jár veszteséggel az értékesítés, nem kell ráfizetni a búzára, csakhogy a kisgazda megfelelő árat kapjon egész évi munkájáért.

A takarmánytermesztés fokozását jól megoldhatónak tartják, ha a csökkentett búzaterületeken takarmánynövényeket is termelnek, több lesz a lucernaföld és a nagymennyiségű takarmány segítségével az állatok hízlalásával, állati termékek eladása révén nagyobb értéket kaphat a gazda. Ez szép elgondolás, de szükséges ehhez még az is, hogy

a gazda tényleg jól tudja értékesíteni az állatokat.

A Tiszántúl gazdái szomorú példákat tudnak elsorolni az állatértékesítéssel kapcsolatban, ugyancsak kedvezőtlen a helyzet a tejtermékek értékesítésénél is. A szántóföldi takarmánytermesztés csak akkor adja meg az állattenyésztésnél a jobb eredményt,

ha a jobb táplálásnak következménye lesz a jobb értékesítés.

Az ipari növényeknél is biztosítani kell előbb a felvásárló piacot és a megfelelő árat, nehogy a gazda termeljen az új irány kedvére és azután olyan helyzetbe kerüljön, hogy még a termelési költséget se kapja meg. A gyógynövénytermelésnél is az következett be, hogy például a mentatermelőkön a kormánynak kellett segíteni, mert rajtuk maradt volna a termés.

Egy szó mint száz: helyes a mezőgazdaságban az új irány, a többet és jobban termelés, helyes, ha sokfélét termelünk, de nem szabad elfelejteni azt, hogy mezőgazdaságunk alapja a búza és hogy mezőgazdasági termelésből elsősorban a magyar gazdának legyen haszna, mert ha a magyar gazda anyagilag erős, akkor erős a nemzet is.

Bencze Mihály

Háromszáz vagon borsót vettek a németek

A hüvelyes piacon Németország volt a legnagyobb vevők egyike és 300 vagon borsót vásároltak meg. A tavalyi lencséből 50 vagonnal vettek meg.

Az idei baromfi export Anglia felé jól sikerült, mert az első felében Angliába 193 vagon csirkét vittünk ki a tavalyi 130 vagonnal szemben. Tyúkból 87 vagon volt a kivitel a tavalyi 47 vagonnal szemben. Tyúkból 87 vagon volt a kivitel a tavalyi 47 vagonnal szemben.

Őtszöri kaszálás az olasz réteken

Olaszországban a Pó völgyében található a legfejlettebb mezőgazdasági kultura, mely már valósággal kertkultúra. Nagyon kiterjedt és évszázadok óta alkalmazott módja a többtermelésnek az öntözéses gazdálkodás. A vidék kap annyi esőt, hogy a gabonaféleknek elegendő és az öntözést csak a rétek, szántóföldi takarmánytermelés és gyümölcsösök területén alkalmazzák.

A Pó völgyében drága a föld és nem használnak azért nagy legelőterületeket, hanem az öntözésese réteken és szántóföldeken termelnek annyi takarmányt, hogy elláthatják nagy számú állataikat, melyek az év legnagyobb részében istállózva vannak.

A sok állat, sok trágyát ad és az olasz gazda így tud minden évben katasztrális holdanként 80—120 mázsa trágyát adni a földjére. A talaj ereje így nem merül ki és nincs csökkenés a termésben.

A különleges olasz viszonyok lehetővé teszik a kétféle öntözést, a nyári és a bőséges melegforrások révén a téli öntözést. A nyári öntözés során a szükséghez képest 5—20 naponként öntözik a réteket. Ha a csapadék elég bőséges volt, akkor csak az első kaszálás után kezdik meg az öntözést és folytatják szeptember végéig. Az ilyen módon öntözött rétek 4—5 kaszálást adnak és őszidőben még legelőnek is használhatók.

Télen a melegforrások vizével öntöznek az ágyas öntözés mintájára. A melegvizű források vizével télen öntöznek, októbertől márciusig és az ily módon öntözött rétek hektáronként adnak 150 mázsa szénát. A téli öntözés során hétszer öntözik meg a réteket. A bőséges termést azonban csak úgy tudják elérni, hogy bőséges trágyázást is alkalmaznak.

Tejforgalom: 20.883,532 liter

A tejszövetkezetek a Tiszántúlon nincsenek kiépítve és a gazdák ezreinek fogalma sincs arról, hogy milyen nagy eredményeket érnek el például a Dunántúlon a tejszövetkezetek. A Tolnamegyei Tejszövetkezetek 138. évi működéséről a következő jelentés számol be. Leközöljük, mert igen jól mutatja a működést és az elért eredményt.

A tagok összes száma 11.690, a tehenek száma 17.448, az üzletrészek száma 17.428 volt. 14 községben volt a szövetkezet mellett magángyüjtő vagy feldolgozó, 68 községben a tejszövetkezet egyedül működött.

A tejszövetkezetek közül 56 rendelkezik saját házzal s csak 26 működik bérelt helyiségben. 70 házi kezelésben működik, 5-nél megosztott üzem van, 5 vállalati telephelyen lévén, közvetlenül oda szállít s mindössze csak kettőt adtak bérbe.

A tejszövetkezetek összes tejforgalma 20,883.532 liter volt. Ebből lefölözésre került 15.8 millió liter, 4.5 millió liter teljes tej alakjában forgalmaztak, 1.5 millió liter helyi eladásra és illetményre fogyott el.

Az évi átlagos zsírtartalom 3.64 százalék volt. A legalacsonyabb zsírtartalom júniusban 3.54 százalék, a legmagasabb októberben 3.77 százalék volt.

Az összes pénzbevétel: 2,80.498.27 pengő volt. Egy liter tejre eső átlagos üzemköltség 0.94 fillérbe került, a lefölözött tej évi átlagos értékesítése 2.52 fillérre, a termelőnek kifizethető tiszta tejár évi átlagban 12.57 fillérre rúgott.

Az átlagos vajhozam 100 liter tejből 4.23 kg vaj volt. A szövetkezet kötelékébe tartozó tejszövetkezetek közül a legmagasabb árat az Izményi Tejszövetkezet fizette: 14.31 fillért évi átlagban, a legjobb zsírhozamot a Nagytabádi Tejszövetkezet mutatja fel: 3.89 százalékos évi átlaggal.

A száj- és körömfájás 1938-ban érte el a szövetkezet területét, aminek következménye az volt, hogy a tejtermelés 3,233.127 literrel, 13.4 százalékkal csökkent.

A tejhozam csökkenéséből a gazdák 266.879 pengő kárt szenvedtek.

Majdnem az összes szövetkezetek áttértek a zsírszerinti fizetésre és ennek üdvös hatása nemcsak a magasabb zsírfokban, a több tejárban, hanem a több becsületben is jelentkezett. A tejhamisítás értelmét vesztette, nem hozta kísértésbe a gyengébb jellemű tagokat, tehát hozzászoktak a becsületességhez. Minden csak szokás, az erköles is az, jó erköles: jó szokás; rossz erköles: rossz szokás. Rossz szokást csak jó szokással lehet megjavítani.

A soványtej a sajttejben 3 fillérben, a fogyasztási tejben évi átlagban 3.5 fillérben, a túrókészítésnél 2 fillérben, helyi eladásnál 3 fillérben értékesült.

Az őszi takarmányborsó termesztése

Az őszi bükköny mellett igen jó takarmánynövény az őszi takarmányborsó. Tápdús, izletes, korai zöldtakarmánytömeget ad. Később kaszálható, mint az őszi bükköny és ezért kiegészíti a szöszösbükköny termesztésével beállított korai zöldtakarmányozást.

Az őszi takarmányborsó érzékeny a tavaszi fagyok iránt. Szereti a középkötött agyagos, vályog talajt. A túltömött agyagtalajon könnyen kifagy, homoktalajon nem díszlik. Jó táperőben lévő talajt kíván.

A vetésforgóban rendesen gabona után vethetjük és utána valamilyen későn vethető takarmányt, vagy korai burgonyát és tengerit vethetünk, ha elegendő trágya áll rendelkezésünkre. Legjobb azonban tarlóját fekete ugarként kezelni, mert utána igen jó búza termeszthető. Támasztónövénnyel vetjük. Erre a célra legeredményesebben használhatjuk az őszi árpát, a rozsot, vagy a búzát. Az őszi árpának az az előnye, hogy nem vénül el olyan hamar, mint a rozs és az állatok szívesebben eszik. Kat. holdanként 80—100 kg. borsó és árpa, vagy rozs keveréket vetünk, gabonasortávolságra, 4—5 cm. mélyen. Keverési rány: őszi árpaborsó vetése esetén 30—35 kg árpa, 55—75 kg őszi takarmányborsó, vagy 35 kg búza és 75 kg őszi borsó, vagy 20—30 kg rozs, 60—70 kg borsó.

Rendszerint május hó második felében kaszálható. Ha korán kaszáljuk, gyenge sarjú termést is adhat. Különösen a fejőstehenek korai zöldatakarmányozásánál van nagy jelentősége. Kat. holdanként 120—200 q zöldtakarmánytömeget adhat. Szénája nehezen szárad, ezért csak annyit vessünk belőle, amennyi zöldtakarmányozásra szükséges, vagyis amennyivel a körülbelül erre az időre eső lucerna első kaszálását megmenthetjük a zölden való feltakarmányozástól.

Az őszi takarmányborsó igen jó tejelőtakarmány. A legtöbbször aránylagbő víztartalmú és ezért az etetésnél adjunk száraz szálastakarmányt is. A fejős teheneknek adhatunk naponta 40—50 kilót. A növendék állatok arányosan kevesebbet kaphatnak.

A juhok téli legeltetését megtiltották a közlegelőkön

A földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint arra való tekintettel, hogy a téli legeltetésnél a gyep teteje összetömődik, légátjárhatósága csökken, a gyeptörzsnek az erős lerágás következtében tartalékereje elvész, ennél fogva a téli fagy ellen megvédve nincsen, a juhok legeltetését a közlegelőkön a most elkövetkező téli időszakra, december 15-től március hó 31-ig megtiltotta.

A Debreczen rádióműsora

1939 szeptember 3-tól szeptember 9-ig

VASÁRNAP

SZEPTEMBER 3.

BUDAPEST I. 8: Szózat.
Utána: Hanglemezek.
8.45: Hírek.
10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — Prédikál Ravasz László püspök.
11: Egyházi ének és szentbeszéd a klr. Udvari és Várplébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben Páli Lajos dr. ujlaki plébános mondja. Énekel az Árpádházi Boldog Margit vegyeskar lovag Falk Zsigmond vezényletével. A magánszólamot Maróthi Magda énekli.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor.
Szünetben kb. 13: „Egészségügyi kalendárium." A Közegészségügyi Intézet közleményét felolvassa Faragó Ferenc dr.
14: Hanglemezek.
15: „Az új háziasszonyképző iskolák." Benke Antal gazdasági tanár előadása. 2. „A mezőgazdasági munkások öregségi biztosítása." Dr. Gulácsy István OMBI titkár előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: A rádió szalonzenekarának műsora. Vezényel Bertha István.
16.30: „A komondor és társai." Hankó Béla dr. egyetemi tanár előadása. — (Közművelődési előadássorozat.)
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: „Nektek muzsikálunk gyerekek."
17.30: „Rigómező." Csuka Zoltán útleírása Délszerbiáról.
18: „Dunántuli nóták." Votisky Alice és Orbán Sándor énekel, kísér Sárai Elemér cigányzenekara.
Közben 18.25: „Hangképek az V. Nemzetközi Balatoni Sporthétről." Közvetítés Balatonfüredről. Beszélők Budinszky Sándor és Pluhár István. (Hangfelvétel.)
19.15: Hírek.
19.25: Szentgyörgyi László hegedül zongorakísérettel.
19.45: „Költő a verseiről." Szabó Lőrinc előadása.
20.15: „Operettrészletek." A Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Polgár Tibor. Közreműködik Antal Erzsi és Solthy György (ének).
21.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Hangképek az V. Nemzetközi Balatoni Sporthétről. Közvetítés Siófokról. Beszélők Budinszky Sándor és Pluhár István. (Hangfelvétel.)
22.20: Tánclemezek.
Közben 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30: Közvetítés a Debrecen-étteremből. — Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 11.25: Filmrészletek hanglemezről.
15.05: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
19.30: „Egy magyar madároázis." Páldi Géza előadása az első magyar madárvédő-telepről.
20: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: Győri zongorahármas.
21: „Az ősi Egyiptom a kairói muzeumban." Borbély László dr. útleírása.
21.25: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris és cigányzenekara muzsikál.
Közben 21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 15—16 és 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10: Egyházi ének és szentbeszéd a kassai Premontrei Rend templomából.
11.15: Hírek, műsorismertetés.
11.25: Hanglemezek.
Közben 11.45: „A magyar katona." — Költemények. Előadja Marossy Lajos.
12.20—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Stuttgart 17.45: Nürnbergi mesterdalnokok. Olasz II. 21: Giordano: Gúnyvacsora, opera.
TÁNCZENE: Riga 21.30, R. Paris 22.45, Boroszló 20.30, Kalundborg 23.

HÉTFŐ

SZEPTEMBER 4.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. — Hírek. — Közlemények. — Hanglemezek. Étrend.
10: Hírek.
10.20: „Országos adakozás az 1863-iki inséges év után." (Felolvasás.)
10.45: „Balettkirálynők tánciskolája." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Hanglemezek.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Mursi Elek és cigányzenekara muzsikál.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Híres versek titkai." Fábián István előadása Bárd Miklós, Kozma Andor és Vargha Gyula verseiről.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírke szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10. Szalonötös.
18.10: „Magyar mecénások." Jávorka Sándor dr. múzeumigazgató előadása Dégen Árpádról.
18.40: Melles Béla-zenekar. (Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara.) Vezényel Vincze Ottó.
19.15: Hírek.
19.25: Az Ilosvay-énekegyüttes szórakoztató műsora.
19.50: „Egyházi emlékek Kárpátalja rabságából. I. rész. Ilniczky Sándor kanonok előadása.
20.20: Az Operaház Zenekara. Vezényel Rajter Lajos.
21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga cigányzenekara muzsikál.
Közben 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30: Hanglemezek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 18.50: „Miért követeli Bulgária Dobrudzsát?" Csiszár Béla előadása.
19.20: Melles Béla-zenekar műsora.
20: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.15: „A lampion." Molnár Kata elbeszélése. (Felolvasás.)
20.35: Szórakoztató hanglemezek.
21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.05: „A felvidéki magyar középiskolák multja." Mrenna József dr. előadása.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Hilversum 18.40: Jámbor Ági zongorázik. — R. Paris 20.30: Messager-operett.
TÁNCZENE: Kalundborg 23.25, London 23.10.

KEDD

SZEPTEMBER 5.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Étrend.
10: Hírek.
10.20: „A visszatért Medvesalja." Irta Willant Rezső. (Felolvasás.)
10.45: „Divattudósítás." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: F. Delly Rózsi énekel, zongorakísérettel.
12.40: Hírek.
12.55: Csermelyné Zsebők Vilma és Rohmann Henrik hárfakettőse.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Huszka Jenő: Tündérszerelem — nyitány. 2. Lacalle: Amapola rumba. 3. Kálmán Imre: Palotás az „Ördöglovas" c. operettből. 4. Ranzato: Éjféli karaván. 5. Arditi: Csókkeringő. 6. Grothe: Dal és csárdás a „Nagy siker" című filmből. 7. Dohnányi: Marche humoresque. 8. Blon: Holdas éj. 9. Jacobi: Részletek a „Sybill" c. operettből.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: „Asszonyok tanácsadója." Arányi Mária előadása.
16.45: Pontos időjlzeés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: „Magyar élet Délfranciaországban." Irta Berneczei Szokoly Alajos r. k. lelkész. (Felolvasás.)
17.40: Koncert fuvószenekar. Vezényel Keil Ernő.
18.25: „Mikrofonnal a világ körül." Barsi Ödön előadása zajlemezekkel.
18.50: Toll Jancsi cigányzenekara muzsikál.
Közben 19.15: Hírek.
19.45: Deák László zongorázik.
20.10: „Dr. Roogen." Hangjáték négy részben. Irta Manczur Viktor. Rendező Barsi Ödön. — Személyek: Bemondónő — Gecső Sándorné; Bemondó — vitéz Hevessy Zoltán; dr. Roogen — Toronyi Imre; Pater Martin — Nagy Adorján; Lawrence kapitány — Timár József; Mary Ragnar — Muráti Lili; Dagur — Makláry Zoltán.
Utána: kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Jozip Battistics szerb nép- és mudalokat énekel zongorakísérettel.
22.25: Beszkárt-zenekar. — Vezényel Müller Károly.
Közben 22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30: Közvetítés a Baross-kávéházból. Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 19: Magyar-orosz hallgatóinknak. „Séta az uzsoki völgyben." rIta Lengyel Vaszilij. (Felolvasás.)
Utána: Hanglemezek.
19.30: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál.
21.05: „A radnai Szüz Mária." Harmath Géza és Lendvai Ferenc párbeszéde.
21.35: Időjárásjelentés.
21.40: Kamarazene hanglemezről.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.05: „Casovia." Wick Béla dr. és Fiedler József báró beszélgetése a régi Kassáról.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—19.25: Azonos Bp. I. műsorával.
19.30—20: Azonos Bp. II. műsorával.
20.10—0.15: Azonos Bp. I. műsovával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Königsberg 18.50: Rossini: A sevillai borbély, opera. Olasz I., Svájci olasz 21: Giordano: Gúnyvacsora, opera.
TÁNCZENE: Kalundobrg 23.

SZERDA

SZEPTEMBER 6.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Étrend.
10: Hírek.
10.15: „Gyermekdélelőtt." — Ellátogatunk az aknaszlatinai sóbányába kispajtások! Kilián Zoltán beszélgetése Kovács Katóval és Dévényi Gyurival. (Hanglemezekkel.)
10.45: „Telekértékelés és lakótelek ismertetés." Szente Tibor előadása.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János — 1. Kéler Béla: Magyar vígjáték-nyitány. 2. Lehár: Vig özvegy — egyveleg. 3. Stephanidesz Károly: Biedermeier keringő. 4. Rust: Három kívánság. 5. Waldteufel: Katonásan — keringő. 6. Ujvári József: Jönnek a vitézek — induló.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája. „Ismeretlen magyar Robinsonok." Hegyaljai Kiss Géza előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: Az Autólaxi Sofförotthon Dalköre. Vezényel Kézdi-Krén Géza.
17.40: Kosztolányi Dezsőné két rajza: 1. Nyelvlecke. 2. Párizsi utca.
18.05: Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál, Vadász László tárogatózik. — Tárogatószámok: A bakonyi erdő mélyén zúg a szél; Rákóczi siralma; Novák Sándor: Nagymajtényi síkon; Csendes estén messze száll a tárogató hangja; Kondorosi csárda mellett; Túl a Tiszán.
18.45: Magyar-orosz hallgatóinknak. „A kárpátaljai magyar-oroszok népművészete." Irta Bacsinszky Sándor. (Felolvasás.) —
Utána: Hanglemezek.
19.15: Hírek.
19.25: Beethoven: G-dur zongora-hegedű szonáta. 30. mű. Előadják Rachmaninov és Kreisler. (Hanglemez.)

19.45: „Kossuth az angolok közt.“ Gáll István előadása.
20.15: A rádió szalonzenkara. Közreműködik Kováts Jolán az Operaház tagja és Máthé Áron Lajos (klarinét).
21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Jazszámok hanglemezről.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Közvetítés a Dunapalota-szállóból. Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.
Közben 23.15: Máthé Elek dr. angol nyelvű előadása. Kárpátalja sorsa.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 20: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20:S. Groh Klára hegedül.
20.45: „Betöhy Leó emlékezete.“ Bóka László előadása.
21.45: Közvetítés a margitszigeti Palatinus-szállóból. Weidinger Ede szalonzenekara játszik.
Közben 21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.05: „A magyarok ős-írása.“ Kazimir Károly előadása.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—15.30: Azonos Bp. I. műsorával.
15.30: „Álomországban.“ Mesedélután hanglemezekkel.
16.15—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 19.30: Verdi: Rigoletto. Prága 19.30: Dvorzsák: A Jakobinus, opera.
TÁNCZENE: Kalundborg 22.45.

CSÜTÖRTÖK

SZEPTEMBER 7.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Étrend.
10: Hírek.
10.20: Pakots József elbeszéléseiből. 1. Baglyas házasodik. 2. Bubifrizura. (Felolvasás.)
10.45: „Curienné asszonyszemmel.“ — Irta F. Ujlaky Etelka. — (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Bacsák Erzsébet zongorázik, Szerémy Gusztáv mélyhegedűn játszik, zongorán kíséri Szerémi Magda.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: Héjjas Pálné háztartási előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: A József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Seregi Artur.
18: Erkölcs és honvédelem.“ Vitéz Náray Antal vkszt. ezredes előadása.
18.30: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató.
18.50: „Emlékezés egy nagy erdélyire.“ Csürös Zoltán előadása gróf Kun Kocsárdról.
19.15: Hírek.
19.25: A rádió szalonzenekara.
Közben 19.55: A rádió külügyi negyedórája.
20.30: „Bakony.“ Színmű 1 felvonásban. Irta Hegedűs Sándor. Rendező Kondói Kiss Jenő. Személyek: A vén betyár — Bodnár Jenő; I. legátus — Abonyi Géza; II. legátus — Ross Jenő; Korcsmáros — Petheő Attila; A felesége — Gömöri Vilma, Mukkany, betyár — Cselényi József, hajszás, betyár — Nyerges Ferenc; Füstös, cigány — Tompa Béla. — (Hangfelvétel.)
20.55: „Adjuk gazdasági pályára leányainkat.“ Palaki Mária dr. előadása.
21.10: „A modern francia zene apja.“ Huzella Elek előadása César Franckról. (Hanglemezekkel.)
21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és maygar-orosz nyelven.
22: Kodály Zoltán: I. vonósnégyes. — Előadja a Waldbauer-Kerpely vonósnégyes.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Közvetítés a Szeiffert-kávéházból. Csorba Gyula cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 19: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató.
19.30: „Tompa Mihály Pesten.“ Nagy Sándor dr. előadása.
20: Hírek magyar, szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: Magyar nóták és csárdások — hanglemezről.
21.05: „Dalmát hegyek közt, dalmát partokon.“ Irta Szurovy Géza. (Felolvasás.)
21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.05: Szlovák hallgatóinknak: a magyar-szlovák kölcsönös viszony. — Pásztor János dr. előadása.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Strasbourg 20.30: Gounod: Romeo és Júlia, opera. Svájci olasz 21.30: Mozart: Don Juan, opera.
TÁNCZENE: München 23. Kalundborg 23.

PÉNTEK

SZEPTEMBER 8.

BUDAPEST I. 8: Szózat.
Utána: Hanglemezek.
8.45: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi főplébánia-templomból. — A szentbeszédet mise közben Sik Sándor dr. egyetemi tanár mondja. Énekel a templom énekkara Berg Otto vezényletével. Előadásra kerül: a) Schubert: C-dur mise; b) Offertórium: Kersch: Bata és virgo Maria; Változó részek a Graduale Románum szerint; Himnusz. Befejező orgoranszám Bach: a-moll utójáték. A magánszólamokat Baumgartner Margit, Solymossy Margit, Szabó Miklós és Göllner János énekli. Orgonál Kereszty Jenő.
11.15: Görög katolikus istentisztelet a Rózsák-terén lévő magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben, az evangélium után Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok mondja. A szentmise énekeit ősi dallamon a hívek éneklik. Harmoniumon kísér Ordelt Lajos. — Ünnepi betétek: Máriapócsi Mária-ének; Himnusz.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: A rádió szalonzenekarának műsora. — 1. Auber: Éreparipa — nyitány. 2. Ziehrer: Bársony és selyem — keringő. 3. Bortkiewicz: Gavotte caprice. 4. Langlois: Perzsa őrjárat. 5. Vecsey Ferenc: Északi éj. 6. Lehár: Keringő-intermezzo. 7. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő. 8. Fischer Ernst: Három kis darab. 9. Delibes: Részletek a „Copélia“ c. balettből.
14: Hanglemezek.
15.15: „Tarka gyermekdélután.“ Vezeti Kilián Zoltán. Közben előadásra kerül Csürös Emilia: A manók bünhődése c. tündérmesejátéka. Szereplők: Mik, gombamanó — Szendei Gyuri; Muk, gombamanó — Dévényi Gyuri; Makk, harmonikás manó — Koltai Sanyi; Mök, xilofonos manó — Minyó Laci; Libegő, szellemtündér — báró Gorup Adrienne; Katica — Kovács Kató; A nyár tündére — Ilniczky Ildikó.
15.45: A Beszkárt Pesti Főműhely Dalárdája. Vezényel Ujj József dr.
16.15: „Szinházi botrányok száz évvel ezelőtt.“ Diósszilágyi Sámuel előadása.
16.45: Pontos időjlezés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
17.10: Fazekas Mária magyar nótákat énekel, kíséri Balázs Kálmán cigányzenekara.
18.15: „Furcsaságok földrajzi nevekben.“ Takács József dr. előadása.
18.45: „Tejjel látják el a falu ifjúságát.“ Közvetítés Balkányból. Beszél Budinszky Sándor.
19.15: Hírek.
19.25: Tánclemezek.
19.50: Részletek Szent Ferenc: Virágoskertjéből. Fordította Tormay Cecil. Felolvassa Abonyi Géza, a Nemzeti Szinház tagja.
20.10: Sportközlemények.
20.20: Budapesti Hangverseny Zenekar műsora. Vezényel Paul Tibor.
21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Közvetítés a Kakuk-étteremből. — Lovászi Ferenc cigányzenekara muzsikál.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Szórakoztató hanglemezek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. 11.15: Rendőrzenekar. Vezényel Szőllössy Ferenc.
19.20: Puky Judit zongorázik.
20: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: „Milyen szemmel nézi az orvos a sporto.“ Irta Páter János dr. (Felolvasás.)
20.50: Hanglemezek.
21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 1—2 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.15: „A kassai egyetem visszatér.“ Péterffy Józsf der. előadása.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Szófia 19.15: Giordano: Fedora, opera.
TÁNCZENE: Boroszló 22.30, Kalundborg 23.

SZOMBAT

SZEPTEMBER 9.

BUDAPEST I. 6.45: Torna. Hírke. Közlemények. Hanglemezek. Étrend.
10: Hírek.
10.15: „Ifjúsági rádió.“ Tudjátok-e ki volt Kacsóh Pongrács? — Beszélgetés hanglemezekkel.
10.45: „Mit nézzünk meg?“ A régi pesti közkutakat ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Himnusz. — Időjárásjelentés.
12.10: Fátyol Jancsi és cigányzenekara muzsikál.
Közben 12.40: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.30: Hírek.
14.45: A rádió műsorának ismertetése.
15: „Isten hárfása.“ Szentiványi Jenő meséje.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Hírek szlovák, és magyar-orosz nyelven.
17.10: „Néró királyt koronáz.“ Révay József dr. előadása.
17.40: Helene Hrabi-Szalkiewicz énekle zongorakisérettel a magyar-lengyel művészcsere keretében.
18.10: „Virágzás és összeomlás.“ Massimo Bontempelli humoreszkjét felolvassa Baló Elemér.
18.30: Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.
19.15: Hírek.
1925: A rádió szalonzenekarának műsora. — Közreműködik Friss Antal (gordonka).
20.10: „Talizmán.“ Rádió hangjáték 3 részben. Walter Scott regénye és Ágotha Hilda fordítása nyomán írta és rendezi Szilassy Gyula. — Személyek: Richard — Somlay Artur; Berengaria — Makay Margit; Edit — Tőkés Anna; Kenneth — Ajtay Andor; Saladin — Uray Tivadar; Engaddi — Táray Ferenc; De Vaux — Petheő Attila; Nagymester — Kováts Károly; Montserrat — Várkonyi Zoltán; Udvarhölgy — Hernády Gizi; Nectabanus — Gabányi László; Tiszt — Kenessey Ferenc.
Utána: kb. 21.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
22: Közvetítés az Emke-kávéházból. Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. — Dalok: Fráter Loránd: Gyere velem akáclombos falumba; Pete: Páros csillag az ég alján; Pápai: Itt születtem Kiskunságon; Kádas György: Irta a babám; Járossy: Kenyeres pajtás; Nádor Józsfe: Felhő szállt a nagyerdőre; Erőss Béla: Elmegyek az életedből (Selymessy szöv.); gróf Wass Gy.: Messze, messze Csikországgan; Az én sirom nincsen messze; Sudár magas Káposzta, káposzta (népdalok); — Szentirmay: Kiskendő, naygkendő; Sándor Jenő: Álmodó Tiszapart.
22.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23: Tánclemezek.
0.05: Hírek.
BUDAPEST II. A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája
19.25: Hanglemezek.
20: Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven.
20.20: A Mária Terézia 1 honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 1. Ruszinkó Nándor: Ipolysági bevonulási induló. 2. Kéler Béla: Csokonai nyitány. 3. Dezsőffy György: Szerelmi keringő. 4. Ketelbey: Zenei meglepetések — egyveleg. 5. Borsay: Ünnepély a Morinkató partján. 6. Bizzet: Carmen ábránd. 7. Kálmán Imre: Palotás. 8. Strauss János: Pizzicato polka. 9. Márk Béla: Magyar sport-induló.
21.35: Időjárásjelentés.
A RÖVIDHULLÁMÚ ADÓÁLLOMÁS 24—1 óráig ad műsort.
KASSA. 10—11: Azonos Bp. I. műsorával.
11.05: „Táncoló Rezes.“ Fürjess Mária elbeszélése.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés.
12—15.20: Azonos Bp. I. műsorával.
15.25: A 21-ik honvéd gyalogezred zenekarának műsora. Vezényel Hadányi Antal.
16.25—18.45: Azonos Bp. I. műsorával.
18.45—19.10: Azonos Bp. II. műsorával.
19.15—0.15: Azonos Bp. I. műsorával.
KÜLFÖLDI ÉRDEKESEBB MŰSORSZÁMOK: Zágráb 20: Opera. Olasz I. 21: Barilli: Meduza, opera.
TÁNCZENE: Riga 21.15, Stuttgart 22.50, Hamburg 22.40, Luxemburg 23, Kalundborg 23.10.

A kabai egyházi életből

A kabai egyház élete az 1938. évi missziói jelentés szerint szép fejlődést mutat az elmult évek jelentős eredményeihez viszonyítva is. A templomba járók száma hatalmasan megnövekedett az úrvacsorázók számával együtt. Minden újszülött megkereszteltetett, sőt az elmult években született nagyobb gyermekek is részesültek ebben az évben a szent keresztségben. Házi istentiszteletek is tartattak. Senki sem tért ki az egyházból. Az egyház bevétele 112.994 pengő 04 fillér volt, vagyis 37.749 P 86 fillérrel több, mint az előző évben. A szegénysegélyezésre 2768 P 60 fillér fordíttatott. Minden szegény gyermek ingyen könyvet, ruhát, lábbelit és tejet kapott. A betegek lelkigondozásban, a szegény betegek ezen felül segélyezésben is részesültek. Az egyház ebben az évben 3267 P 72 fillért költött épületjavításra és iskolafelszerelésre. Az egyház adósságából ebben az évben 19.055 P 71 fillér törlesztetett le. Az egyház egyesületi élete is virágzó állapotban van. Ebben az évben szervezte meg dr. Papp Géza lelkész a második leányegyesületet, a Nőegyletet, a nőszövetséget, a Keresztyén Ifjúsági Egyesületet és a Leányénekkart. Ezeken kívül még a következő egyházi egyesületek működtek az egész év folyamán: Első leányegyesület, Cserkészfiú Egylet, Cserkészleány Egylet, Konfirmált Fiuk Egyesülete, Konfirmált Leányok Egyesülete, Református Férfiénekkar. Bibliakör. — Minden bibliaköri heti összejövetelen zsúfolásig megtelik a templom. A missziói munkát a két évvel ezelőtt Amerikából megválasztott rendes lelkész, dr. Papp Géza vette a kezébe és a rendes lelkipásztori teendők mellett végzi állandóan, feltűnő szép eredménnyel Kóréh Endre missziói lelkész közreműködésével, aki az utóbbi időkben betegeskedik. A kabai egyház lélekszáma 6685. A kabai egyháznak mindenkor kiváló lelkipásztorai voltak: a jelenlegi kiváló képzettségű és fáradhatatlan munkásságú dr. Papp Géza rendes lelkészt meglőzőleg Barabás Samu esperes, országgyűlési képviselő és Dávidházy János esperes voltak a kabai lelkészek. Az egyház je-

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Búza tiszavidéki 77 kg 19.70—19.95, 78 kg 19.90—20.15, 79 kg 20.10—20.35 80 kilós 20.20—20.45. — Felsőtiszai 77 kg 19.60—19.80, 78 kg 19.80—20.00 79 kg 20.00—20.20, 80 kg 20.10—20.30 rozs pestvidéki 14.00—14.15, rozs más 14.20—14.40, takarmányárpa új árjegyzés elfeüggesztve. sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.00—19.50, zab árjegyzés felfüggesztve. tengeri 19.10—19.35, korpa 13.60—13.70, 8-as liszt 15.75—16.50 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A szombati napon tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 1293 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 440 darab volt. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón fleül 114—115 fillér, s kivételesen 116 fillér, uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón alul 108—113 fillér, szedett sertés I. 107—113 f., II. 103—105 fillér, III. 86—96 fillér.

Legolcsóbban kifogástalanul
fest, tisztit
Weisz Arany János-u 29
1 férfiruha tisztítás és vasalás 3 P.

Olaj, olajkrém pakolásos, villany és villany nélküli dauert garanciával készit Ádám. Rencz üzlet, Kossuth u. 4. Városház épület.

SPORT

Sporthíradó

A Debreczen sporthírszolgálata jelenti:

Vasárnap Debreeenben a Vasutas pályán a DVSC NBB-mérkőzést játszik. 4 órai kezdettel az Ózdi Vasgyári TK lesz a DVSC ellenfele sötét, ismeretlen, még nem járt Debrecenben, újonc az NBB-ben is, így játékereje felől még tájékozatlan mindenki. Az bizonyos, hogy a DVSC mult vasárnapi ellenfeénél, a Beregszászi FTC-nél feltétlenül jobb és így a DVSC-nek lényegesen különb játékot kell mutatnia, ha győzni akar. A DVSC újra saját pályáján áll ki, ez előny, de kérdés, hogy a rendkívüli viszonyok miatt hogy tud kiállani, milyen a játékosok erőnléte és mennyi edzéssel rendelkeznek. Ez mind döntően eshet most a latba. A valószínű csapat: Keskeny — Antal, (Radics), Kézi — Galambosi, Gere, (Nyizsnyik), Papp — Drab, Nében, Szabó, Bihari, Nagy. Ha a DVSC csatársorának jól megy és hátul a védelem nem bizonytalankodik, a DVSC megszerezheti a két pontot.

Az előmérkőzés 2 órakor kezdődik. Téglaskert—Rákóczi Hajdu-Kupa mérkőzés, vezeti Prém János. Jó küzdelem várható.

Az NBB többi mérkőzése: Beregszászon BTFC—Fülek, vezeti Farkas Iván Debrecenből, Ungvárott: UAC—BSzKRT, vezeti Lengyel József dr. Debrecenből, Munkácson: MSE—Nyiregyházi TVE, vezeti Dobrovolszky Béla Ungvárról, Kassán a KSC ellen az ungvári Rusj játszik.

A Nemzeti Bajnokságban az első forduló kerül lebonyolításra. A következő a műsor: Ujpest—Törekvés, Gamma FC—Kassai AC, Kispest—Elektromos, Szegeden Szeged FC—Szürketaxi, Szolnokon: Szolnoki MÁV—Ferencváros, Nemzeti—Sz. Haladás Szombathelyen.

A keleti amatőröknél szeptember hó 3-án elmarad a teljes forduló, de szeptember 10-én már újra játszanak az egyesületek, ha csak hat elsőcsapatbeli játékosuk nem teljesít szolgálatot.

Felhívom a Téglaskert és a Rákóczi FC játékosait, hogy a mérkőzés 1 órakor a DVSC-pályán lesz. Intéző.

tól. 7201—1939. aü. HIRDETMÉNY. (Munkaadók figyelmébe.) Felhívja a városi adóhivatal a város területén lakó összes munkaadókat, hogy adóköteles (heti 20 pengőn, illetőleg havifizetéseknél havi 80 pengőn felüli keresetű, vagy javadalmazású) illetményű alkalmazottaikat havonként jelentsék be a városi adóhivatal 23. sz. szobájában a hivatalos órák alatt és a járó alkalmazotti kereseti adókat, különadót és rokkantadót a városi adópénztárba ugyanakkor fizessék be. Az alkalmazottaknak kereseti adó alá eső bejelentése könyvkereskedésekben vásárolható Illetményjegyzékeken történik, amit a munkaadó köteles minden hónapban két példányban kitölteni s

Hirdetmény. A városi szennyvíztisztító telepen több ezer szekér szennyvízüledék trágya kerül értékesítésre. Ára a helyszínen szekerenként szabadrakodás mellett 2 P (azaz kettő pengő) A trágya kiválóan alkalmas rétek, legelők, szőlők trágyázása, valamint szikfoltok javítására. Az eladást a helyszínen Miszti Lajos szennyvíztelep főfelügyelője eszközli. Gazdasági tanácsos.

azt sajátkezű névaláírásával ellátva beszolgáltatni. A hetifizetéses alkalmazottak külön e célra nyomtatott illetményjegyzékeken, a havifizetésesek viszont más beosztású illetményjegyzékeken jelentendők be. Az illetménybe beleszámít az alkalmazott természetbeni járandósága értéke is, valamint a borravalók, kapupénz, liftpénz, villamospénz, a természetben kapott földhasználat, állattartás stb. is. A munkaadókat a városi adóhivatal a munka helyén ellenőrizteti és a mulasztók terhére *esetenként* 100 pengőig terjedhető birság kiszabásáról gondoskodik. Debrecen, 1939 aug. 2. Városi adóhivatal.

38.963/1939. VI. **HIRDETMÉNY.** Közlöm a város érdekelt lakosságával, hogy a vasárnapi kereskedelmi és ipari árusításnak az 57.000/1938. K. h. M. sz. rendelet 5. §-a értelmében helyileg való szabályozása tárgyában hozott 10.620/1939. VI. számú véghatározatom **piaci árusításra vonatkozó részét** a 35.429/1939. VI. számú, jogerős véghatározatommal f. évi augusztus hó 27-én kezdődőleg **oda módosítottam,** hogy zöldség és főzelék, valamint gyümölcsfélék a piacon vasárnap és Szent István napján az **évnek május 1-től október hó 31-ig terjedő szakában reggel 6 órától 8 óráig árusíthatók.** Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Szabó
magánnyomozó irodja, Varga ucca 41. sz. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, bárhol. 1001
t. -bon r d5-Éj,1emfv

Házasság

Férjhez menne
csínos, 38 éves, barna, róm. kat. önhibáján kívül elvált rokonom, hozománnyal, nyugdíjképes úrhoz. Cím a kiadóban. 886

Alkalmazást keres férfi

Nyugállományú
pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást keres szerény fizetés mellett. Cserei u. 5. 943

Pénzbeszedői
állást keresek kaucióval, vagy anélkül. Megbízható jeligére a kiadóba. 908

Alkalmazást nyer férfi

Nagy biztosító társaság
keres kereskedelmi iskolát végzett gyakornokot. Pályázatok: Postafiók 28. 679

Tanulót
fiút és leányt, valamint pénztárkezelőnőt felvételre kres Király István kft. Dégenfeld-tér 11. 741

Kocsis
és fejőtehenes — egy családból — felvétetik, az I. számú agzdasági népiskolánál, Mikepércsi út 10. 766

Kerékpározni
tudó 14 éves fiút, kifutónak felvesz Kelemen, Rákóczi ucca 39. 882

Megbízható
kocsis felvétetik. — Grünfeld. Füvészkert u. 12.. II. emelet. 1040

Favágók
állandóra felvétetnek. Vasvári u. 11. szám. tűzérlaktanyánál. 1051

Kovácssegédet
és tanulót felveszek Fábián. Kigyó ucca 16 1009

Lakatostanulót,
ügyes, szorgalmas fiút, fizetéssel felveszek, Rákóczi ucca 13 1059

Fodrászsegéd
és tanuló fiú, vagy lány felvétetik, Vad Elek, Kút ucca 35. 1100

Erős kifutó,
16 évesig, fakihordásra felvétetik. Jelentkezés délelőtt, Simonffy ucca 20. szám. 1091

Egy kifutófiú
16—20 éves, pékségbe felvétetik, azonnal, Vígkedvű Mihály ucca 8. 1074

Asztalostanuló
fizetéssel felvétetik, Kovács István műasztalosmester, Szappanos ucca 9. szám. 1071

Férfiszabó
tanuló fizetéssel felvétetik, Szent Anna ucca 41. sz. Hofgartner János. 970

Egy komoly,
jómegjelenésű mészárossegéd felvétetik, Rákóczi ucca 5. 1003

Cipészsegédet
felveszek, Kossuth ucca 51. szám. 1005

Cukrásztanuló
felvétetik Miskolc egyik nagy cukrászdájába. — Jelentkezni: Debrecen, Batthyány ucca 26. sz. cukrászda. 1020

Fejni
is tudó kocsist keresek, azonnalra, Szilágyi, István malom. 1011
u.éám m cmfEyc

Éjjeliőr
felvétetik, Vígkedvű Mihály ucca 33. 956

16 éven alüli
kifutófiú, lehetőleg kerékpárral felvétetik, — széniroda, Piac ucca 6. 959

Villanyszerelő
tanulót fizetéssel felveszek, Nemes Béla, — Csillag ucca 67. 896

Kelmefestő-
tanulót, ellátással felveszek, Honvéd ucca 31 900

Komenciós
tehenész, egy téli majoros, október 1-ére felvétetik, Vörösmarty u. 3. szám. 901

Komenciós,
fiával együtt azonnal felvétetik, Faragó ucca 10. szám. 910

Fodrász-
tanulónak ügyes fiút felveszek, vasúti fodrász, pályaudvar. 128

Sofőr
és vízkezelő felvétetik, Köztisztasági hivatal, Piac ucca 26—28. 907

Kifutót
keres a Gazdák Sütődéje. 1102

Kifutófiú,
azonnal felvétetik, Szepességi ucca 20. 1101

Alkalmazást nyer nő

Pénztárosnőt
Tokaji borozó. Püspöki palota keres. 1056

Egy
kézilány azonnal felvétetik. Étkezde. Rákóczi u. 9. 1054

Varrodába
tanulóleány felvétetik. Teleki u. 78. 3. ajtó. 1085

Kifutóleányt
nem iskolakötelest — felveszek. Mohácsyné Piac 79. 1057

Bentlakó
vagy bejáró mindenes főzőnő felvétetik. Kölcsey u. 6. 1024

Tanulóleányt
és horgoláshoz értő ügyes kisleányt felveszek. Styl szalon. József kir. herceg u. 7. sz. 1027

Bejárónőt
keresek jó bizonyítvánnyal OTI bérház. III. emelet 52. 1032

Tisztességes,
főzésben jártas bejárónőt keresek. Eötvös u. 21. 1035

Bentlakó,
vagy bejáró mindenes felvétetik. Szent Anna 8. 1038

Bejárónőt
azonnali belépésre felveszek. Használt bútor olcsón eladó — Széchenyi u. 26. 1048

Masamód
tanulóleány felvétetik. Séllyey kalapszalon iPac u. 61. 1007

Varróleány
felvétetik Kőváry Miklós szücsmesternél. Kálvin tér 19. (Püspöki palota.) 1008

Ügyes
kifutólányt felveszek Olbrichtovics János uriszabó, Piac 43. 986

Szobalány
felvétetik. Jelentkezni Kossuth 15., házmesternél. 1013

Tanulóleányokat
négy középiskolával felveszünk. Kontsek Géza kft. Kossuth u. 15. sz. 1012

Tanulólányok
varrodába felvétetnek, fizetésest szabni, varrni tanítok. Piac 73. sz. 1077

Szőnyegszövődébe
munkás s tanulólányok felvétetnek, Montiezredecs ucca 14. szám, szalámigyár mellett. 1103

Fekete Istvánné
banktisztviselőné Berettyóújfalu, magyar nevelőnőt keres 2 kis leányuk mellé. Jelentkezni lehet délután háromtól négyig Siposs Istvánnénál, Debrecen, Ferenc József út 22—24. II. 6. sz. 854

Egy
középkorú asszony reggeli bejárónőnek felvétetik Wesselényi 125. 894

Munkaszerető
gyermektelen házaspár tizenötödikére felvétetik Szent Anna ucca tizenegy, keresztépület. 884

Egy
középkorú asszony takarításért lakást kap Wesselényi 125. 894

Magános nő,
esetleg gyermektelen házaspár idős nő gondozására lakás és havi húsz pengő fizetéssel felvétetik. Ref lelkész, Szabó Kálmán u. 41/b. 917

40—50 éves
bejárónőt azonnal felveszek. Szinházátjáró trafik, reggel 10 órakor. 914

Tanulóleányt
felveszek. — Bognárszalon, Svetits bérház. 929

Nagy vállalat perfekt gyors- és gépírónőt, kereszteényt keres. Irásbeli ajánlatot „Intelligens" jeligére a kiadóhivatalba kérünk. 672

Tisztességes
egyszerű bejárónő felvétetik Miklós ucca 39. 1084

Mindenes
cselédleányt azonnalra felvesz Adorján, Arany János ucca 26. 1086

Házmester.
mindenes főzőnő, bejárónő bizonyítvánnyal felvétetik Werbőczy 12. emeleten. 1090

Mindenes
leány vagy asszony bentlakással azonnal felvétetik Kút u. 36. 1089

Mindenes
cselédleány azonnal felvétetik Szepességi ucca 27. 1088

Gyermekszerető
bejárónő felvétetik Pacsirta u. 21. 1093

Férfi
fehérnemű varrodába tanulólányt felveszek. Dr Vargha uridivat, Piac ucca 22. 947

Gyermek
mellé azonnalra felveszek mindenesnek, vagy bejárónak — leány. Jelentkezni lehet vasárnap egész nap, Egyetem, főzőkonyha Dr Legezáné. 964

Alkalmazást keres nő

Gazdasszonynak
elmenne magános úrhoz hajadon, Floch Mária Hatvan u. 23. 939

Német
nevelőnő hosszú bizonyítvánnyal ajánlkozik. Vitula Ida Széchenyi u. 47. sz. Telefon: 12-12. 933

Nyugdíjas
magános férfihez gondozni elmenne ötven éves rendes megjelenésű asszony. „Ötven" jeligére. 892

Szerény
díjazásért fiatal úrinő, bármilyen kezdő irodai titkárnői, pénztárosi, vagy trafikba munkát keres azonnal, saját ingatlan biztosítékkal, Várudvari Zenka, Böszörményi út 14. 981

Intelligens
fiatal leány, aki gép- és gyorsíráshoz ért, irodai, vagy pénztárkezelési állást keres. Cím a kiadóban. 1002

Gép- és gyorsíró,
mérlegképes könyvelőnő, délutáni foglalkozást keres. Megkeresést „Mérlegképes" jeligére a kiadóba kérek. 123

Háztartási alkalmazott

Bejáróleányt,
feltétlen tisztát felveszek, József kir. herceg ucca 46. 846

Jobb,
komoly, főzéshez értő mindenes azonnal felvétetik ker. uri helyre Széchenyi u. 66. 962

Bejárónő
délelőttre azonnal felvétetik. Kászon u. 10. Dobó u. folyztatása. 968

Hosszú
bizonyítvánnyal mindenest felveszek Simonyi út 5. B. 971

Felveszek
bejárónőt azonnalra. Jelentkezni Erzsébet u. 25. délután 3 órától 988

Bejárónő
tisztességes, megbízható egész napra felvétetik. Csapó 88. 960

Mindenes
erős nő, bejárónak, — vagy bentlakónak, azonnal felvétetik, József kir. herceg ucca 70. sz., vendéglő. 1109

Megbizható
asszonyt bejárónőnek felveszek. Eötvös u. 38. sz. 995

Bejáró
mindenes, kosztal azonnal felvétetik, Csapó u. 78. szám, keresztépület. 942

Főzni tudó
mindeneslányt, vidékit, vagy bejárónőt felveszek, Csapó ucca 28. sz. Dede. 951

Takarítónőt,
rendszeretőt keresek elsejére, a reggeli órákra. Jelentkezni 9—10 óra között. Teleki ucca 63. 945

Ajánlat

Gyermek-
és iskolai cipők legolcsóbban Ökrös saját készítményű raktárából szerezhetők be. Sas u. 1. szám. 151 9 22

Villanykörtecsere 20 fillér. Dísztárgyak, rádió, gramofon, gramofonlemez, olcsón Vagyonmentő, Hunyadi ucca 22. 1526 9. 9

Fáy arckrém,
napbarnított arcokra a legjobb. Kapható Grósz Nagy Ferenc patikában (szinház mellett). 1322 9. 6.

Jutka
kalapszalon őszi modelljei olcsók és izlésesek. Nagy választék. Átalakítások legolcsóbban. Csapó u. 25. 1036

Ágysodronyok,
drótsodronykerítések, s drótfonatok, vaságyak, mosdók állófogasok stb készülnek Otaónál, Rákóczi ucca 13. 1059

Tisztelt vevőim
és vadász urak tudomására hozom, hogy vadkereskedésemet a sátrak lebontása miatt Simonffy ucca 2. szám alá helyeztem. Vadat minden mennyiségben veszek. Varga Gáborné. 975

Géphimzést
legszebben és legolcsóbban vállalok. — Hatvan u. 24. 4. ajtó. 998 9. 18.

Grafológusnő
biztos analyzist nyujt az érdeklődőknek. — Fogad Széchenyi 43. 949

Diákágyak,
vendégágyak, szekrényágyak, zománctűzhelyek nagy választékban Nagy vasüzletében. Csapókanyar. 774

Diákot keres

Két diákleány,
kellemes otthont talál úri helyen, központi fütés. Piac ucca 41. 762

Központi fűtéses
kényelmes lakásomba diákleányt, esetleg diákot ellátásra elvállalok. Német, francia, angol nyelvgyakorlattal és zongorahasználattal, Piac 28 B. III. 20. 711

Szegény családból
való, vagy szerényigényű fiú gyereket, koszt, lakásra vállal orvoscsalád, Nyil ucca 2. 817

Két középiskolai
tanulót teljes ellátással vállal úri család. Cím a kiadóban. 869

Egyetlen
negyedikes fiam mellé diáktársat vállalok, külön szoba, úri ellátás, Nap ucca 13., keresztépület. 902

Diákot,
ellátással felvennék fürdőszoba használattal Cím a kiadóban. 857

Két kis
diákleányt teljes ellátásra, zongora és fürdőszoba használattal elvállalok. Zöldfa ucca 8. alatt. 778

Két felsős
diákfiút teljes ellátásra keresztyén családhoz keresek, Bethlen ucca 6. szám. 888

Kettő
középiskolás tanulót elfogadok zongora használattal, teljes ellátás a Virág ucca 39. 915

Diákleányt,
teljes ellátásra keresek, Kálvin-tér 11. Mezeyné. 926

Szerényebb
igényű iskolás gyermek teljes ellátását vállalja ref. özvegy asszony. Cim: Nyil ucca 112. szám. 927

Egy középiskolás
diákot elfogadok, teljes ellátással, Böszörményi út 18. szám. 997

Szerényigényű
diákgyermeket, teljes ellátásra levállalok, Homokkert, Akácfa ucca 11. szám. 984

Diákleányt,
teljes ellátásra úriasszony elvállal, Péterfia ucca 48. 1234

Két
középiskolás leánykát, teljes ellátásra jutányosan vállal özvegy úrinő, Rothermere ucca 39. 974

Diákleányokat
külön szobába ellátással, vagy anélkül vállalok, Rákóczi ucca 9. 979

Diákokat,
fiút, vagy leányt, a hajdúszoboszlói állami polgári iskolába járókat, teljes ellátással elvállalok. Érdeklődni: Rákóczi ucca 51. 983

Egy
kisdiákot teljes ellátásra elfogadok. Eötvös u. 114. szám. 994

Diákot,
izr. úricsalád, központi fűtéses lakásban teljes ellátással elfogadok. Ferenc József út 43. sz., első udvar V. e. 2. 948

Diákleányt,
teljes ellátással, jutányosan eladok, kiscsalád, Laktanya ucca 11. 1010

Középiskolás,
leányt, teljes ellátásra elfogadok, özv. dr Kovácsné, Kálvin-tér 11. 1016

Diáklányt
teljes ellátásra nagyon jutányos árért elvállal uricsalád. — fürdőszobás, kertes lakásban. Erőss Lajos u. 8. 1029

Diákokat
vállalok teljes ellátásra. Eötvös u. 3. sz. 1034

Zsidóvallású
diák vagy diáklány teljes ellátást kaphat Adorjánnál, Arany János ucca 26. 1087

Kisebb
diákot hatodikos fiam mellé elvállalok. Kálvin-tér 11. Zelinger. 1076

Kereslet

Veszek
bútort, zálogjegyet, varrógépet, irodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hivásra jövök. Csapó ucca 16. 707, 9, 7

Szalagfűrészgépet megvételre keresek, Vasvári ucca 11., vagy telefon: 11-25. 1052

Őskeresztény
keres megvételre túlterhelt bérházat, esetleg pénzzel benősül. Cím a kiadóban. 1047

Fekete
földet, 15—20 holdig veszek, tanyával, esetleg anélkül, Váry, Rothermere ucca 3. 1023

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
fínom koszt a Hungária panzióban, **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám. Telefon: 23-39 szám. 800 vv

Hangszer

Zongora
bérbe kiadó. Értekezni délután 3-tól Magoss György tér 17. 930

Tiszta
pianinót bérbe keresek, irásbeli ajánlatot Piacsekné, Pápay József u. 24. 922

Táskagramofon
húsz lemezzel, 28 pengőért eladó. Csapó ucca 32. szám, keresztépület. 961

Pianinó
Hamburger gyártmány, kereszthúros, eladó. — Eötvös ucca 38. kapu alatt. 995

Pianino
bérbeadó Eötvös u. 3. 1033

Zongora
jóhangú, bérbeadó. — Érdeklődni lehet Csapó 16., keresztépület. 1042

Eladó
zongora, kereszthúros, páncéltőkés, elköltözés miatt, Kigyó ucca 12. 1064

Pianino
kitűnő hangú, bérbe kiadó Nyomtató ucca 2. sz. 1092

Vegyes

Szénakaszálást,
Bellegelőn, Nagycserén, Halápon, részébe, vagy hold számra vállalhatni Kossuth ucca 54. 801

10 pengő
jutalmat kap, aki elveszett pénztácámat az iratokkal együtt visszaszolgáltatja. Gombos István, Borz ucca 15. 803

Püspöki palotában
bérbeadó november hó elsejére háromszobás lakás. Értekezni lehet: Kálvin-tér 17. alatt, a református egyház gazdasági gondnoki hivatalban. 1104

Bent
a városban, üres szobát lakásnak keresek. Füszerüzlet, Csapó ucca 30. sz. 1116

Különbejáratú
uccai bútorozott emeleti szoba kiadó. Kálvin-tér 3. szám. 1117

Alighasznált
Singer varrógép, női eladó. Piac ucca 77. 1098

Lorántffy ucca 8.
szám alatt kiadó bútorozott szoba. Kanapé eladó. 1099

Középiskolás,
leányt teljes ellátásra elfogadok Bethlen ucca 17. sz. 1096

Szép
uccai pinceszoba azonnal kiadó. (Késes), Tóth Árpád ucca 84. 1097

Uccai
bútorozott szoba kiadó. Domb ucca 19. 1114

Ügyes,
megbizható boltiszolgát keres, Fehértói, Dégenfeld-tér. 1115

Eladó
négy darab hízónak való sertés, páronként is, Tócóskert, Lőcse ucca 3. szám. 1113

Bútorozott
szoba, kitűnő, teljes ellátással olcsón kiadó. Kút ucca 62. 1112

Fehérneművarrást,
himzést, szépen, olcsón Kút ucca 62 alatt készítsesen. 1111

Teljes ellátást
adok, fehérneművarrást megtanítom, házi munkáért, Kút ucca 62. 1110

Egy,
vagy két szobát keresek komfortost, garzon lakásak. Ajánlatokat Ingóságközvetítőbe kérek, püspökli palotába. 1108

Középiskolásokat,
főiskolásokat, magántanulókat sikeresen és olcsón előkészít „Tanárjelölt" a kiadóban. 1107

Szabászatot
tanít, kifutóleányt felvesz Papp női divatszalon, Hangya palota, II. emelet. 1106

Két diák
kellemes otthont talál német úriasszonynál, teljes ellátással. Minden iskolához közel, — központi fűtéssel, Ferenc József út 41. I. 3. 1105

KIRÁLY KÁVÉ
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMÁS, ZAMATOS
KÁVÉT!
KIRÁLY ÜZLETÉBEN
A VEVŐ ELŐTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Élelmiszer ital

Őszibarack
befőzéshez, étkezéshez 20 fillértől. Csemegeszőlő. Őszibarack óriás. Poroszlay út 73. 853

Tej
naponta 10—15 liter, egy tételben kapható, Zúgó ucca 4. reáliskolánál. 1041

Autó, motor, kerékpár

Ford T.
typusú 250 pengőért eladó. Péterfia 48. szám, Tóthné. 856

Keveset
használt legújabb tipusu SHB segédmotor eladó. Piac ucca 18., sz. portásnál. 852

Motorkerékpár,
oldalkocsival, 400 pengőért sürgősen eladó. Hajnal ucca 11. szám, Csuka. 627

Egy
alighasznált kerékpár eladó. Arany Bika kony ha. 1025

Tüzelő anyagok

Retorta-
faszén megérkezett. — Kapható: Grünfeldnél, Hatvan ucca 21. szám. Telefon: 29-82. 77 1. 3.

Tűzifát-szenet
vásároljon legolcsóbb napiáron Vágó József tüzifa-szénkereskedőnél „Margit fürdő" mellett. Telefon 10-24. 1080 vv

Elveszett

Elveszett
Ökörföldről 1 drb pejkanca, egyszemű, bal hátán B. M., Kigyó ucca 28 941

Elvesztett
egy kislány a hatvan-uccai postától a Nyomtató, Leány, Meszena s Martóhy György uccai vonalon 100 drb négyfilléres és 100 darab 2 filléres bélyeget. A megtaláló, vagy nyomravezető jutalomban részesül. Eötvös ucca 49. trafik. 958

Elveszett
egyetemi indexem. — megtalálót illően jutalmazom. Glattstein Sándor Piac 61. 1001

Oktatás

Schmidt Mizi
tudatja növendékeivel, hogy német tanítását ismét megkezdte, Piac ucca 41. 761

Alapos
módszerrel jutányosan tanítok zongorázni. Cím a kiadóban. 893

Zongoraórákat
adok kezdőknek és haladóknak, — kívánatra házhoz is megyek. Lakás: Mátyás király u. 2. 112

Angol
haladó nyelvkurzushoz partnert keresünk. Cím a kiadóban. 1018

Zongorázni
tanítok kezdőket, haladókat. Magyar nótát cigányosan. Jazz nótákat is. Házhoz is eljárok. Eötvös u. 48. 1021

Tanítást
vállalna ellátásért szerény igényű egyetemista. Cím a kiadóban. 973

Bútor

Könyvszekrény,
háromajtós és íróasztal eladó. Miklós ucca 1. sz. 10—11 óráig. 978

Fél hálószoba-
bútor eladó. Szoboszlói út 4 D. 1028

Egy modern
konyhaszekrény eladó. Móricz ucca 34. szám, Csapókert. 1070

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Kiadó
hentesüzlet, fodrászüzlet, szabóságra, bármire, azonnal, Kassa út 2. szám. 844

Pékség
központban, vevőkörrel átadó. Cím a kiadóban. 982

Kiadó
Piac ucca 56., két nagy portálés üzlet. 977

Kiadó
fűszerüzlethelyiség, két szobás, spájzos lakással Keresztesi ucca 5 996

Kiadó
a Péterfia ucca 25. sz. alatt egy 100 négyszögöles raktárhelyiség bármi beraktározásra alkalmas. Megtekinthető a helyszínen. 920

Kiadó
jóforgalmú pékműhely üzlettel, lakással. Cím a kiadóban. 1045

Kiadó lakás egyszobás

Egyszobás
konyhás pincelakás 4 lépcsős lejárattal szeptember tizenötre kiadó. Horthy sugárúton Török főmérnök villájában. 897

Kiadó
egy szoba, előszoba, pincekonyha szeptember 15-re Budai Ézsaiás u. 9. 903

Udvari
egy szoba, konyha 15-re kiadó. Rothermere u. 29. sz. 940

Apafa dülő
8. szám köztemetővel szemben 1 hold gyümölcsös 1 szoba, konyhás lakással október hó 1-re kiadó. Értekezni Szent Anna u. 1. szám I. emelet, Truxné. 938

Szoba,
konyha, spájz, fáskamara, mosókonyha — azonnalra lehetőleg magános nőnek szép tiszta s csendes virágos udvarban, Hatvan utca 24. 935

Udvari
szobát adok házi takarításért, Eötvös ucca 52 Értekezni délelőtt. 953

Egy uccai
szoba, konyha, azonnal kiadó, Csap ucca 32. 965

Szoba,
előszoba, konyha, október elsejére kiadó. Lorántffy ucca 24. 967

Kis szoba,
magános, idősebb úriasszonynak, vagy férfinek, azonnalra kiadó. Vigkedvü 34. 972

Szoba,
konyhás lakás, olcsón kiadó, azonnal elfoglalható. Értekezni lehet: Rothermere ucca 19. 991

Uccai pinceszoba
azonnal kiadó. Bethlen ucca 40. 1004

Egy szoba,
konyhás lakást keres biztosfizető fiatal házaspár. Értekezni Tőkés műterem, püspöki palota. 1050

Egy szoba,
konyha, spájz, fáskamara szeptember 15-re Berek ucca 6. kiadó. 1080

Kiadó
egy tiszta uccai szoba, konyha, spájz — azonnalra Faragó u. 23. szám. 1083

Ujfestésü,
nagyméretü egészséges egy szoba,, konyha, s spájz, nyugalomigényes nek, Aczél ucca 6. 1075

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
a Ferenc József ut 75. sz. alatt egy kétszobás, fürdőszobás lakás katonatisztnek vagy irodának igen alkalmas, a második emeleten. Legközelebb lift felszerelve, nov. 1-re kiadó. Értekezni lehet Péterfia u. 25. 918

II. emeleti
2 szobás előszobás lakás november 1-re kiadó. Ullmann, Piac u. 69. sz. 866

Kiadó
Piac ucca 56. sz. alatt Kétszobás s előszobás lakás, konyhával, s üvegezett verandával, nov. elsejére. 976

Két szoba,
konyha, előszobás lakás, november 1-ére kiadó. Esetleg 2x1 szobásnak is. Eötvös ucca 38. szám. 1072

Piac ucca 81.
második emeleti többrendbeli lakás kiadó, azonnalra. 801

Kerti
villalakás, kétszobás kiadó. Máslakó nincsen. Böszörményi út 45. 1019

Kettő
esetleg egy szoba, előszoba, konyha, kamara, fáskamarás lakást keresek, október elsejére, lehetőleg belterületen, féregmentest. Több évre kiveszem. Árajánlatot Torkos tanító, Ujfehértó, cimre kérek. 779

Kiadó
azonnal kétszobás udvari lakás, mellékhelyiségekkel, Veres ucca 9. 952

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó
3 szoba, előszoba összes mellékhelyiségekből álló családi ház, villamoshoz közel, Sipos u. 4. sz. Vágóhid mellett, eladó is. 899

Nádudvaron
3 szobát, konyhát, kamarát, alsó konyhát, fás- és szenes kamrát, sertés-, baromfiólakat, 8 méteres górét, kutat magában foglaló cseréppel fedett épületek 520 négyszögöl telekkel elköltözés miatt eladók. Cím a kiadóhivatalban. 887

Péterfia
elején keresztépületben háromszobás lakás fürdőszobával, verandával, kerttel november elsejére kiadó. Péterfia 12. 911

Háromszobás,
fürdőszobás, konyhás lakás, kerttel, szőlővei kiadó. Bujdosó ucca 5. szám. 946

Emeleti
háromszobás, komfortos lakás, november hó 1-ére kiadó. Bővebbet az ipartestületnél. 966

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Ötszobás
lakás, 900 négyszögöles mesterlakással kiadó a Simonyi úton. Tulajdonos cime a kiadóban megtudható. E 35

Hatszobás
komfortos lakás kiadó, esetleg két 3 szobásnak, Rothermere utca 7. Értekezni Lugosi u. 29. sz. Ugyanott dán dogg kutya 8 hónapos eladó. 937

Novemberre
kiadó négyszobás, fürdőszobás uccai földszinti lakás, filegóriával, kertes udvarral, Szent Anna ucca 35. 913

Kiadó
négyszobás, komfortos lakás Piac u. 77. 1094

Kiadó
a Ferenc József ut 75. sz. alatt 4 szobás utcai szobák második emeleten, összkomfortos, november 1-re kiadó. Értekezni lehet Péterfia 25. Lift legközelebb felszerelve. 919

Lakást keres

1940
évi április 1-re, esetleg május 1-re keresek 4, esetleg 3 szobás lakást, — részletes ajánlatot „1871 szám" alatt a kiadó továbbít. 4619, 3

Butorozott szoba

Bútorozott
szoba, különbejárat, s fürdőszoba használat, tágas, világos, csendes, Rákóczi ucca 5. Tolnay. 765

Légfütéses
bútorozott szoba kiadó, Svetits bérház 3 lépcső, IV. emelet 12 ajtó. 969

Lakótársat
keres diákleány, özv. dr Kovácsné, Kálvin-tér 11. szám. 1015

Bútorozott
szoba, Szent Anna 18. kiadó. Érdeklődni Kossuth ucca 23. földszint. 1022

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba, azonnal kiadó, József kir. herceg ucca 11. szám. 1067

Egyszemélyes,
légfütéses bútorozott szoba kiadó, Batthyány ucca 17. I. 5. 1061

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, előszobával, szeptember 15-től kiadó, esetleg ellátással. Értekezni lehet Attila-tér 7. 2 ajtó. 1062

Uccai
nagy bútorozott szoba, két személynek, esetleg egynek kiadó. Zöldfa u. 13. szám. 1053

Különbejáratú
bútorozott szoba, azonnal kiadó. Teleki ucca 92. szám. 1041

Lépcsőházi,
különbejáratú, csinosan bútorozott uccai szoba, 15-ére kiadó. Nemzetőr ucca 3., balra. 1078

Lakótársnőt
keres tanítónő, esetleg teljes ellátást is ad középiskolás, — egyetemi hallgató, vagy tisztviselőnőnek. Cím: Honvéd u. 38., (bejárat Kertész ucca 6. alatt). 1085

Csinosan
bútorozott szoba kiadó. Batthyány ucca 9. szám keresztépületben. 1066

Ingóság eladás

Használt
tejeskocsik eladók Hatvan ucca 47. 1017

Tankönyv,
„Fazekas Mihály" gimn I. oszt. jutányosan eladók. Csörsz ucca 14. Honvédtemető uccánal.

Pricsnyereg,
teljes felszereléssel, jó karban, eladó. Hatvan ucca 4. 730

„Zephir" kályha
hat lyuku, fatüzeléses, jó állapotban eladó. — Domokos Lajos ucca 6. 126

Piarista
gimnázium hatodik és női kereskedelmi első osztályos könyvek olcsón eladók. Iskola utca 6. 906

Singer
sülyesztős varrógép olcsón eladó. Kossuth utca 41. keresztépület. 931

Korcsmai
berendezés és egy billiárd asztal azonnal eladó. Miklós u. 44. sz. 928

Egy
húsz darabból álló kezdőknek kiválóan alkalmas angoranyul telep teljes felszereléssel, költözködés miatt, Cím a kiadóhivatalban. 664

Motorral
hajtható szívó-nyomó kútszivattyú eladó. Teleki u. 80. sz. 944

Egy
pár 42-es tiszti csizma eladó. Timár utca 24. 954

Egy
jó állapotban levő karp. őrmesteri ruha eladó. Rákóczi u. 15. 955

Vaskályha,
kongré függönyök, asztalsparhelt, női ruhák, karnisok eladók. Honvéd ucca 15. 969

Cserépkályha
középnagyságú, vajszínű, kitűnő állapotban olcsón eladó. Hajó u. 18. szám. 985

Egy
nagy asztali sparhelt eladó. József kir. herceg ucca 35/37, házfelügyelő. 989

Zománctűzhelyek
gyönyörű színekben, — nagy választékban, bor sajtók, szőlődarálók, s hordókötél Nagy vasüzletében, csapókanyar. 990

Eladó
két cserépkályha, egy sötétszínű és egy csontszínű, Garay ucca 20. 992

Réz
gyermekágy kifogástalan állapotban eladó. Ideglinika, főápoló. 1030

Öcska
kerítésoszlopok, deszkák, gerendák olcsón eladók. Böszörményi út 2. 1031

Gyakorló
gimnázium I. osztályú könyvei jutányosan eladók. Cím a kiadóban. 1014

Gyakorló
gimnázium III. oszt. könyvei jutányosan eladók. Farkas, Böszörményi út 11. A). 626

Teljes ellátásra diákot, diáklányt a Debreczen apró-hírdetése útján talál.

Butorozott szobáját a legelőnyösebben a Debreczen apró-hídetése útján adhatja ki.

Nagy
metszett tükör, nagy pléhezett konyhaasztal, konyhakredenc eladó. Értekezni Attila-tér 7. második ajtó. 1063

Kitűnő
„Royal" írógép, olcsón eladó. Miklós ucca 7., második ajtó. 1068

Szép
üzletberendezés, pult, jégszekrény eladó. — Ért.: Tóth Árpád u. 72. sz. 1095

Süllyesztős
varrógép eladó. Veres u 3 sz., (vasárnap, hétfőn délelőtt). 1043

Ingóságvétel

Zálogcédulát
tábori látcsöveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol Ingóság-közvetítő, ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Gazdasági eszközök

Eladó
Hanomag 25 HP traktor ekével, hatos Hoffer cséplővel, K. Tóth u. 10. sz. Vargakert. 847

Egy
permetezőgép eladó. — Vargakert, Kerti ucca 12-a. sz. 934

Vetőgép
Hofherr és Schrantz, 18 soros, kanalas eladó és még több más gazdasági gép, Hajnal utca 11. sz. Csuka. 626

Boroshordók
50—600 literesig eladók kisebb és nagyobb tételben, Pesti utca 51. 737

Eladó
két lóra szerszám. — Eötvös 60. 1037

Tizenhat
soros 4½-es kanalas vetőgép, négy méteres itatóvályu, 52 colos Schuttleworth — gyűrűs dobbal cséplő eladó. Nyugati u. 22. 1039

Szőlőprés
szőlődaráló, boros hordók, légvédelmi dézsák eladók. Nap u. 4. sz. 1049

Gazdasági termények

Eladó
morzsolt ó-tengeri, Veres ucca 24. 1073

Eladó házhely

Méhes ucca 28.
szám mellett 360 négyszögöl föld eladó. Értekezni: Szegényház-sor **28. szám.** 1026

Eladó házhely
a Sámsoni követúttól 1 percnyire. Apponyi u. 48. szám. Négyszögöle 3 pengő. Részletfizetés mellett is. 2+

Eladó ház

Villatelkek
egy 404 s egy 327 négyszögöles a Lajos király téren, közművekkel sürgősen eladó. Értekezni: Nap utca 4. 107 vv

Példátlanul
olcsó, elköltözés miatt, háromszobás télilakás díszparkkal, diófaóriásokkal, gyümölcsös sel, Horthy út mellett, Andrássy út 8. 621

Házat,
földet, szőlőt, házhelyet mindenféle ingatlant a legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó u. 27. szám. 797 10. 30

Eladó
Tócóskert, Faiskola u. 7. f. alatti ház és mellette levő beépítetlen telek, együtt, vagy külön is. A ház áll: utcai két szoba, előszoba, konyha, spájzból, lakható alápincézésből, udvari 1 szoba, konyha, spájzból. Szivattyus kut, 12 jószágra istálló, gyümölcsös, konyhakert és szőlő van a 393 négyszögöl telken. A beépítszögöl. Olcsó ár! 108+

Rakovszky u. 57.
és Bercsényi u. 54. sz., két uccára nyiló alápincézett, havi 100 pengő jövedelmet hozó ház villany s vízvezetékkel 109+

Eladó ház
a város szívében 7 lakással, fürdőszobákkal. Virágoskert. Termő gyümölcsfák. Elsőrendű tőkebefektetés. Rákóczi u. 35. szám. 101+

Villatelek,
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén, kedvező feltételekkel eladó. Kölcsönös Segélyző, Kossuth ucca 8. 104+

30.000 pengő
értékű modern, erős, egészséges üzleti sarokház a tulajdonosok egészségi állapota miatt most csak 4000 P készpénz és 200 P havi járulékért örökáron megvehető. Csak teljes garanciaképes, komoly egyének ajánlatára reflektálok. Cím a kiadóban. 106+

Simonyi út 5. sz. villa eladó
600 négyszögöl, van rajta 2 rendbeli lakás. Tulajdonos cime a kiadóban. E 44

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos istállós ház hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó. Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Kossuth ucca 49.
szám alatt ötlakásos istállós ház hat munkateremmel, kerttel, 627 négyszögöl telken eladó Tulajdonos címe a kiadóban. E 47

Gyönyörű
ötszobás lakással bíró 293 négyszögöles telkes ház, méltányos áron eladó. Jókai ucca 9 C. — Közelebbit a kiadóban. E 27

Simonyi út 7. sz. villa
888'20 négyszögöl, 5 szobás lakás és külön 1 szoba, konyhás lakás, nagy kert, tulajdonos címe a kiadóban. E 45

Homokbánya,
a Rigó ucca elején, kövesúthoz közel, kedvező áron eladó.. A telek a kibányászás után ingyenbe marad a vevőnek. Felvilágosítás: 28-83. sz. telefonon. 11+

Egészséges
városrészen, Komlóssy út 10. sz. 519 négyszögöles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágosítás a kiadóhivatalban. E 28

Kétlakásos
ház 129 négyszögl telekkel, Móricz ucca 1 sz alatt olcsó áron eladó. Bővebbet a kiadóban. E 30

Meszena ucca 2.
Könyök ucca 1.
saroktelek, 138 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség és 4 lakás Cim a kiadóban. E 40

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. Komlóssy út és Dóczi ucca között az egyetemi atletikai pályával szemben fekszik, 864 négyszögöl. Három parcellában is eladó. Cim a kiadóban. E 29

Négyszobás,
uccai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel, Teleki ucca 77. alatt, szép ház, garázs is van benne, most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Eladó
Simonffy u. 39. sz. ház, 141'40 négyszögöl, van rajta 6 lakás. Cím a kiadóban. E 43

Szent Anna ucca 34. számú ház
418'54 négyszögöl, négy rendbeli lakás, az épület hátsó részén nagy kert. Tulajdonos címe megtudható a kiadóhivatalban. E 46

Rákóczi u. 26. sz.
ház 291'34 négyszögöl, van rajta egy üzlethelyiség, öt lakás, igen értékes telek. Címe megtudható a „Debreczen" kiadóhivatalában. E 42

Bérház
Szent Anna utcán ötlakásos, két utcára nyiló telekkel eladó. Dr. Sebestyén ügyvéd, telefon 24-20. 912

Eladó
többrendbeli lakásos ház, 2000 pengővel átvehető. Tengeri góré kiadó, eladó is. Szondi u. 17. 925

Vágóhid
közelében új adómentes házat eladnám vagy elcserélném régebbi házzal, ráfizetés nem kell. Gerébi telep, Pandur u. 23. sz. 889

Patay
utca 15. sz. ház, ugyanott gyermekkocsi, öntött vaskályha, fürdőkád, tetőcserép, vályogtörmelék eladó. 916

Boldogkertben
elköltözés miatt sürgősen eladó, Epreskert u. 17. számú nagytelkü családi ház, van sertésól, istálló, gyümölcsös. Kedvező fizetési feltételek mellett is. 1006

Nagytelkű ház
gazdálkodónak, ipartelepnek igen alkalmas, 7 rendbeli lakással, s pincékkel, gyümölcsössel, beépíthető üres fronttal eladó. Mester ucca 21. 1055

Földbérlet

Kiadó
30 hold puszta föld felébe vagy bérletbe Elepen, Bethlen u. 55. sz. 922

Kétszáz hold
föld körüli bérletet keresek. Közvetítést díjazok. Hajnal utca 11. sz. Csuka Lajos. 628

Kiadó
12 hold feketeföld, tanyás. Értekezni: Jókai ucca 19. 950

Kiadó
20 hold tanyásföld, Ujmecason, októberre, gazdasági felszerelés is. — Kölcsey ucca 15. 1046

1 kg csodaszép őszi barack 20 dgr-os 58 fill.
Gödény csemegeüzlet
Csapó u. 7. Szilágyság mellett. Régi helyén

Felesbe
vagy haszonbérbe kiadó Sámsoni kövesut mellett 25 hold tanyásbirtok Bellegelő 42-b. sz. 923

Eladó föld

Zeleméren,
Lorántffy kertben, 12 magyarholdas ingatlan, melyből 1 hold termő szőlő, 3 hold termő gyümölcsös, masszív alápincézett lakóházzal, gazdasági udvarban, istállóval, szivattyús kúttal, jutányosan eladó. Befektetésre igen alkalmas. Érdeklődni: Honvéd ucca 28. 1234 vv.

Eladó
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold príma tanyásföld. Értekezni: Czeglédy Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Eladó
Kertész István ny. lelkész új szőlője, 2165 négyszögöl, Martinkán, p. Hajdúsámson, teljes felszereléssel, verandás lak, borház, pince kúttal, ötezer pengő vagy szürettel 6200 P. 845

Szabolcs vármegye
egyik nagyközségében uradalmi birtokból 275 kat. hold elsőminőségü búzatermő föld eladó, akár egy darabban akár kisebb parcellákban. A birtokon egy nagyobbszabásu tanya is van — Venni szándékozók felvilágosítást szerezhetnek dr Budaházy Gusztáv, hajdúböszörményi ügyvéd irodájában. 848

Öt hold
gyümölcsös épülettel, állomás mellett, (két darabban is eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő ucca 8. szám. 738

Halápon
16 hold búzaatermő tanyásföld, kút mellett, közel az állomáshoz, — sürgősen eladó. Kevés pénzzel átvehető, a vételár részletekben több éven át törleszthető. — Cím a kiadóhivatalban. 987

Eladó
516 négyszögöl föld, — Halastó uccán, Hatvan uccai kertben. Érdeklődni: Garay ucca 20. 993

Négy hold
föld Máté útfélen, macsi állomásnál kiadó. Homok ucca 114. 969

Eladó
20 hold tanyásföld város alatt, kövesút szélen, villamos megállóhoz közel, Vár ucca 8. 999

Tíz hold
föld eladó. Értekezni Csapó ucca 94. 1065

500 ccm-es
Puch motorkerékpár, oldalkocsival, kivételes alkalmi áron eladó. — **Szoboszlay,** Széchenyi ucca 24. 1216 vv

Eladó állatok

Eladó
2 hízónak való. Török Bálint 24. 921

Három
darab hízónak való malac eladó. Erőss Lajos 14. Széchenyi kert 932

Eladó
kettő darab hét hónapos szimultánozott sertés, István ut 31-a. sz. 936

5 darab
3 hónapos mangalica malac eladó. Timár utca 24. 954

Eladó
több darab süldő sertés Viola utca 5. sz. 957

Kilenc hónapos,
hízónak való eladó. — Klapka ucca 30. 963

Négy darab
7 hónapos sertés eladó. Károly Ferenc József út 60. szám. 1001

Eladó
14 darab 7 hónapos mangalica süldő és ket darab tenyészkoca fialófélen, Nagycsere 33. sz., vitéz Hánya Imre. 890

Eladó
30 darab 5 hónapos mangalica malac, Bellegelő 55. Acsádi út. 891

Eladó
két 7 hónapos süldő, — Toldi ucca 21. 898

Olasz-agár-
kölyök kutyák eladók, Teleki ucca 94. I. a. 905

Eladó
6 darab négyhónapos szőke malac. Kányási Mihálynál, a látóképi csárda mellett. 904

Eladó
11 darab, éves hízlalni való sertés, Nagycsere Szatai iskola. 726

9 darab
4 hónapos malac eladó iKnizsi ucca 64. 1082

Süldők,
hízónak befoghatók, eladók Erzsébet 14. 1081

Eladó
egy hathónapos malac, Ötmalom ucca 2 B. 1069

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.